



15  
2.90

# బీ ల క ప చ్చ బీ ర

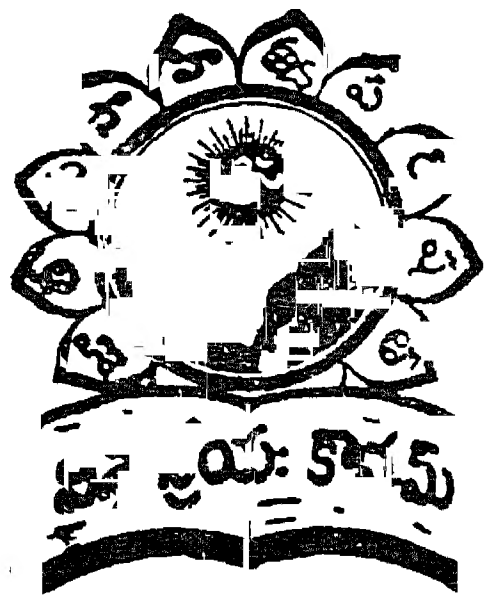
కథా సంకలనము

శ్రీమద్భక్తవల్లభాచార్య వ్రాసిన  
కథలు

ఐతా చందయ్య

ACCEPTED

18576



జాతీయ సాహిత్య పరిషత్తు

సిద్ధిపేట - 2

చీలకపచ్చ చీర (కథా సంకలనము)

జా య సాహిత్య పరిషత్తు - సిద్ధిపేట శాఖ

పచురణ సంఖ్య : 5

పథమ ము దణ : 996

పతులు : 0 0

---

హక్కులు : రచయితవి

---

వెల : రూ. /-

ముఖచి తం : గోపి

పతులకు :

1. ఐతా లింగమూర్తి,

S/o ఐతా చం దయ్య (రచయిత)

ఇం.నెం. - - ,

శేర్పురా, సిద్ధిపేట - 502103.

2. సాహిత్య నికేతన్,

బర్క్లత్పురా, హైదరాబాదు.

3. విశాలాంధ పబ్లిషింగ్ హౌస్,

విజ్ఞానభవన్, - - 35, బాంక్ స్ట్రీట్,

హైదరాబాదు - 500 00 .

ము దణ :

పద్మావతీ ఆర్ట్స్ పింటర్స్,

- - 517/బి/1, న్యూ బాకారం,

గాంధీనగర్, హైదరాబాద్ - 500 380.

కవరుపేజీ ము దణ :

ఓంసాయి గాఫిక్స్,

నారాయణగూడ, హైదరాబాదు - 500 029.

# కృతజ్ఞతలు

॥ శే॥ సోమ గౌరయ్య గుప్త గారి స్మృత్యర్థం

ఆర్థికంగా సహకరించిన

వారి కుమారులు

సోమ సుందరయ్య గుప్త గారికి.

---

మేమున్నామని ముందు కొచ్చిన సాయినాథ  
చారిటబుల్ ట్రస్టు, వాసవి చారిటబుల్ ట్రస్టు,  
కల్యాణి చారిటబుల్ ట్రస్టుల దర కర్తలకు—

---

“మట్టివాసన” అందించి ఆ స్ఫులందించిన పముఖ కథకులు  
మాననీయ ౮ వాకాటి పాండురంగారావుగారికి;

ముఖచిత్రాన్ని వేసిచ్చిన మేటి ఆర్టిస్ట్ ౮ గోపి గారికి;

మా జాతీయ సాహిత్య పరిషత్తు మిత్రులు ౮ చెప్పెల హరినాథ  
శర్మ మరియు ౮ కనపర్తి రామచంద్రాచార్యులు గారలకు.

ఈ కథల్ని ముందు పకటించిన ప తికలు మరియు ఆకాశవాణి;  
హైదరాబాదు గారలకు,

ఈ పుస్తకాన్ని సకాలంలో సర్వాంగ సుందరంగా ముద్రించి  
యిచ్చిన పద్మావతి ఆర్ట్స్ పింటర్స్ వారికి;

కవరు పేజీ కలర్ ఫుల్ గా అచ్చేసిన ఓంసాయి గాఫిక్స్ వారికి—

—రచయిత.

## కథా క్రమం

1.	చిలకపచ్చ చీర	....	1
2.	మంచుముద్ద	....	10
3.	కొత్తమెరుపు	....	21
4.	ఎంగిలిమెతుకు	....	28
5.	అసలునిజం	....	37
6.	సన్నాయిరాగాలు	....	43
7.	అరచేతిలో వైకుంఠం	....	55
8.	కొడుకు రాకపాయె	....	65
9.	యమతీర్పు	....	78
10.	ఇద్దరూభర్తలే	....	90
11.	అతుకులబొంత	....	97
12.	జానకమ్మ మొగుడు	....	109
13.	థిల్లానా	....	114
14.	అంతా మనమంచికే	....	122
15.	పట్నంకోకిల	....	131

## మట్టివాసన

దేశమంటే మనుషులూ, మట్టి కూడా. మనిషి చెమట మట్టిని అన్నంగా, అపరంజిగా మారుస్తుంది. మట్టి లేకపోతే మనిషి లేడు. ఇది భారతీయులకు ఆరు వేల ఏండ్ల నుండి తెలిసిన జీవన సత్యం. అయితే ఆంగ్లేయుల పాలనలో వచ్చిన బానిస విద్య మనకు ఎంత మేలు చేసిందో అంతకన్న ఎక్కువ కీడు చేసింది. నైనూ అంతే! అది ప్రసాదించిన వరాలు అన్నీ అద్భుతాలు; కానీ దాని శాపాల కోరల నిజ స్వరూపాలు ఇప్పుడిప్పుడే ఆలోచించే వారికి అర్థమవుతున్నాయి.

ఆంగ్ల విద్యా, ఈ దేశపు మౌలిక ఆర్థిక సామాజిక సంబంధాలను పరిగణించని సాంకేతిక పారిశ్రామిక ప్రణాళికా విధానమూ కలిసి- పచ్చని మన పల్లె సీమలను ఎడారులుగా మారుస్తున్నాయి. ఆ ఎడారి తాపానికి తట్టుకోలేని గ్రామీణులు నగరాల ఎండమావుల వెంబడి పరుగెత్తుతున్నారు. మట్టికి మనిషికి వున్న అనుబంధం ఆవిరవుతున్నది. మనిషికి జంతువుకు వున్న సంబంధం మారుతున్నది. మనిషికి మనిషికి వున్న బంధం మాయమవుతున్నది.

ఆ మట్టిలో రెండు కాళ్ళే కాక మనసును గూడా నిల్పిన ఐతా చంద్రయ్యగారి కథలలో ప్రధాన గుణం ఆ మట్టి వాసనే. ప్రాణం లేని నూలు దారాలతో ఇంద్ర ధనుస్సులు నేయగల నారాయణ (“చిలుక పచ్చ చీర”), పశువుల్ని పసి బిడ్డలుగా చూచుకునే జగదాంబ (“మంచు ముద్ద”), మట్టి ముద్దను కళాఖండాలుగా తీర్చిదిద్దగల ముత్యాలు (“కొడుకు

రాకపాయె”) - పా తలు కావు, సజీవ చిత్రాలు. ఇందులో ఒక్కొక్క కథనూ శ్రీ చంద్రయ్య ఒక్కో దానితో నడిపించడంలో చూపించిన లాఘవం - పంచకల్యాణీలా పరుగులు స్తున్న టి తెలుగు కథ జీవ లక్షణం.

సామాజిక సమస్యల నెన్నుకోవడంలో, వాటిని కథలుగా మలచడంలో, చంద్రయ్యగారి నైపుణ్యం అభినందనీయం. త్రదానం అన్న ఇతివృత్తం మీద కథ “యమతీర్పు”, అమెరికా పెళ్ళికొడుకు గురించిన “ఎంగిలి మెతుకు”, మొహమాటపు వరుడి పాణిని నాజూకుగా గహణం చేసిన “సన్నాయి రాగాలు”, సంతానం అంటే కొడుకేనా అని పశ్నించిన “అంతా మన మంచి”. ఓట్ల కోసం వచ్చే పంచవర్ష భిక్షగాళ్ళ కావట్యాన్ని ఎక్స్‌ప్రెస్ చేసిన “అర-తిలో వైకుంఠం” - శ్రీ ఐతా చంద్రయ్యను టి యువతరం తెలంగాణా పాఠపు కథకుల మొదటి వరుసలో నెలబెట్టి తీరుతాయి.

తెలుగు రచనల్లో హాస్యం మృగ్యమయిన తరుణంలో వీరి కథల కోని నవ్వుల దొంతరలు - సవివేళ చల్లటికుండ నీరు త్రాగినట్లనిస్తాయి. “తెల్లంధాకా ఇండ్లల్లకు అన్నలొచ్చిరి - అన్నం బెట్టుమ ని. అన్నం వండిపెట్టకపో అన్నలు గొట్టిరి. పెడి పో సొల్లాచ్చి పట్టుకపోయిరి” అన్న బలరాం (“కొడుకు రాకపాయె”) మాటలు టి నక్సలైటు - పోసుల అడక తైరకు అద్దంపడతాయి. ఆల్ కర్ గోవధశాల, కా రు నుండి హిందువుల తరిమి త, హా మస్తాన్ వంటి ప్రసక్తి ఈయన కథలను ఈ నేలమీ. గాక ఈ కాలంలో గూడా నిల్చోబెడుతాయి.

“నాగరికుల కంపును జాగ్రత్తగా మోసుకొస్తున్న పెద్ద కాల్య” - “శివుని జటాజూటంలోంచి వెలువడిన గంగా ప్రవాహంలా వశక్తి

పరుగులు సింది” - “సా మాజ్య పట్టాభిషిక్తుడవుతున్న వీర శివా ని చూస్తున్న జిజియా మాతయింది రాజవ్య” - “మాధవరావుకు ఫైలాలజీలో పావీణ్యం వుంది” - (ఇక్కడ ఫైలాలజీ అంటే ఫైళ్లు నడపడం!) - “మనసు గాయాలకు కాలమే మలాము” - “సంసారాన్ని ట్యూషన్ల బండి మీద చాకచక్యంగా నడిపించగల సర్కారు బడి పంతులు” వంటి వర్ణనలు, వాక్యాలు ఈ కథకుని శైలి - విన్యాసపు ప్యకత నెత్తి చూపుతాయి.

ఇదంతా చదివి ఈయనదంతా వెనక చూపేనా అని కొట్టిపారేసే పగతి వీరులు “ఇద్దరూ భర్తలే” అన్ని కథ ముగింపు చూస్తే “హన్నా! పగతివాదం ను గీచిన గీతలు దాటుతున్న !” అనుకోక మానదు.

ఐతా చంద్రయ్యగారి కథలు కొన్నింటిలో ఆయన సూచించిన పరిష్కార మార్గాలు చర్చకు తావు సేవే. కొన్ని కథల్లో చర్చిత చర్చణాలున్నాయి. శిల్ప రీత్యా ఇంకా కొంత పటిష్టత అవసరం అన్నిస్తాయి.

అయితేనేమి, ఆయన రేపటి ఆ గ్రశేణి కథకులలో ఒక్కడు! అందుకు సందేహంలేదు. సాక్ష్యాలంటారా, ఈ పదిహేను కథలే!

భాగ్యనగరం.

—వాకాటి పాండురంగరావు





## చిలకపచ్చ చీర

“ఈ చీర . నుంచుకుంటా.... ఈ రోజు కట్టుకుంటా!” అంది బాలమణి - ఆశగా.

అప్పు మగ్గం దిగిన చిలకపచ్చ చీరనూ, దాన్ని మడత, పెద్దున్న భర్తనూ చూడగా బాలమణి కళ్ళల్లో కోరిక తళుక్కుమంది. మొహం ఇం దధనున్నే అయింది ఒక క్షణం. బతకమ్మను పేరుస్తున్న చేతులు యాంత్రికంగా ఆగిపోయినై.

భార్యనోసారి - దాంతిలా చూచి కళ్ళు దించుకున్నాడు నారాయణ.

ఆ రోజు బతుకమ పండుగ. ఊరంతా హుషారుగా మురుస్తుంది. సూర్యకిరణాలు పక్కతి ఒళ్ళు తడుమకముందే మేల్కొన్నారు జనా లంతా. అలవాటు పకారం అందరికంటే ముందే మెలకువొచ్చింది నారాయణకు. మొహం కడిగి మగ్గమ్మిద కూచున్నాడు. భూపాలం పాడుతూ మగ్గం స్తుంటే బాలమణి కండెలు అందిస్తూంది.

చిలకపచ్చ చీర నేస్తున్నంతసేపూ బాలమణి మససంతా దాని మీ తచ్చాడింది. అందించాల్సిన కండెలు అందించి బతకమ్మను పేర్వడం మొదలెట్టింది. శోభనం గదిలో అందమైన మగని వైపు ఆశగా అడుగు లేస్తున్న పెళ్ళికూతురైంది కోరిక.

“ఆరు చీరలు దిగినై. రేపటి కేడాతవి. ఏడింటికి ఏడూ పు షావుకారింటి కెళ్ళిపోతై. పండగనా డడిగి కాదనకపోవచ్చు” అనుకుంది.

CC.

చందమామను తెచ్చి చేతికివ్వు మన్న చిన్నపిల్లలా గన్పించింది బాలమణి వాలకం - నారాయణకు.

భార్య మొహాన్నీ బంతిపూలనూ మార్చి మార్చి చూస్తూ....  
“నిజంగా, అంటున్నావా?” అన్నాడు. మడతపెట్టడ మాపేసి- మోకాళ్ళ మీద కూచుండిపోయా డలాగే.

“ఏడు నేసిన కూ - డబ్బులు ఈ చీరతో చెల్లుబాడై, ఇంక ఇల్లెట్లా గడవాలి?” అన్నట్టుగున్నా యతని చూపులు.

కనురెప్పలు భారంగా దించుకుంది బాలమణి.

“అందని ఆకాశానికి నిచ్చిన వెయ్యడ మెందుకూ?” మందలించింది అంతరాత్మ.

షావుకారు పదిహేను రోజుల కోసారి నూలు ఇస్తాడు. ఇచ్చిన నూలు ఏడు చీరలకు బొటాబొటిన సరిపోతుంది. నూలు మగ్గాని కెక్కేముందు భార్యతో కలిసి పడుగు పొయ్యడం, సరిజెయ్యడం, అతకడం, సావడం లాంటి పనులు చేస్తాడు. వాటికే ఐదారు రోజులు పడుతుంది. దొడ్డు చీరై రోజు కొకటి, సన్నదైతే రెం డోజుల కొకటి దిగుతుంది. తాను మగ్గం నేస్తుంటే భార్య కండెలు చుట్టి వెంట వెంటనే అందిస్తుంటే నేత పని సాఫీగా సాగుతుంది.

నేత కూలి.... దొడ్డు చీరకు పది రూపాయలు, సన్న చీరకు ఇరవై.

పెద్ద కూతురు చం చక్క తోడుగా ఉంటుంది. రాత్రింబవళ్లు కష్టించి రోజు తో సన్న చీర దించగలుగుచున్నాడు నారాయణ. పదిహేను రోజుల కో సారి ఏడు చీరలు షావుకారింటికి చేర్చాలి. నూటా సలభై రూపాయలూ, మరో ఏడు చీరలకు నూలూ తెచ్చుకోవాలి.

ఐతా చం దయ్య

తనూ, భార్యా, ఇద్దరాడ పిల్లల వితం గడవాలి కూలి డబ్బుల్లో. పెద్దమా యి చం దకళ ఈడేరి ఏ ండ్లయింది. ఇల్లు గడవడమే గగనమై పోతుంటే అనూ యికి పెళ్ళి చెయ్యాల ఆలోచ రాలేదు.

తల్లి కండెలు చుడుతూంటే, చం దకళ వంటవనీ, ఇంటివనీ చూస్తుంది. చిన్నమ్మాయి సంధ్య తనకు తోచింది చేస్తూంది.

“ఇంకొంచెం నూలు ఎక్కువినై ఇంకా కష్టపడి ఎక్కువ చీరలు స్త్రాను గదా!” అన్నాడోసారి షావుకారుతో.

“ఓరి పిచ్చి పుల్లయ్యా!” అన్నట్టుగా న వ్వుడు షావుకారు.

“ఇవి వెనకటి రోజులు కాపు నారాయణా! అసలు నూలు దొరక డమే కష్టమైపోతూంది. ం ద, రాష్ట్ర పభుత్వాలు నూలు మీద సబ్సి లు నెయ్యడంతో నూలు ధరలు ఆకాశాన్నంటినై. నా- వ్వు వ్యాపా రిని కాదు. పెట్టుబడి గూడా అంతంతమా తమే గదా! ఏదో....నా మీద ఆధారపడి మీరూ, మీ మీద ఆధారపడి నేనూ బతకాల్సిం తప్ప, మనల్ని పట్టించుకు నాడు లేడు!” అన్నాడు.

“ఇల్లు గడవడం కష్టంగా ఉంది. కూ రేట్లన్నా కొంచెం పెంచి బావుం ది కదా?” అన్నాడు తోటి తగాడు యాదగిరి.

అదేదో బూతు మాట విన్నంత ఇదైపోయాడు షావుకారు. ఆ తర్వాత, “పాపం, మీ అమాయకుల ందెల్సా?” అనుకున్నాడు.

“యాదగిరీ! సబ్సి లు ఎగిరిపోగా నూలు ధరలూ, రంగుల థరలూ పెరిగినా యన్నాను గదా! దాంతో నేత చీరల ధరలూ పెంచక తప్పలేదు. చీరల ధరలు పెరిగినై కాబట్టి, దుకాణాల్లో జనాలు మిల్లు చీరల్నే కొంటున్నారు. త రల గిరాకీ బాగా తగ్గింది. మీ కిప్పుడు కూ లు పెంచి , మ్మ చీరల ధరలు పెంచాలి. అప్పుడు మన ర

ఒక్కటి కూడా అమ్మదు. ఫెయిలైన సినిమా బాక్సుల్లా మన రల గట్టాలు వాపసొన్నై. అప్పుడు నేను చీరలు నేయించను, మీకు పని దొరకదు. మీరూ, నేనూ కడుపులు మాడి చావాలి.” అనంత సత్యం చెప్పేశాడు

షావుకారు చెప్పేది నిజమే నన్నించింది.

“సరే.... వద్దు!” అంది బాలమణి తిరిగి బతకమ్మ వైపు తిరిగి.

“మనం . నీన గుడ్డల్ని మనమే వాడుకు. రోజులు కావివి” అంటూంటే, నారాయణలో నిర్వేదం కలుక్కుమంది.

....ఆ రోజులే వేరు. చేతి వృత్తుల కెంతో గౌరవముం ది. మిల్లు చీర లొచ్చింతర్వాత . తగాళ్ళ చేతులు నరి నినట్టైపోతుంది. “భారీ యాంత్రికరణ మన దేశానికి నరిపోదు. కుర పరి మల్ని పోత్స హించా”లన్న గాంధీ మహాత్ముని మాట....నీటి మూటైపోయింది. శం యం తమయమై పోతుంటే, నిరుద్యోగం సవాలై కూచుంది.

ఏడోతరగతి పూర్తయిన తర్వాత “కళ విద్య లెన్ని నేర్చిన కుల విద్యల సాటి రావ”న్న గువ్వల చెన్నా వద్యం వినిపించి, కుల విద్య కూడూ, గూడూ పెడతాయని, వంశపారంపర్యంగా వస్తున్న నేతను నమ్ముకొమ్మన్నాడు తం డి. అప్పుడది బంగారు గుడ్డు పెట్టే కోడిలా కన్పించింది. వేరే ఏ పనీ నేర్చుకోవాలన్నించలేదు.

ఇప్పుడో....?! రాను రాను రాజు గుఱ్ఱం గాడిదైందన్నట్టు....తన రైక్కలు ముక్కలు చేసుకుని . త పనిలో మునిగినా. భార్యా బిడ్డలు బజారుపాలు కాకుండా జాగ్రత్తపడ్డంతోనే సరిపోతుంది.

ఎలక్షన్లొనే నాయకులు తమ ఇళ్ళ చుట్టూ తిరిగి, “ఓ వృత్తి చాలా ప్రతి తమైంది. మళ్ళీ మీకు మంచిరోజులొచ్చేల్లా చూస్తా”మని ప్రవేషో పాడ్డానాల్ని కుమ్మరిస్తారు. పూటుగా తాగించి, ఓట్లు దండుకుపోతారు.

కుండలుంచి బిందెలు సుకెళ్ళినట్లయిందని, తర్వాత బాధపడ్డం నేత గాళ్ళ వంతై పోతుంది.

పెళ్ళి కాగా- ....ఇంట్లో అడుగు పెట్టిన బాలమణి ఎన్ని ఆశలు కొంగున మోసుకొచ్చిందో....అప్పుడెంత అందంగా ఉందని! నవనవలాడే హఠాయ, నిగనిగలా చెక్కిళ్ళు, సోయగాన్నంతా సొంతం చేసుకున్న కళ్ళల్లో కమ్మని కాంతి....తన గుండెల్లో తియ్యని కోర్కెలు పినై ఆ రోజు....పూల గల్లాంటి ఆవిడ చేతులు తనను చుట్టేస్తుంటే... తన ఊపిరిలో ఊపిరై పోతుంటే.... ఏది ఏమైనా సరే - ఆమె ఆశల్ని వము చేయరాదనుకున్నాడు.

తొలిరోజులు నిండు పున్నమి వెన్నెలలో విహరించినట్టు గడిచినై.

“ఇరవై సంవత్సరాల్లో....జీవితం - జీతం మధ్య ఎంత అంతర మొచ్చేసింది? అప్పుడు ఇదే చీర కూలి ఆరు రూపాయలు. అప్పుడు గూడా నెలకు పద్నాలుగు చీరలే దిగేవి. నెలకు ఎనభై నాలుగు రూపాయల కూ దొరికింది. నలభై రూపాయలకు బస్తా బియ్యం మొచ్చేవి. తల్లి, తండ్రి, తనూ, బాలమణి - అప్పుడు నలుగురే.... ఇప్పుడూ నలుగురే. ఇప్పుడు ధరలేమో చుక్కలకెక్కి వెక్కిరిస్తున్నై.

“నా బతకమ పేర్వడమైపోయింది. అట్లాగే కూసున్న వేందీ?” అంది బాలమణి గట్టిగా శూన్యంలోకి చూస్తున్న భర్తను కుదిపి.

నారాయణ ఆలోచనా వీచికలు చెల్లా చెదరెన్నై.

“ఆఁ. పటికల్లా మరోటి చేస్తే ఏడైపోతై. షావుకారు కిచ్చేయాలి” అంటూ మగ్గంవైపు నడిచాడు.

బతకమ ను సాగనంపి వచ్చింది తర్వాత “అందరూ కొత్త రెలు కట్టుకొచ్చిండు, మనవే పాతవి” అని సంధ్య రుసరుసలాడుంటే తండ్రి కడుపులో వినట్లైంది.

“ఈ దరి ద మెప్పుడు పోతుంది నాయనా? నా తోటోళ్ళంతా పిల్ల తల్లులైండు, పట్టుచీరలు కట్టుకొచ్చిం డు.” కడుపులోంచి తోసుకొచ్చిన బాధ చం దకళ కళ్ళల్లో బిందువులుగా మారింది. మొహం కళావిహీన మైంది.

“నువ్వుకూడా అంటున్నావా చం దకళా?” బాలమణి అందుకుంది. “రా తనకా, పగలనకా మీ నాయన కష్టం స్తున్నాడు. చొక్కాలు చిక్కినై. ఇం ం జెయ్యమంట ?....” భయంకరమైన దగ్గుతెర గొంతు నొ గ్గింది.

చం దకళ అందించిన నీళ్ళు తా సి మంచంమీద ఒరిగిపోయింది. కళ్ళు అవ్యక్తమైన బాధతో చెమ గిల్లినై - వెడల్పాటి ఆశయాలు చిలక పంజరంలాంటి జీవితంలో బంధించబడ్డాయని.

బాలమణి చాలా రోజుల్నుంచి దగ్గుతుంది. ఒక్కోసారి రెండు మూన్నిముషాలు అగకుండా దగ్గుతూ అల్లాడిపోతుంది. డాక్టరుకు చూపిస్తానంటే-“నా మీ కాలేదు, అ తగ్గిపోతుంది” అంటుంది. ఆ మాట వెనక దాగున్న అంతర్ధాత అతనికి మా తమే తెలుసు.

“రేపు ఈ ర లిచ్చిన తర్వాత డాక్టరుకు చూపిస్తా బాలమణి!” అన్నాడు మగ్గమీ ద కూచంటూ.

“నాకు బాగా ఉందిగాని, ఎల్లుండి దసరా. నీకున్న ధోవతి చినిగింది. ఇంట్లో ఉండేవాళ్ళం మేమెలాంటివి కట్టినా చెల్లుతుంది. ను వ్వమో బయటికెళ్ళి రాలాయె. ఒక ధోవతి కొనుక్కో ముందు” అంది బలాన్నంతా కూడదీసుకుని లేచి కూచంటూ.

షావుకారు రలందుకుని, నూటా నలభై రూపాయలు చేతిలో పెట్టా-

“ఏమీ అనుకోకు నారాయణా! నీ ధోవతి బాగా చినిగింది. దాంతో బజార్లో కెట్టా రాగలిగావ్?” అన్నాడు.

తల తీసేసినట్లైంది.

నూటా నలభైలోంచి ఇరవయ్యైదు రూపాయల్లో ఒక ధోవతి కొ. శాడు. మిగతా డబ్బులు సరకులకు సరిపోలేదు. పద్దు రాయించక తప్పదు. ఈసారి సుకొచ్చిన నూలంతా చిలకపచ్చ రంగు . ఇందు లోంచి ఒక ర బాలమణికి ఉంచాలనుకున్నాడు.

దసరానాడు కొత్త ధోవతి కట్టుకుని మి తులతో జంబికెత్తుంటే నారాయణకు స్వర్గలోకంలో విహరిస్తున్నట్టనిపించింది.

తిరిగొచ్చే సరికి ఇంటి నిండా జనాలున్నారు. బాలమణి మంచ మీద పడుకునుంది. ఇద్దరు కూతుళ్ళు ‘అమా , అమా ’ అంటూ ఏడుస్తున్నారు - తల్లిమీద పడి.

నారాయణ గుండెలు గుబగుబలాడినై .

“ఏమైందీ?”

గుహలో పులి నోటికి చిక్కిన మేకలా వినిపించింది నారాయణ గొంతు.

“అమ దగ్గి దగ్గి చచ్చిపోయింది నాయీరా!” చం దకళ తల బాదుకుంది.

ఆకాశం విరిగి మీద పడింది. చుట్టూ ఉన్న గోడలూ, కాళ్ళూ పాతాళంలోకి కుంచించుకుపోతున్నట్టనిపించింది.

“అయ్యో బాలమణీ!” నీ కుప్పలా కూలిపోయాడు.

“నన్ను కట్టుకుని ను వ్వం సుఖవడ్డావ్? . తగాని భార్యవై నందుకు వితమంతా వెతలతో గడిచింది గద!” కడుపు పొరల్తోంది తెరలు



తెరలుగా తన్నుకొచ్చిన ధుఃఖం కరిగి కళ్ళద్వారా ధారాపాతమైంది  
కటి సముదం కెరటాలు జీవితపు అంచుల్ని కసిరి కసిరి కొట్టినై.

రావాల్సిన వారంతా వచ్చి, అంత్యక్రియలకు డబ్బు కావాలన్నారు.  
ఎక్కడుంది డబ్బు?

“ఎక్కడైనా అప్పు తెస్తే....?” సలహా పా. శా డొకాయన.

“త గానికి అప్పెవ డిస్తాడు?” సమాధానం చెప్పా డింకొ  
కాయన.

బాలమణి మంగళసూత్రం అంత్య క్రియల కాదుకుంది.

వారం రోజుల ఏడ్పుల తర్వాత కర్తవ్యం గుర్తుకొచ్చింది.

చంద్రకళ కండెలు చుట్టిస్తానంది. వంటింటి భారం సంధ్యమీద  
పడింది. బాలమణి పనులు చంద్రకళ చేస్తుంది.

సరుకులన్నీ నిండుకున్నై.

చంద్రకళ చొరవవల్ల చేబదుళ్ళతో మూ డోజులు గడిచినై.  
అప్పటికింకా రలు దిగలేదు.

ఒక రోజు ఉపవాసంతో గడిచింది.

దీపావళి పండగ రాబోతుంది.

మర్నాడు చంద్రకళ ని దలే సరికితెల్లవారింది.

తెల్లవారకముం తనను ని దలేపి తను మగ్గమీ ద కూచుంటా  
నన్నాడు రా తి తం డి. మరెందుకు లేవలేదూ?

త డి మంచం దగ్గర కెళ్ళింది. మంచమీద నారాయణ  
కన్పించలేదు. మగ్గం చప్పుడు కూడా లేదు. ఆయినా అటువై పెళ్ళింది.  
నారాయణ మగ్గానికి వేళ్ళాడుతున్నాడు.

నడుంవరకు మగ్గంత పైకి.... కాళ్ళు గుంతలో.... నాలుక  
యబికిచ్చింది. మొహం భయానకంగా మారింది.

చంద్రకళ గుండెల్లోంచి ఉచ్చవించిన భయం పెద్ద కగా వెల్వడింది. కండరాలన్నీ ముక్కలుగా కోసివేట్టు, చావుకన్నా భయంకరమైన అనుభవం.

ఆ క చుట్టుపక్కల వాళ్ళకు ఆర్తనాదంలా వినబడింది. అందరూ పరుగెత్తుకొచ్చారు. క్షణాల్లో ఇల్లంతా నిండిపోయింది. వింతగా చూస్తున్నారంతా.

“ఎప్పుడో చచ్చాడు పాపం!” అన్నాడొకాయక.

“నము కున్న మొగ్గం ఉగ్గమైపోయింది” అన్నాడు యాదగిరి. శవం నడుముకో కాగితం కన్పించింది. గట్టిగాచదివాడు యాదగిరి: “అమ్మాయిలూ!

“మా అమ్మా నాయనలు నిన్ను పెంచినట్టు . ను మిమ ల్ని పెంచలేకపోయాను. రానురాను ఎతుకు భారమైపోతుంది. కన్న కూతుర్ల పేగులు ఆకలితో మాడుతుంటే నా కండలు కోసి కారం చల్లినట్లయింది. ఈ బాధ, మానసిక ఖోబ భరించలేను. సంపాదించి మిమ్మల్ని సాకలేను. మీ పెళ్ళిళ్ళు చెయ్యలేను.

“మీ అమ తోనే . నుకూడా పోయాననుకోండి. నేతగాని కడుపున పుట్టినందుకు మీరు జీవితమంతా ఏడ్వాల్సివస్తుంది. నా కడుపున పుట్టడమే మీరు చేసిన పాపం. నేను చస్తే సమాజం సానుభూతన్నా మీకు దక్కుతుంది. అ మీకో దారి చూపిస్తుంది. చేతగాని ఈ తగాళ్ళి క్షమించండి. మీ అమ దగ్గరి వెడుతున్నాను.

అసమర్థుడైన మీ నాయన

నారాయణ.”

(ఆంధ్ర పభ ఖారప తిక. శ్రీ. మే, 9)

# మంచుముద్ద

నా తెలంగాణ కోటి రతనాల వీణ-ఆశయం సూపర్. ఆచరణలోనే మెలిక వేస్తుంది పక్కతి. మెతుకు (మెదకు) సీమలోని మెతుకు . తి బీరకాయలోని నెయ్యిలాగైపోతుందని ఊహించి ఉండరు.

బలహీనుడి మీదికి బహు శ్రమ వయోగించినట్టు - బండల గుండెల్ని బద్దలు కొడుతున్న ఎండలు రోజంతా చండనిప్పులు కురిపి సున్నాయి. వానకాలంలో గాలి జోరు, చలికాలంలో చలితో జారు. నాలు శ్శనుండి ఇ తంతు. ఎండకాలం మాత్రం బలం పుంజుకుని సార్థక నామ యురాలైంది. మేకమాంసం మరిగిన తోలులా ఏచేటా రెండాకు లెక్కువ చదివేసి ప్రాణాలను పీక్కు తింటుంది. చెప్పలు లేకుండా బయటికెళ్ళాలంటే - ఎ రని నిప్పుల మీద నడవాలన్నట్టే.

“వసంతకాలమంటే - చెట్లన్నీ ఆకుపచ్చ పీతాంబరాలు కట్టుకున్న ముత్తైదువుల్లాగుం వప్పుడు.”

“మా చిన్నప్పుడు బావులల్ల, చెరువులల్ల గంగమ తల్లి కాపుర ముండేది. ఎండాకాలంలో పొద్దంతా ఈతగొట్టేవాళ్ళం. విసుగొస్తే మామిడి తోటల్లో కోతికొమ్మచ్చి ఆడుకు- వాళ్ళం.”

“ఆ కాలమేమైందో! ఆ రోజు లెటుబోయినయో! ఏ దేవుని శాపమో! మల్లా ఆటువంటికాలం ఈ కండ్లతో చూస్తమో లేదో!”

గుట్టల్లోకి జారవిడిచినట్టున్న రాఘవాపురంలో ఏ పెద్దమనిషిని క్షదిషినా అ, మాటలు.

ఐతా చం దయ్య

నీళ్ళులేని బావులు బ్రహ్మరాక్షసుల్లా నోర్లు తెరుచుకున్నాయి. సగం కుటుంబాలు ఊరు విడిచి నీటి జాడల్లో కెళ్ళిపోయాయెప్పుడో. మిగతా కుటుంబాల తాహతు పుట్టిన ఊళ్ళోనే తాడో పేడో తేల్చుకొమ్ ని శాసించింది.

కడుపులో ఎలుకలు పరుగులు దీస్తున్నా - ఎండకు బయటికొచ్చే రైర్యం చాలక, వడదెబ్బకు వాడిన కూకాకుల్లా ఇళ్ళల్లో పడుంటున్నారు సగటు మనుషులు.

చైతన్యం కోల్పోయి శాపగ్రస్తమైనట్టు - మోడు బారిన చెట్లతో, మాడిన పశువుల దొక్కలతో మరుభూమిగా కన్పిస్తుందా ఊరు. నీటి కరువు కళ్ళకు నీళ్ళు దెప్పిస్తుంది. కండలూ, నెత్తురూ లేని మనిషిలా తడిలేని చేద బావులు తమ ఉనికి నెప్పుడో కోల్పోయినై.

మేత కరువైన పశువుల అరుపులు దొడ్లను దాటి ఊరందరి గుండెల్లో రైలు కూతలు వినిపిస్తున్నాయి.

దువారిన పంట పొలాలు 'మామీద నీకెందు కింత వగ?' అని దీనంగా ప్రశ్నిస్తూంటే ఈ రోజుకిక చాచ్చా అనుకుని సూర్యుడు ఉగ్ర రూపం ఉపసంహరించి వడమటి కొండల్లోకి జారుకున్నాడు. మేడల నీడలు వాకిళ్ళముందు పలచబడుతున్నాయి. బయటికొచ్చే సమయమైంది జనాలకు.

తలుపులు తెరుచుకుని జగదాంబ బయటికొచ్చింది. ఇంటి ముందున్న దొడ్లోంచి 'అంబా, అంబా' అని వినబడింది. అయిదు వదులు దాటిన జగదాంబ అటు నడిచింది. అన్నీ పోగా మిగిలిన రామలక్ష్మణులు దీనంగా చూస్తూ మరోసారి 'అంబా' అన్నాయి కడుపులో కలుక్కుమంది. పొద్దుట్నుంచి నీళ్ళూ, మేతా. క డొక్కలు తాపడినై.

నిప్పులు గక్కే ఎండను లక్ష్యపెట్టకుండా రెండు గంటలముం  
కొడుకు మురళి కావడి సుకుని నీళ్ళ వేటకు బయలు రాడు. ఊళ్ళో  
నీళ్ళు దొరకడం కల్ల. ఊరు బయటకెక్కడికో వెళ్ళుంటాడు. మురళి  
నీళ్ళుదెస్తే, ఎడ్ల పాణాలు దక్కేట్టుంది. రా తి వంటగ్గాడా కావాలాయె.

తన భర్త బతికున్నప్పటి , ఇప్పటికీ ఎంత చా! వలం ప శ్చ  
లో, కాలగతులలా మారాయేమిటి? పరిస్థితి అప్పుడిలాగే ఉంటే నలుగురు  
కూతుళ్ళ పెళ్ళిళ్ళూ, సారెలూ, కాన్పులూ అంత వైభవంగా జరిగేవా?  
ఆడపిల్లలు అదృష్టం నిచ్చిన మెట్లెక్కిం తర్వాత, మురళి ఎదిగాడు.  
చదువు పూర్తిగాకముం తండ్రిని పోగొట్టుకున్నాడు.

మిగిలిన రెండెద్దులు- అ- ....రామలక్ష్మణులు - తమ దొడ్లో పుట్టి  
పెరిగినవే. కన్నతల్లి 'లక్ష్మి' గోముగా వాటి వీవు నాకుతూంటే చూడ  
ముచ్చటేనేది. లక్ష్మి కడవెడు పాలిచ్చేది. పిల్లలు రోజుకు రెండుసార్లు  
గుమ్మపాలు తాగేవారు. ముప్పుటలా గడ్డ పెరుగుతో భోంచేసేవారు.  
చేతి నిండా నెయ్యి పోసుకుని అన్నంలో కలుపుకునేవారు. అదో స్వర్ణ  
యుగం. వృద్ధాప్య మావరించి లక్ష్మి ని దొడ్డి పరిమితం చేసింది.

“ఈ అవు ముసలిదైందిగదా, నా కమే యమ్మా!” అడిగాడో  
రోజు చెప్పులు కుట్టే బాలయ్య.

తనకు చిరా సింది. బాలయ్యను చీరెయ్యా లనిపించింది కానీ,  
ఆతని వృత్తి అతన్నలా అడిగించిందని శాంతించింది.

“ఇది నా ఇంటి లక్ష్మి బాలయ్యా! దీన్ని అమ్ముకోవడమంటే  
కన్నతల్లిని అమ్ముకోవడమే.”

“అయ్యో.... గట్టంటే ఎట్లమ్మా! ఇయ్యాలిగాకపో రేపు చస్తది.  
గప్పుడైనా నన్నే పిలిపించి స్కూలుకుంటాడు గదా?....”

ఐతా చం దయ్య

ఇం దో అనబోయిన బాలయ్యను తన ముఖకవళికలు ఆపేశాయి.

“చచ్చిం తర్వాత ఏం జెయ్యాలో నాకు బాగా దెల్పు. ఇప్పుడు నువ్విం ం మాట్లాడినా మర్యాద దక్కదు. పో!” గర్జనలాగొచ్చింది గొంతులోంచి. ముక్కుపుటా లెగిసిపడ్డాయి.

లక్ష్మి పార్థివ శరీరం తమ పొలంలో భూస్థాపితమైంది. రామ లక్ష్మణులు దాని గుర్తులుగా మిగిలాయి.

జరిగిపోయిన రోజులు జ్ఞాపకాల పొరల్లో దోబూచులాడుతున్నాయి.

“అమ్మా, నీళ్ళు దెచ్చి, న్న!” శత్రుడు భద్రమైన రెండు కోటలు జయించుకొచ్చిన వీర శివాజీలా మురిసిపోతూ కావడితో వచ్చాడు మురళి.

చుట్టుపక్క లమ్మలక్కల పాణం లేచొచ్చింది.

“ఎక్కడ దొరికినయ్ ముర ?” ఆత్రంగా అడిగారు నలుగురూ సారి.

“మనూరి పొలిమేర దాటిపోయిన. లింగారెడ్డి పల్లె దూ కులోల్ల మోటబాయిల బోరింగేసిండు. మోటరు పెట్టిం డు మొన్ననే....బతిమలాడి తెచ్చిన.”

ఊళ్ళో కొందరు బోరింగులు వేయించుకున్నారు. కొన్ని ఫెయి లై నై . మరికొన్ని నెల రోజులు మురిపించి మూతులు ముడుచుకున్నై.

.. బిలబిలమంటూ ఆడవాళ్ళు కడవలు అందుకుని బయలు రారు దూ కులోల్ల బావికి. ఒకరి నొకరు పట్టించుకోని పరుగుల నడక : చూస్తుంటే - కడవల పరుగుపందెమేమో ననిపించింది.

“మంచి పం సినవవ్ కొడుకా! లేకపో మన పాణాలు నిలిచే తట్టు లేవు” అంటూ కావడిలోని ఒక కడప నీటిని రెండు పాత ప్లా క్ బకెట్లలో పోసి ఎద్దులముందుంచింది జగదాంబ.

రామలక్ష్మణులు చెవులాడిస్తూ ఆవురావురుమంటూ తాగేశాయి.  
మరో కడవెడు నీళ్ళు రా తి వంటకు సరి పెట్టుకున్నారు.

○ ○ ○

“అమా ! నువు నానమ్మవై పోయిన .”

“ఆ.... నిజమా? మీ మామ ఉత్తరం రాసిందా?”

“ఔ.... నాకు కొడుకు పుట్టిండంటా.... టాట్టట్టా.”

అయి , ఈ జగదాంబ ఇంట్లో జగ కవీరుడు ఆడుకుంటాడన్న మాట.”

“వెంట వెళ్ళి నీ పెళ్ళాన్నీ కొడుకునూ చూచిరా పో!”

“ఆ ఊరికెట్ల పోవాలన్నె ఇప్పుడు?”

“ఔనా.... నువు పెండ్లి సుకుని జానకితోని రామలక్ష్మణుల కచ్చరమీ దొస్తావి. అప్పుడు ఏనుగులోలె ఉన్న మూగజీవాలు ఇప్పుడు పీనుగులై పోతున్నై. కచ్చరం నడువది. బస్సుమీదపోయిరా!”

“అమా ! నీగూడా మనవణ్ణి చూడాలన్నించడం లేదా?”

“ఎందుకన్నించదురా? మనూరిని దరి దం పీడ పట్టుకుంది. లేక పో. నీకంటే ముం నా మనవనికి బొమ్మలూ అవీ స్కూని పోదుంటి. నా పాణాలన్నీ ఆ బుడ్డోడి మీదా, జానికి మీదనే ఉన్నాయిరా! మనిద్దర మొకటేసారిపో ఇక్కడ రామలక్ష్మణులు ఆగమైపోతరు గదా!”

“మా అమ్మకప్పుడే మనవడిమీద మనసు పడిం ! నిజమేనమ్మా! ను వచ్చింతర్వాత నువ్వు పోయిరా.”

హమ్మా! వీడికెంత ఇది? తన కొడుకును తా ముందు చూడాలని ఆరాటం. కడుపు తీపి కింద కడవెడు అమృతమైనా దిగదుడుపే.

“సరే మంచిది, నువు బయల్దేరు.”

○ ○ ○

ఉదయం.... భూమాత నలుముకున్న కటి బూడిద రంగుగా మారుతోంది.

“అమా ! జగదాంబమా !” గామాధికారి కిష్టారెడ్డి పిలుపు.

జగదాంబ తలుపులు సింది. కిష్టారెడ్డి వెంట ఇద్దరు కొత్త మనుషులున్నారు. వాళ్ళనెప్పుడూ చూడలేదు.

“ఏంది కిష్టారెడ్డి?” తాను గూడా బయటికొచ్చింది.

“ఏం లేదమా .... మరీ.... మరీ....” మెలికలు తిరిగినంత వనై పోతూంది. నవ్వాపుకుంది జగదాంబ.

“చల్లకొచ్చి ముంత దాస్తావెందుకూ?”

“మరి ను వ్వమీ అనుకోవద్దమ్మా!”

“సరే, చెప్పు.”

“పిళ్ళిద్దరూ పశువుల ఖరీదుదార్లు.నిన్న రా మనూరి కొచ్చిం డు. పశువుల్ని కొంటున్నారు. చాలామంది అమిం డు.”

“ఔసమ్మా! గేదెలూ, ఆవులూ, ఏడ్డెలూ, దున్నపోతులూ.... లారీ సగం నిండింది. ఇంకో గంటలో వెళ్ళిపోతాం” అన్నాడు కొత్త మనిషి.

విషయ మేమిటో అర్థమైపోయింది. కడుపులో తెడ్డుతో కలబెట్టి నట్టనిపించింది.

“ఈ కరపు దెయ్యం మనూరై జొచ్చె.” కిష్టారెడ్డి తనవంతు దళారీ కర్తవ్యం నిర్వహిస్తున్నాడు. “మనషులరే తి తందుకు, తాగేతందుకు కర వాయె. ఇంగ పశువులనెట్ల దక్కించుకుంటాం?”

నిజమే....కష్టమే.



“మీ దగ్గర గూడా రెండు ఎద్దులున్నాయిగదా!” దొడ్లోకి చూస్తూ స్థిరంగా అన్నాడు రెండో కొత్తమనిషి.

నరాలు మెలిబెట్టినట్టనిపించింది.

“మీ ఊరు?”

“మాది మచి పట్నం - కృష్ణాజిల్లానం!”

అదృష్టవంతులు. కృష్ణా, గోదావరమ లు కోస్తాజిల్లాలకు కొంగు బంగారాలైపోయినై. వర్షంతో పనిలేకుండా, కరవు కాటకాల నాఛాయలకు రాసీయవు. పొలాల్లో బంగారం పండుతుంది. గొడ్డూ గోదా ఎప్పుడూ పచ్చగా ఉంటై. అక్కడై నా రామలక్ష్మణులకు నీళ్ళకూ, మేతకూ కరవుండదు. ఇక్కడే ఉంచి వాటి పాణాలు దీసేకన్నా అమిం నయం.

“మరి....మీ ఎద్దులు....” దైర్యం చాలక బేకులేసిన నైకిల్లా ఆగిపోయాడు కిష్టారెడ్డి.

ఎట్లో నెత్తున్న పతాపరెడ్డిని కేకేసి పిలిచాడు. ఏడు పదులు దాటిన పతాపరెడ్డి కరసాయంతో వచ్చాడు.

“మన ప్రతాప్ తాత గూడా అమ్మిండు ఆవుల్ని, ఎడ్లనూ....” నవ్వబోయి ఆగిపోయాడు కిష్టారెడ్డి.

జగదాంబ కనురెప్పలు, కనుబొమలూ పైకి లేచాయి-‘నిజమేనా?’ అన్నట్టుగా.

“అమి నాను తల్ల! భూమి ద చుక్కసీళ్ళు లేకపాయె. వాటికి మేత లేకపాయె. ఇన్ని రోజులు వ్యవసాయం సి మనల్ని కాపాడిన పశువులు ఇప్పుడు అము డుబోయి మనల్ని కాపాడుతున్నాయి. నాల్గు రూపాయలు చేతులకొస్తే పట్నం నుంచి తి- గానమైన తెచ్చుకుంటాం గదా!”

“ఏందో పెద్దయ్యా! స్వతం తమొచ్చి గిండ్లయిందిగదా! మన గతి గింత ఉండిపోయె.” నిట్టూర్చింది జగదాంబ.

పతాపరెడ్డి ముఖమ్మీద విషాదరేఖలు.

“ఔను బిడ్డా! నన్ను జూడు ఇంగ్లీషోని జమాన జూచిన, నైజాం జమాన జూచిన, ఇప్పుడు ఈ జమాన జూస్తున్నా. ఎవలొచ్చినా, పోయినా మన రాజ్యంల కరువు మాత్రం పోలేదు. వోట్ల కొరకు దిరిగెటోల్లే కాని, మన పాట్లు జూనెట్లో లేరు. అప్పుడు పకృతి చల్లగా చూచేది. ఇప్పుడు కోపానికొచ్చింది. గివన్నీ చూసెతందు ఈ పాడు జన ఇంకా ఉందమా ! ఈ కరువు పాడుగాను. పసిపిల్లలు ఆకలితో మాడుతున్నారు, బిడ్డలనంటి పశువుల్ని అము కుంటి.” గొంతు రబోయింది. గుండె గుబగుబలాడింది.

మనకబారుతున్న కళ్ళను రుమాలుతో అద్దుకుంటూ “పశువులను అమ వద్దనుకుంటే వాటిని చంపిన పాపం మన చుట్టుకుంటుందాయె. మరింం జెయ్యాలె?” నిట్టూర్చాడు.

ఉదయం సీరెండలా ఉబికొస్తుందో నిర్ణయం జగదాంబలో.

మురళి లేకపోయె అనుకుంది మొదట. ఆ తర్వాత .... వాని తోడబుట్టిన తమ్ముళ్ళలాగున్న రామలక్ష్మణుల పాణాలు నిలబడుతూంటే వద్దంటాడా? వాడొచ్చేదాకా వీళ్ళాగరైరి.

“వాటిని అమా లంటే నా కొడుకుల్ని అమ్ముతున్నట్టనిపిస్తుంది కిష్టారెడ్డి ! కాని, ఏం స్తాం? మన దగ్గరుంటే అవి బతుకవాయె!” అంది.

కిష్టారెడ్డి అంతరంగం రెపరెపలాడింది. కమీషన్ కళ్ళముందు కనబడింది.

“నీళ్ళూ, మేతా లేక అవి కొట్టుకుంటుంటే వాటి గొంతులు పిసికి చంపాలనిపిస్తుంది బిడ్డా, మన !” పతాపరెడ్డి హెచ్చరిక.

రం కుదిరింది. బరువెక్కిన గుండెల్లో మెల్లిగా దొడ్లోకెళ్ళింది జగదాంబ. రామలక్ష్మణుల వీపు నిమిరింది. కళ్ళు తడైపోయాయప్పటి .

“మీకూ, మాకూ రుణం రిపోయిందిరా!” రెండు చేతులో ఎద్దుల మెడల్ని వాచేసుకుని బోరుమంది. రాముని మనిపించిందో గొంతును జగదాంబ భుజమ్మీదానించింది. లక్ష్మణుడు ‘అంబా’ అంటే, అది ‘అమా’ అని వినిపించింది.

“ఈ పాపిష్టిదాన్ని క్షమించురా లక్షణా! మీరు బతికిబయటపడాల- నా ఆహుతంరా!” గొణుగుతూ మూపురమ్మీద నిమిరింది.

“ఇంగ దీసుకపోం డి” అని ఇంట్లో శి తలుపేనుకుంది.

వశవులతో లారీ నిం సరికి తొమి దైంది. అప్పటి సూర్య ప్రతాపం - - లిము దగాళ్ళ ముందు మహా పండితుని సాహిత్యోపన్యాసంలా విజృంభించింది.

‘అంబా - అంబా’లతో లారీ కదలబోతోంది. ఇ మా కడసారి చూపులన్నట్టు వశవులు అక్కడే నిల్చున్న తమ మాజీ యజమానుల్ని చూస్తున్నాయి. కరిగిన గుండెలు కన్నీరై బయటికొస్తుంటే, వీడ్కోలిస్తున్నారు జనాలు.

కిష్టారెడ్డి కమీషన్ పైసల్లో సహా ముట్టజెప్పి లారీ వెళ్ళిపోయింది.

దిండులో తలానించి చాలా సేపు వెక్కివెక్కి ఏడ్చింది జగదాంబ. గుండె కుదుటబడ్డం కష్టమైంది. సాయంత్రం కడవందుకుని నీళ్ళకొరకు బయలుదేరింది.

సలుగురైదుగురు ఆడవాళ్ళు కలిశారు. అందరి గమ్యం దూ కులోళ్ళ బావే. వశవుల అమ్మకాలు చర్చనీయాంశమైంది. చర్చాంతంలో—

“చూసి చూసి పాణమోలె పెంచుకున్న పశువుల్ని కసాయోళ్ళ కమ్మితిని” అని విచారం వెలిబుచ్చింది కిష్టారెడ్డి భార్య సుగుణ.

వీపు మీద చర్నాకోల దెబ్బ పడినట్టయింది జగదాంబకు.

“కసాయోళ్ళా? కాదు సుగుణా! వాళ్ళు మచి పట్నపోళ్ళటా?”

“బేరగాళ్ళు మచి పట్నపోళ్ళే. కాని, మనూరి పశువుల్ని స్క-పోయింది మా తం రు దారంకు. అక్కడి అల్ క ర్ ఫ్యాక్టరీకి. అది చాలా పెద్ద పశువధ్యశాలనట. అక్కడి నుండి పశువుల మాంసం వి శా-లకు పంపుతారట.” బుగ్గలు నొక్కుకుని చేతులూపుతూ చెప్పింది సుగుణ.

జగదాంబ బు రలో అటంబాంబు పేలింది. కాళ్ళలో వణకు బయలు రింది.

“అయితే, నా రామలక్ష్మణుల్ని గూడా....”

“మరింకెందుకనుకున్నావు? ఈపాటికి మన పశువుల మాంసం విమానమెక్కిపోయింటుంది.” ప్రతాపరెడ్డి కోడలంది - గాలికి విడి పోతున్న ముంగురుల్ని సవరించుకుంటూ.

పిచ్చెక్కినంత పనై పోతుంది - జగదాంబకు. నరాల్లో యుద్ధ వాతావరణం. ఆదరాబాదరాగా నీళ్ళు దీసుకుని ఇల్లు చేరింది. కడవ దించి మంచమ్మీద వాలిపోయింది.

నా చేతులు పడిపోనూ.... నా రామలక్ష్మణులను యమదూతల కమ్మినానా? నా తుల్లో . . నా బిడ్డల్ని చంపుకున్నానా? ఏ జన ల ఏ పాపం జేసిన్నో.... భగవాన్.... నాకెందు శిక్ష?

బొటబొటా రాల్తున్న కన్నీటి నాపుకోవాలనిపించ-దు. గుండె చెరువై పోయింది.

....అల్ క ర్ ప్యాక్టరీ కత్తులు రామలక్ష్మణుల మెడల్ని పరపర కోస్తున్నాయి. అవి 'అంబా.... అంబా.... జగదాంబ తల్ల!.... ఎంత పం శావమా .... నీకు దయలేదా?' అంటూ క స్తున్నాయి. తలలు తెగిన మొండాలు కొట్టుకుంటున్నై. తెగిన నరాల్లోంచి రక్తం కాలువలై పవహిస్తుంది. వాటి అణువణువూ తన, నిందిస్తుంది. తెగిన తలలు—

'మమ ల్ని కోతకప్పగించే బదులు నువ్వే గొంతు పిసికి చంపక పోయావా?' అని పశ్చిస్తున్నాయి. ఈ పాపం ఊరి పోదని శపి స్తున్నాయి. పాప తి ఒళ్ళంతా పాకి గుండెల్ని గట్టిగా పిండేస్తూంది. బాధ.... భరించరాని బాధ.

"రామా! లక్ష్మణా!" గుండె అరలు పగిలేలా అరిచి దిండుమీద ఒరిగిపోయింది.

ఈ రోజు గూడా కరవు రక్కసి కరాళ నృత్యాన్ని చూడలేనని దినకరుడు వడమటి గదిలో కెళ్ళాడు వి శాంతికొరకు. పకృతి నిర్దయకు నిరసనగా నల్లని తెరలు భూమ్మీదికి దిగిపోతున్నాయి.

"అమా ! అమ్మా! నీ మనవడెంత బావున్నాడనుకున్నావ్. అచ్చం నీ వోల్నే ఉన్నాడే...." అత్తారింజినుండి వచ్చిన మురళి మంచం దగ్గరి కొచ్చి అన్నాడు హుషారుగా. కొడుకు బుల్లిచేతులూ, బోసినవ్వులూ మెరిశాయతని కళ్ళల్లో.

తల్లి స్పందించలేదు.

"అద్బా.... వగటి నిద్ర ఇంతసేపా?" అసహనంతో తల్లి కాలును కదిపాడు. మాట్లాడలేదు. గాబరాగా చెయ్యి తడిమాడు. తల్లి ఒళ్ళు చల్లగా.... అతిచల్లగా.... మంచముద్దలాగై పోయింది.

(ఇండియా టుడే 6-2 ఫిబ్రవరి, 995)

# కొత్త మొరుపు

నాగమణి నవ్వంది.

నది ఒడ్డున చెలిమి ఊటలా గుండె తోతుల్లోంచి తోసుకొచ్చే తరంగాల నాపుకోలేక ఉక్కిరిబిక్కిరై మొదటిసారి నవ్వంది.

నవ్వులో నవరత్నాలు కనిపించాయి నారాయణ తాతకు.

“ఏంది బిడ్డా ఉషారుగున్నవ్?”

తెల్లగడ్డం దువ్వుకున్నాడు చెట్లకు నీరుపారిస్తున్న తాత.

“నాకూ.... లు చుట్టడొచ్చింది తాతా! ఆకు కత్తిరిస్తా, తంబాకు నింపుతా, దారంగడ్డా.... అన్నీ వచ్చినయ్!” బోనస్ అందుకున్న కా కురాలిలా సంబరపడింది.

“దొరల యా తల పుణ్యమాని గిదన్నా రుచ్చుకున్నవ్. వాల్టొచ్చేదాకా ఖుషీగుండు. వచ్చినంక మల్లా చెరల వడ్డబైకద బిడ్డా!” చిరునవ్వును పెదాలమధ్య బిగపట్టి తన పనిలో నమయాడు.

గత పదిరోజులు నాగమణికి పది నిమిషాల్లా గడిచాయి. మరో ఐదు రోజులై మామూలు భాగోతమే. మళ్ళీ నరకయాత .

కోడికూతతో ని దలేచింది మొదలు రాత్రికి ఎక్కడివాళ్ళక్కడ గురుపెట్టేదాకా యం తంలా పనిచెయ్యాలి. ఎవరిమాట కాదన్నా యమయాతనే.

“నా తలకాయ మీద గీరాత ఎందుకు రాసినవ్ వుడా? ఇది నీకు నాయమా?” పొంగిన గుండెకోత ఎన్నోసార్లు వినిపించింది దావునికి నాగమణి.

“బిడ్డా నాగూ! మయూరమ కు నిన్ను అరణంగా ఇస్తున్నారు. వాళ్ళత్తగారింటికాడనే ఉండాలే నువ్వు. మా తల్లి నన్నీ ఇంటికి గట్టనే తోలిచ్చింది - వాళ్ళదొరల మాట కాదనలేక కంట తడిబెట్టిన తల్లి నొదిలి పెట్టి ఆ బంగళా చిన్నకోడలు మయూరి వెంట అరణంగా వచ్చినప్పుడు కడుపులో పేగుల్ని తెడ్డుతో కలియబెట్టినట్లేంది.

అక్కడ తన ఆరో ఏట తల్లిచాటు పిల్ల దొరల పిల్లల ఈసడింపు లకు రోషమొచ్చి-

“ మా నాయన ఎవలమా ?” అనడిగింది తల్లిని.

కళ్ళ అంచులు దాటి చెంపల మీదికి జారబోతున్న నీటిదారల్ని బలవంతంగా ఆపుకుంటూ-

“అట్లా అడగద్దు నాగూ!” అంది తల్లి.

ఆ రోజు తల్లి అలాగెందుకందో ఈ బంగళాకొచ్చాక అనుభవం ద్వారా బోధపడింది.

మహారాజ భవనంలాగున్న బంగళాలో చిన్నమ వెంట అడుగు పెట్టేప్పుడు తనుగూడా అదృష్టజాతకురాలనుకుందో షణం. కాని ఆ తర్వాత బంగళా గడపదాటనివ్వరనీ బయటి పపంచాన్ని చూడనివ్వరనీ అనుకో దు.

పిల్లలూ పెద్దలూ అందరూ తనను నాగీ అనీ, పోరీ అనీ పిలిచినా బాధనిపించలేదు కాని....వప్పులో ఉప్పు తక్కువైందని పెద్దమ జడ బట్టి లాగి లెంపలు వాయించినప్పుడు సృష్టి వెనుకకు నడిచినట్టనిపించింది. కందిపోయిన చెంపల్ని పుణుక్కుంటూ మూడ్రోజు లేడ్చింది. నాల్గోరోజు మయూరమ మొగడు మొదటిసారి తన సర్వస్వాన్ని కొల్లగొట్టినప్పుడు ఆ విం మిటో సరిగా అర్థంగాలేదు. ఆ తర్వాత నడిపిదొర, పెద్దదొరల్ని

చేతుల్లో పులిబోనుతో మేకపిల్లలా గిజగిజలాంది. పిడిగుడ్డులు తొంగి  
దీశాయి.

తనలాగే తన కూతురు గూడా!

“మా నాయన ఎవరమ్మా?” అనడిగి ఏం జెప్పాలి? దాని కూతురు  
దాన్నడిగితే ఏం చెబుంది? ఇదెన్ని తరాలు? అలోచించినప్పుడు అయో  
మయంలో కొట్టుకుపోతుంది.

పెద్ద దొరసాని తము డొచ్చాడోసారి. అతని సేవలకు తనను  
ప్రత్యేకంగా టాయించారు. సకల సదుపాయాల్లో భాగంగా తనను  
గూడా సమర్పించుకోక తప్పలేదు. ఉదయం అతని స్నానానికి నీళ్ళు  
సరిగా - డిచెయ్యలేదని పెద్ద దొర కొరడా తన వీపుమీద చిందులేసింది.

“బాంచెను దొరా .... కాలొక్త .... మళ్ళా కాగవెడ్డ దొరా....”  
అన్న అరుపులు అరణ్యరోదనలైనాయి. సకల సదుపాయాలందుకున్నవాడి  
పెదవులమీద చిరునవ్వు కదలాడింది.

నడిపి దొరసాని చెల్లె వచ్చినప్పుడు అలంకరణ సామానులు  
త్వరగా అందించలేదని తన గూబ గుయ్యిమయింది.

వంట పనులు, ఇంటి పనులు, ఒంటి పనులు అన్నీ చెయ్యాలి-  
పట్టెడు మెతుకుల కోసం. దెబ్బలు గూడా నోరెత్తకుండా భరించాలి -  
జానెడు పొట్ట కోసం.

కాళ్ళు కడుక్కు. ఎదుకు నీళ్ళందివ్వలేదని చిన్న దొర, నారాయణ  
తాతను కరతో బాదుతుంటే నాగమణి రక్తం కుతకుతలాడింది. ఆడ  
పులిలా ఎగబడి చిన్న దొర గొంతు కసిక్కిన కొరికెయ్యాలనిపించింది.

“ఛీ పాపాత్ములు!” గొణుగుడు మయూరమ్మ చెవులబడింది.  
తనప్పుడు డెండు నెలల బాలింతరాలు. పిడి గుడ్డులకు తోడు ఒక



రోజంతా బలవంతపు ఉపవాసం బహుమతి లభించింది. చంటిగుడ్డును రాత్రికి చంకల రుచుకుని, గుండెలకు హత్తుకుని “నా కడుపుల ఎందుకు పుట్టినవు బిడ్డా?” అని బావురుమంది.

“మా అమ్మమ్మ దాసిది. మా అమ్మ దాసిది. - నూ అంతే. రేపు నువ్వు గూడా....” గుండెలవిసి కళ్ళు జలపాతాలైనాయి.

పదకొండు రోజుల క్రితం పెద్దదొరసాని పిలిచి “నాగీ! రేపు మేమంతా దక్షిణ యా తలకు బోతున్నాం. నువ్వు, నారిగా ఉండాలె బంగ్ల. పదిహేను రోజులల్ల మల్తొస్తం. నువ్వు బంగ్ల దాటి ఎటూ పోవద్దు తెలుసా?” అని చెప్పింది. గంగిరెద్దులా తలూపింది తను.

మర్నాడు వ్యాన్ మోటారొచ్చింది. వాళ్ళక్కావాల్సిన ఏర్పాట్లు సేసరికి తల ప్రాణం తోకకొచ్చింది. అంతా వెళ్ళిపోయారు. ఊపిరి పీల్చుకుంది మనసారా.

“గీ పదిహేను రోజులన్నా నువ్వు, నీ బిడ్డా, - నూ రందిలేకుండ, దెబ్బలు దినకుండ ఉంజొచ్చు బిడ్డా!” నారాయణ తాత ముడతల మొహం మడిచిన తాటాకు విననక రలా వివ్వకుంది.

“నా లెక్క నువ్వుగూడా ఎప్పుడూ బంగ్ల. ఎందుకుంటున్నవ్ తాతా?” ఎన్నాళ్ళనుంచో అడగాలనుకున్న పళ్ళ అడిగింది.

“ఏంజెయ్యాలె బిడ్డా! మా నాయిన ఈ దొరల తం డి దగ్గర అప్పుదీసుకుని జీతమున్నడట. - నుగూడా....”

“మరి అప్పు దీరిందా లేదా?”

“అప్పు దీరిందిగని మా చాకిరి తప్పలేదు!”

“గతెట్లా?”

“వీళ్ళ దగ్గర పం సుడు బండ్జెస్తే బొక్కలిరగగొట్టి పట్టు కొస్తరు. అంతా వాళ్ళిష్టమే. మనసుంటి పేదోళ్ళ గతి గింతే....” తాత నుదుటి అనుభవ రేఖలు అతుక్కుపోయి విడిపోతున్నాయి. “నువ్వు రాక ముందు . ను పని బండ్ స్తనని ఖచ్చితంగా చెప్పిన పెద్దొరకు. గప్పుడే ఇంతకు ముందున్న దానీ ముండ పురుగుమందుదాగి సచ్చింది. అప్పుడది కడుపుతోనుండే పాపం! దానికి . . పురుగుమందు దాగిచ్చి సంపిన్ననీ, దానికి . ను కడుపు సిన్ననీ పో సులకు రిపోర్టిస్తమన్నారు. నా కాళ్ళు వాయి కడుపుల జొచ్చినయ్.”

“ఐ ఏం సినవ్ తాతా?”

“ఇంం స్త? నేనిక్కణ్ణె సచ్చెదాకా ఉంటానని కాలో క్కిన దొరలందరికి. గప్పుడు ఇడిసిపెట్టిం డు. వీళ్ళు లోకానికి దొరలు, మనకు దయ్యాలు బిడ్డా!” తాత కళ్ళల్లో మేఘాలు కరిగాయి.

“అమా !.... ఆకలే....” నాలుగేళ్ళ కూతురు జమున నాగమణి కొంగులాగింది. జమునకు అన్నం తినిపిస్తుంటే ఎదురింటి సుగుణమ్మ కళ్ళల్లో మెదిలింది.

వారం రోజుల క్రితం నారాయణ తాతకు జెప్పి మొదటిసారిగా బంగళా దాటి సుగుణమ్మ ఇంటికెళ్ళింది. లు చుడుతున్న సుగుణమా ఆమె కూతురు శకుంతలా సాదరంగా పిలిచి కూచోమన్నారు. చాయగూడా ఇచ్చారు.

“ఎప్పుడూ లేంది గి ంది బిడ్డా? ఆశ్చర్యపోయింది సుగుణమ .

“ఇంట్ల ఎవ్వలూ లేరుగదా? పాపం. పొద్దువోతలే మో?” శకుంతలే జవాబిచ్చింది, తన కళ్ళల్లోకి పరిశీలనగా చూస్తూ. సుగుణమ క్షుణ్ణుంబ సభ్యులంతా రోజూ బంగళా కొస్తుంటారు. ఏదో ఒక పనిమీద.

“గీ బీ. లెట్ట - స్తరూ?” తన ఉత్సాహం నీరెండలా పొంగింది. శకుంతల అంతా వివరించి.

“నువ్వు గూడా నేర్చుకుంటవా?” అంది

‘, ర్చుకుంట.” ఆసక్తి ఉబికింది.

ఆకు కత్తిరించడం, పొగాకు నింపడం, దారం చుట్టడం.... రోజో పని ర్పింది. ఎవ్వరి సలహా లేకుండా లు చుట్టడమొచ్చేసింది. మొన్న లు చుడుతూంటే రాంరెడ్డి పతేలు భార్య వాళ్ళింటికి రమ్మన్నది. వాళ్ళు దొరగారి పొలాన్ని కౌలుకు స్తున్నారు. వెళ్ళింతర్వాత ఆమాటా ఈమాటా మాట్లాడ్తూ పప్పు రుబ్బమని పురమాయించింది. రుబ్బినందుకు రెం డూపాయలిచ్చింది బలవంతంగా.

నిన్న కరణం లక్ష్మమ్మ ఇంటికెళ్ళి బస్తా బియ్యం శుద్ధిచేసింది. ఆవిడ ఐదు రూపాయలిచ్చింది. తక్కువ పెట్టుబడితో అందరికంటే ఎక్కువ దిగుబడి సాధించిన రైతులా తృప్తిపడింది. తనలోని ఉత్సాహం ఏ దో ఆలోచించింది.

కడుపునిండగా, గంతులేస్తూ తోటలోకెళ్ళి జామచెట్టుకింద నిల్చుంది జమున. కూతురు గంతుల్ని గమనిస్తూ నాగమణి నిల్చుంది వచ్చి.

“తాతా పిట్ట పిల్లలేవూ.... అయ్యో....” అరిచింది జమున. తన సొమె వరో దోచినట్టు.

“ఇంకెందుకుంటయ్? రెక్కల్ చ్చినై, ఎగిరిపోయినై!” నవ్వేశాడు తాత.

“ఎట్లా?...”. జమున కళ్ళల్లో నిరాశ.

“పక్షి పిల్లలు రెక్కలు రాంగనే ఎగిరిపోతా యెటో. మనుషుల లెక్క అవి ఒకలమీద ఆధారపడుండయి. వాటి బతుకు అవి బతుకుతై.” జమున బుగ్గమీద ముద్దులు వడ్డించిన తాత మొహమీ ద ఆనందరేఖలు మెరిశాయి.

నాగమణి గుండెల్లో, వెన్నెముకలో, నరాల్లో కొత్త మెరుపేదో జరుగన పాకింది. తాతవైపు విచిత్రంగా దృక్కులు సారించింది.

○ ○ ○

పదహారో రోజు దక్షిణయాత్రల కెళ్ళిన వ్యాన్ తిరిగొచ్చింది-జేమంగా.

వ్యాను దిగుతూ -

“నాగీ....ఓ పోరీ....నాగీ!” పెద్ద దొరసాని పిలుపులు-కాదు అరుపులు.

బంగళాలో అడుగు పెడుతూ -

“ఎక్కడ చచ్చినవే నాగి ముండా! రా జ్ఞానీ....ఇవందుకో.” పెద్దదొర రంకెలు.

నారాయణ తాత పరుగెత్తుకొచ్చి “నాగమణి, దాని బిడ్డా మూడో జులనుంచి కనవడతలేదు దొరా!” అని సవినయంగా విన్నవించుకున్నాడు.

(ఈనాడు, ఆదివారం 8 మే, 9)

## ఎంగిలి మెతుకు

“పెళ్ళివాళ్ళొస్తున్నారమ్మా!” కేకవేస్తూ హడావిడిగా ఇంట్లోకి వరుగుతుకొస్తున్న శాస్త్రిగారు, పంచె అంచు కాలి శ్మలో ఇరుక్కొని గుమ్మంలో మొదల నడికిన చెట్టులా పడిపోయారు.

సరిగ్గా ఆ సమయానికి పెళ్ళివారి రాకకోసం ఎదురుచూస్తూ నాగభూషణం వసారా నుంచి, వంటింట్లోంచి పార్వతమ్మ రామబాణాలూ దూసుకొస్తూ ఒకరినొకరు కొని, నిలదొక్కుకోలేక అమాంతం శాస్త్రి గారి మీద పడిపోయారు. అప్పు లేవబోతున్న శాస్త్రిగారు ఏనుగు పాదం కింది అప్పడంలాగయ్యారు. పై పాణాలు పైనే పోతున్నంత పనయింది.

“మహాప్రభో! - వండి!.... దంపతులిద్దరూ నా మీద పడిపో .... అబ్బో....లేవండమా !”

“అయ్యయ్యో!.... ఆ మీకా అల్లుడొస్తుండని మేము ఆగమై పోతుంటే.... గడవలో వండుకుని మీరట్లా అరిస్తే ఎట్లా పంతులూ?” లేచి పట్టువంచ దులుపుకుంటున్నాడు నాగభూషణం.

“హమ్మో!” ఆయాసంతో లేస్తూ “ఇంకానయం, అమ్మాయి గూడా వచ్చి మన మీద పడదు” అని పీతాంబరం సర్దుకుంటున్నది పార్వతమ్మ.

పెళ్ళికూతురు సులోచనకు నవ్వాగలేదు. చప్పట్లు చరుస్తూ విరగబడి న్నస్తోంది.

పాతి శ్మ కింతం పాత బస్తాండ్లో పకోలమి న నాగభూషణం ఘామస్తానలా అంచెలించెలుగా పెరిగి, ఏ క్లాసు కం టాక్టరయ్యాడు..

ఇంజనీర్ల. ఇఅవేల్పులుగా భావించి ధూప, దీప, నై వేద్యాలతో పసన్నం చేసుకోవడములో అతనికత సాటి. ఒక్క-ముక్కలో చెప్పాలంటే కోటికి పడగెత్తాడు. నాల్గు చేతుల సంపాదన, ఐదంతస్తుల మేడ కట్టించాడు. ఇం దభవనంలాంటి మేడ. పార్వతరు మేడనిండా పసిడి గలగలలు. ఆ పాలరాతి మేడలో అ. పనిగా తర్కించి, చర్చించిన దంపతులు తమ ఒక్క-గానొక్క కూతురుకు అమెరికా అల్లుణ్ణి సంపాదించి రాలని ఏక గీవంగా రా నించుకున్నారు.

ఏక గీవ రా నం ఏకంగా - నాగభూషణం ఏకైక బాల్యస్నేహితుడు మహాలింగం చెవిలో పడిపోయింది. మహాలింగంది మహాబు ర. దుష్టరాజ యాల్తో తలపండిన సీనియర్ నాయకుడిలా అది స్పందించింది. అతని లువిడిచిన మేనబావాకడు ఎప్పుడో అమెరికాలో సెటిలై న సంగ , ఆ మేనబావకో కొడుకున్నాడన్న సంగ అర్జెంటుగా గుర్తు కొచ్చింది.

ఆలస్యమై అమృతం గూడా విషమై కూచుంటుంది గదా! యమ రైంట్ గా అమెరికాకు యస్తీ కొట్టేశాడు. కొడుక్కు- ఇండియా సంబంధం దొరికి , ఇల్లూబాకిలి విడిచిపెట్టి పరుగెత్తాలనుకున్న మేనబావ సంతోషం పట్టలేక ఎగిరి గం స్తున్నానన్నాడు. తన జబ్బ తా చరుచుకుని ఫోన్ జారవిడిచాడు. అతని కొడుకే ఫోనందుకుని -

“డియర్ మాయ్యా! హా ఈజ్ దట్ ఫోరీ?” అడిగాడు - నుడి కారాన్ని మేళవించి.

“ఫోరికేందిరా మేనల్లుడా! ఫోరంబోకు తోటలోని నిమ్మపండు రంగూ, దొండపండు పెదాలూ, దానిషు గింజల్లాంటి పలు వరుసా..... నాగుబామంత జడా....”

“వెరీ స్విట్ మాయ్యా! పది రోజుల్లో మమీ , డా ల నెత్తుకుని ఆక్కడి కొస్తా.... ఇంటర్వ్యూకు....”

విమానం దిగగా, అమెరికా అబ్బాయికి స్వాగతం పలికేందుకు మారుతి కారులో మహాలింగాన్ని పంపించాడు నాగభూషణం.

ఇంటిముందు కారాగకముం శాస్త్రిగారు పరుగెత్తుకొచ్చి అలా పడిపోయారు. నిజానికది వాళ్ళ కారు కాదు.

ఇరుగుపొరుగు వాళ్ళంతా కళ్ళప్పగించి గడపల్లో నిలుచండి చూస్తున్నారు. అరగంటైంది.

అసలు కారొచ్చి ఆగింది.

పంచరంగుల అతుకుల ప్యాంటు, శరీరాని కతుక్కుపోయిన టీ షర్టు. గరికపోచల జుట్టు.... యువకుడొకాయన లోపలికొచ్చేశాడు. అతని వెంట మరొకాయన.... అ డెస్సు. జుట్టు మా తం కోతకొచ్చిపడి పోయిన వరిక రల్లాగుంది. వారి వెనకొ శ్రీ....మోకాళ్ళపైకి గొను, బాబ్స్ హెయిర్. పెదివులకు లిప్స్టిక్. కళ్ళకు చారెడు గాగుల్స్ ... అచ్చం సర్క్యస్ లో ఆడబహున్ లాగుంది. ఎవరి వయసెంతో ఊహించడం కష్టం. అందరి వెనక మహాలింగం.

“అమెరికా బాలాకుమారుణ్ణి తెస్తానని పగటి వేషగాళ్ళను పట్టు కొచ్చావేమిటయ్యా?” అప్పటి కుర్చీలో నెడిలై న శాస్త్రిగారు పంచాంగం మూసేసే నోరుదెరిచారు.

“పెళ్ళికొడుకూ, అతని తల్లిదండ్రులేరీ?” ఇంకా గడపవై పే చూస్తున్నాడు నాగభూషణం.

పక్కన నవ్వొచ్చింది మహాలింగంకు. మహాకాయం నెమ. స్తున్న గేదె కడుపులా కదిలింది.

ఐతా చం దయ్య

“నాకంటే ముందొచ్చినవాళ్ళు.... వాళ్ళేరా!” జబ్బపట్టి లోపలికి సుకొచ్చాడు, వచ్చిన వాళ్ళకు సోఫాలు చూపించి తాను కూచున్నాడు.

“అరేరే.... మరి వాళ్ళెటుబోయినట్టా?” వంటింట్లోంచి వస్తూ బుగ్గలు నొక్కుకుంది పార్వతమ .

అతుకుల పాంట్లూ, బాబ్స్ హెయిర్ నవ్వుకుంటున్నారు.

“అయ్యో.... వీళ్ళు వాళ్ళే చెల్లాయ్!” పార్వతమ చెవిలో చెప్పేశాడు మహాలింగం.

“ఒరేయ్ వెధవా! బజారు దొంగల్ని పట్టుకొచ్చి అమెరికా బాబు లంటావేమి టా?” తులు పిసుక్కున్నాడు నాగభూషణం.

“హాయ్ మున్నా! ఇన్సర్ట్.... అవమానం....” బాబ్స్ హెయిర్ స్ప్రింగ్లా లేచింది. వెంట్రుకలు మొహమీ ద పడ్డంతో చింపాంజీ మొహంలాగైంది.

“నో సున్నా! మనమిది అభిమానం హానోక్కవద్దు డియర్! మన పరిణయ ప తం వాళ్ళకు తెల్వదు కదా!” బాబ్స్ హెయిర్ చెయ్యిబట్టి కూచోబెట్టాడు పడుకున్న జుట్టాయన.

“అదే - పరిచయాలు ....” గొణిగాడు మహాలింగం యువకుని డొక్కలో చిన్నగా పొడిచి.

“యా మామ్! మనం మన పరిమాణాలు చెప్పుకుందాం....!” యువ కుడి భుజాలు స్టైల్ గా ఎగిరిపడ్డాయి.

“ఆ పని స్తాలెండి!” నవ్వుతూ ముందుకొచ్చాడు మహాలింగం. నాగభూషణం పక్కకొచ్చి తెరిచున్న పార్వతమ్మ నోరువైపు చూస్తు న్నాడు.

గది తలుపు సందులోంచి కంటిరెప్పలు కదలకుండా చూస్తోంది సులోచన.



“అదిగో - ఆ పెద్దమనిషి మా బావ.” పడుకున్న జుట్టాయనను చూపిస్తూ “మీక్కాబోయే వియ్యంకుడు. పేరు మర మనోహర్. అవిడే అతని ధర పత్ని సుమతీ మనోహర్. పేమ ఎక్కువైతే పేర్లు పొట్టిగై పోయినై. మురళీమనోహర్ మున్నాగా, సుమ మనోహర్ మున్నాగా ....అం రా నాగభూషణం!” నాగభూషణం వీపుమీద చరవబోయాడు. నాగభూషణం తప్పుకున్నాడు. ఆ చరుపు పార్వతమ భుజమీ దపడింది. నోరు తక్కున మూతపడింది.

“మరీ....మరి ఇతనెవరూ?” యువకునివైపు చూపిస్తూ అడిగింది.

“తంతా....!” గట్టిగా చెప్పి మరింత గట్టిగా నవ్వాడు గరిక పోసల యువకుడు. ఆ నవ్వు పిశాచం నవ్వులాగుంది.

కెవ్వన కేసి మహాలింగమీద పడిపోయింది పార్వతమ్మ. సోఫాలో పడుకోబెట్టారు. సులోచన గుండెలు బాదుకుంటూ నీళ్ళచెంబుతో వరుగెత్తుకొచ్చింది. మొహమీద నీళ్ళు చిలకరించగా కలువ పూవుల్లా విచ్చుకున్నాయి పార్వతమ్మ కళ్ళు. మెల్లిగా లేచి కూచుంది. తృప్తిగా ఊపిరి పీల్చుకున్నాడు నాగభూషణం.

“చెల్లెమ్మా! కా గత్తగా విను-” మహాలింగమందుకుని “ఇతని పేరు తంగిరాల తరుణ్ కుమార్. పేమగా తంత అంటారం. ఇతడే మీక్కాబోయే అల్లుడు.” తాపీగా చెప్పాడు.

హమ్మయ్య, గండం గడిచింది అనుకుని గుండెమీద చెయ్యేసుకుంది సులోచన.

పెళ్ళికొడుకును చూస్తూ ముందు కడుగెసింది. ఆ అడుగు పెళ్ళి కొడుకు కాలుమీద పడింది.

“అమ్మో!” అంటూ సులోచన కాలు పట్టేశాడు.

ఐతా చంద్రయ్య

“ఓరి భడవా పమాదమై అమ్మా, పమాదమై మామ్ అంటావా? ఓరేయ్! ఎందుకురా ఈ ఆత్మ వంచన?” ఎసట్లో బియ్యంలా కుతకుతలాడి పోతోంది శాస్త్రి మనసు.

“అమ్మాయి కాళ్ళు పట్టుకు, రోజులు ముందున్నాయి నాయనా!” అనేశాడు.

“అయ్యయ్యో....అ మి టా!” మహాలింగానికి స్పందించింది. పార్వ తమ్మ ముడుచుకుపోయింది.

“సారీ!” మున్నావైపు చూస్తూ నాజుగ్గా విడిపించుకుంది సులోచన.

“ఆ దిష్టి నా దిక్కు రానియ్ డియర్!” సులోచన చిలిపి చూపులు తనమీద పడనందుకు విసుక్కున్నాడు తంతు.

తోసుకొచ్చే నవ్వు బలవంతాన ఆపుకుని -

“అయ్యా....అల్లుడు తంతా! పెళ్ళికూతురు నిన్న చూస్తుందిరా నాయనా! అమ్మాయికి కాసంత మెల్లకన్ను అం!” అని చెప్పేశాడు.

“వెరీ ఫ్రైన్. ఈ పంకజపక్షి మెడలో మూడు ముండ్లు నై మా సన్ను పైకిపోతాడన్నమాటా!” మురిసిపోయాడు మున్నా.

స్వీటు, హాటు ఆరగింపులై పోయాయి.

పెళ్ళి కూతురు కాఫీలందించి వొయ్యారంగా కూచుంది. వయసు పొంగులు సన్నని పైటలోంచి పొడుచుకొస్తున్నై. అందంగా అలంకరించుకుం మో - దేవకన్యలాగుంది.

“బ్యూటీఫుల్.... అమ్మాయిలో చూపు చూడు మైసన్” సున్నా పెదాలు చప్పరించింది.

“వెరీనైస్ మాడం! మీ నామకరణం చెయ్యండిహ.” పెళ్ళికొడుకు హుషారుగా ముందుకు జరిగాడు. అద్దాలు నీ మరీ చూశాడు తి. స్త్రా నన్నట్టు.

పెళ్ళికూతురు బి త్రరచూపులు.

“నీ పేరు చెప్పమ్మా!” మహాలింగం వళ్ళపదర్శన.

“ఓహ్.... నా పేరా! సులోచన.” సులోచన గంటి చూపులు మున్నా మీదాడుతున్నై.

“మైడియర్ బేబీ! ఆ చూపులో సన్ను టిఫిన్ చెయ్యకు” మున్నాకు స్గిసింది.

“మా అమ్మాయి చూస్తుంది మిము ల్ని కాదు - మీ అబ్బాయినే అన్నగారూ!” వివరించింది పార్వతమ్మ.

“ఆహ్.... ఎంత చక్కని చూపు! పేరు సులోచన.... వెతికి వెతికి పెట్టుంటారు తల్ల!”

శాస్త్రిగారు అభినందనకు తబ్బిబైపోయింది సులోచన.

“హా డాళింగ్!” పెళ్ళికొడుకులో ఉత్సాహం ఉబికిచ్చింది. “లెటజ్ హావ్ ఏ కిస్ మిస్!” చెక్కిళ్ళందుకోబోయాడు. చెంప చెళ్ళు మంది.

దిమ్మ చిరిగింది. కళ్ళు బైర్లుకమ్మినై.

“యూ.... నాటీ! నాకు మాసభంగమైపోయింది.... ఇన్సల్ట్....!” సోఫాలో జారగిలిపడ్డాడు.

మహాలింగం గుండె గుబగుబలాడింది.

“ఇండియా గడ్డమీద పెళ్ళికి ముందు అవన్నీ కుదరవురా అల్లుడూ!” ఊరడించాడు వీపు నిమిరి.

ఒకరికొకరు నైగలు చేసుకుని పెద్దవాళ్ళంతా బయటికెళ్ళి పోయారు. పెళ్ళికూతురు, పెళ్ళికొడుకు మిగిలిపోయారు.

సులోచన ఓరకంటితో గుమం వైపు చూచింది. ఆ చూపు తన మీద. పడిందని అర్థమైపోయింది తంతకు. అతని మొహం సర్ప్తో పిండిన మసిగుడ్డలాగైంది.

“ఆ.... అసలు కార్యం ఇప్పుడే డాకింగ్!” ఒక్క ఉదుటున లేచి సులోచన పక్కన కూచున్నాడు. భయం భయంగా పక్కకు జరిగింది. అమను పిలవాలనుకుంది. అప్పటికే ఆమె చేతులు తంత చేతుల్లో ఉన్నాయి.

“డోంట్ వరీ డాకింగ్! మనమిట్టా ఎలోన్ గా ఉంటే, శోభనం. మనకిట్ట అవకాశం గాంట్ చెయ్యడం పెద్దవాళ్ళ విధి.” భుజాలందుకో బోయాడు.

బెదిరిన లేడిలా ఎగిరి పక్కసోఫాలో కొచ్చింది. డొక్కలో తన్నినట్లెందతనికి. మూతి ముడుచుకూచున్నాడు ముంగిలా.

ఈ పెళ్ళికొడుకు కొంగలు పట్టేవాడో, కొంపలు నిలబెట్టేవాడో తెల్చుకోవాలిగదా! సులోచన బుర్రలో పాదరసంలా పాకింది ఆలోచన.

“మీ కింతకుముం ఆడవాళ్ళతో నన్నా సంబంధముందా?” దైర్యంగా అడిగేసింది,

ఆహా! దారిలో కొస్తుంది ఇప్పుడే పట్టెయ్యాలి.

“వైనాట్ మైడియర్ స్వీట్ డాలింగ్? ఎంతో మంది గళ్ ఫెండ్స్ తో అనుభవముంది.” గర్వంగా ఛా విరిచి మరీ చెప్పాడు. అ నోట “నువ్వు నీ బాయ్ ఫెండ్స్ తో టింగ్ చెయ్యలేదా?” అడి శాడు.

“సులోచన ఒంటినిండా నల్లతాచులూ, ఎర్ర శ్లా పాకినట్టైంది.

“మిస్టర్ తంత! నీ నడ్డివిరగతంత. దటీజ్ ఆప్రికా.” ఆమె ముక్కుపుటాలెగిరిపడుతున్నది. కడు రితిత్తిలా గుండెలెగసి పడుతున్నది - కళ్ళు అగ్నిగోళాలైపోయినై -

తన నడుము చుట్టూ అల్లుకోబోతున్న అతని తుల్ని విసిరికొట్టి “అమా .... నాన్నా....!” అనరిచింది.

పుట్టలోంచి మల్లా వచ్చారంతా.

“ఈ ఎంగిలిమెతుకు నా కొద్దు” చరచరా వెళ్ళిపోయింది సులోచన.

(25-5- 995, మహిళ, ఆంధ్ర పభ అనుబంధం)

## అసలు నిజం

మా ఊరి పోస్టుమాస్టర్ నాకు బాగా తెలుసు. ఉత్తరాలు కొనుక్కుని అతనితో మాడ్చాడూ కూర్చున్నాను.

ఎవరో ఒక వ్యక్తి.... గాలికి కదిలే చేతు ఆకులా పదునైన నిక్కరూ, శరీరానికి ఆతుక్కుపోయిన షర్టూ, పెరిగిన గడ్డంతో నో అడ్మిషన్ బోర్డును లెక్కచేయకుండా లోపలికి చొచ్చుకొచ్చాడు.

ఎగాదిగా చూశాడు పోస్టుమాస్టరతన్ని. అంతేకాదు. అతడందించిన తెల్లకాగితమ్మీద పోస్టాఫీసు ముద్రవేసి.... “ఇదిగో రఘువీర్!.... ఇక వెళ్ళు” అంటూ ఇచ్చేశాడు.

నా గుండె ఝల్లుమంది. తెల్లకాగితమ్మీద ముద్రవేయడమంటే బ్యాంకు చెక్కుమీద సంతకం బెట్టడమే గదా! అతడి వాలకం నాలో ఆసక్తి రేకెత్తించింది. మారు మాట్లాడకుండా రఘువీర్ వెంటవెళ్ళాను. కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకులో దూరాడతడు.

అదే కాగితమ్మీద కో ఆపరేటివ్ బ్యాంకు మేనేజర్ సంతకం చేసిచ్చాడు.

అక్కణ్ణుంచి గబగబా స్టేట్ బ్యాంకులోకి.... స్టేట్ బ్యాంకు క్యాపి యర్ రామారావు సదరు కాగితాన్నందుకుని ఒక రూపాయి బిళ్ళ రఘువీర్ చేతుల్లో ఉంచాడు.

ఖుషీగా గడ్డం నిమురుకుంటూ నిశ్శబ్దంగా రఘువీర్. క్యాపి యర్ రామారావు నా ప్రాణ స్నేహితుడు,

“అదేం కుదరదు....” విజృంభించబోయాను.

“ఎవరూ లేరా ఇంట్లో....?” అంటూ రామారావుచ్చాడప్పుడే.

నీడిప్పు రావాలా?....

మనోరమ గబగబా వెళ్ళి నా పమోషన్ వార వాడి చెవిలో వేసింది, ఆలస్యమై కొంపలంటుకుపోతాయన్నట్టు.

“ఏరా మిత్ర దోహి! ఈ వార్త నిప్పటిదాకా దాచావు, ఏం బావు కుందామనుకున్నావురా?....” నిలదీశాడు.

“అం కాదు....వాడి రోజు కూడుబెట్టుకు చెల్లెమ్మా!” అంటూ ఆదేశాలు గూడా జారీ శాడు.

“నిన్ను ఆఫీసులో కలిసి, ను మా ఆఫీసు కెళ్ళింతర్వాతనే ఈ వార్త తెలిసిందిరా.... అమ్మతోడు....” నా నిర్దోషిత్యాన్ని రుజువు చేసుకోవాల్సివచ్చింది.

పెద్ద ఉద్యోగంలో జాయినయ్యే ముందు జబల్ పూర్ లో మూడు నెలలు ట్రైనింగ్. ఎల్లుండే ట్రైనింగ్ క్లాసులో రిపోర్టు చెయ్యాలి. ఆర్డర్ చదివి....

“ఐతే.... పదా సిన్మాకు. మనం మళ్ళీ కలిసి సినిమా చూసే దెప్పడో....!” అని సిన్మాకి లాక్కెళ్ళాడు.

సినిమా వదిలేసరికి తొమ్మిదైంది. సంగీతం, సాహిత్యం, నాట్యం సమపాళ్ళలో రంగరించిన రసగుళిక లాంటి సినిమా గురించి చర్చిస్తూ భోగేశ్వరాలయందాకా వచ్చాం.

పదిహేను నెలల కితం భోగేశ్వరాలయంలో జంటహత్యలు జరిగాయి. అందు రాత్రు సమయాల్లో ఆ రూట్లో ఎవ్వరూ నడవరు. కాని, మా ఇళ్ళకదే పార్క్ కట్. గబగబా నడుస్తున్నాం.

పున్నమిరోజది. పచ్చిపాలు ఆరబోసినట్టు తెల్లని వెన్నెల. కాక యల కళాతృష్టకు అద్దం పడుతున్న వాలయ పాకారాలను మెరిపింప చేస్తున్న ఆ శుభజ్యోత్సకాంతులకు వీధిలైట్ల వెలుగులు వెలవెలబోతున్నై.

విచి తం..... వాలయంలోంచి వస్తోన్న సుమధుర సంగీతరవళి మా చెవులకు ఇంపుగా సోకింది. కాళ్ళకు కులు పడినై. ఆ పయత్నంగా రోపలికెళ్ళాం....ఆశ్చర్యం....అద్భుతం!

చల్లని వెన్నెలలో విశాలమైన మంటపం మీద, కాలుమీద కాలేసు కుని రఘువీర్ గొంతెత్తి సంగీత సరస్వతికి నీరాజనా లర్పిస్తున్నాడు.

మమ్మల్ని చూడగా, దిగ్గున లేచి కూచున్నాడు.

“నువ్వు రఘువీర్....?! ఐ ....నువ్వు పిచ్చాడివి కావన్నమాట?!” అడిగాడు రామారావు ఉన్వేగంగా.

రఘువీర్ శూన్యదృక్కులు ఆకాశంవైపు మళ్ళినై.

“హామ్ రామ్!” గట్టిగా ఊపిరి వదుల్తూ స్తంభాని కొరిగాడు.

“మీరెవరూ?... ఈ ఊళ్ళో ఎందుకుంటున్నారూ?” అడిగాను ఆసక్తిగా.

చూచైపు మళ్ళిన అతని దృష్టి వెనక ఎన్నో అగాధాలున్నట్టని పించింది.

ఇద్దరం కూచుండిపోయాం.

“నా సంగతి మీకెందుకూ?” అన్నట్టుగా చూశాడు.

“ప్లీజ్, చెప్పండి. మీకు పిచ్చిలేదు గదా?” అభ్యర్థనగా అడిగాడు రామారావు.

“పూర్వం మాదీవూరే జాబ్బా!” రఘువీర్ గొంతులో గాం ర్యం....



ఐతా చంద్రయ్య

“నరరూప రాక్షసులైన రజాకార్ల చిత్రహింసలను భరించలేక మా తాత, నాన్నలీ ఊరుడిచి కార్ వెళ్ళాడు. నేనప్పుడు చిన్న పిల్లవాణ్ణి. అదివరకే కాశ్మీర్లో స్థిరపడిన మా బంధువుల సహాయంతో మా నాన్న చిల్లరకొట్టుపెట్టాడు.

కాశీ ర్ మహారాజు పుణ్యమాని అక్కడి పజల్లో మేమూ కూడా గుడ్డకు కొదవలేకుండా గడిపాం. తాత మరణించాడు. కార్ భారత్లో వి నమైం తర్వాత మా కష్టాలు ప్రారంభమైనై. పాకిస్తాన్ మానస పుత్రుల ఆగడాలెక్కువైనై.

హిందువుల ఇళ్ళమీద దాడులు, దొంగతనాలు ఎక్కువైనై. హిందువులు దోపి లకు గురైనారు. రానురాను అత్యాచారాలు, మాన భంగాలు నిత్యకృత్యాలై పోయినై.

పాణాలు గుప్పిట్లో పెట్టుకుని రోజులు గడుపుతున్నా . వవాద రాకాసి మూకలు పట్టపగ్గాలు లేకుండా విజృంభించాయి. పట్టపగలు నడి బజార్లో హత్యలు, చి తహింసలు, గృహదహనాలు మామూలైనై.

అంతెందుకూ.... కార్ లోయలో మన త్రివర్ణ పతాకమెగరదు. అసలక్కడ మమ ల్ని అదుకు నాడు లేడు. లక్షలాది మంది గాయా లతో ఆస్తిపాస్తుతొదిలేసి పారిపోయ్యుచ్చారు. ఢిల్లీ పేప్ మెంట్ల మీద అడుక్కుతింటున్నారు. పో సుల లాతీ దెబ్బలు భరించలేక ఎఱెటో పారిపోతున్నారు.

ఓ రోజు.... మా ఇంటిమీద దాడి జరిగింది. మా నాన్న కాళ్ళు చేతులు నరి శారు. నా కళ్ళముం నా భార్య మర్మావయవాల్లో కత్తులు దించారు. నా కూతుర్ని దారుణంగా చెరచి, ఆమె స్తనాలు కోసిపారేశారు.

వారంతా రక్తపుషుడుగుల్లో కొట్టుకుంటూ పెట్టిన పెడబొబ్బలూ, నిన హాహాకారాలూ, చూసిన చూపులూ....నా గుండెల్లో అగ్నిపర్వతాలు బద్దలైనై. అవిప్పటికి నా కళ్ళముందు సినిమా రీళ్ళలా తిరుగుతున్నై.

# సన్నాయి రాగాలు

“ఆఫీసరమ్మ రమ్మంటున్నారు సార్!”

మెల్లగా చెబుదామనుకున్న అటెండర్ ఐలయ్య స్వరమాధుర్యం నెక్షన్లో అందరి వినబడింది.

కూడికలూ, సి-తలతో కుస్తీపట్టేందు కుద్యక్తుడౌతున్న ఎకౌంటెంట్ ప్రశాంత్ కుమార్ కరెంట్ తీసేసిన టీ.వీ. లాగైపోయాడు. చాన్నాళ్ళ తర్వాత సీటీ బస్సులో సీటు సంపాదించి ఆఫీసుకొచ్చిన సంతోషం చప్పబడిపోయింది.

ఆడపిల్ల కనబడి చాలు - అల్లరి పెట్టాలనే మనస్తత్వం జీర్ణించు కున్న యువకులకో ఛాలెంజ్ అతడు. ఆడవాసన కెంతదూరంలో ఉంటే సుఖసంతోషాలంత దగ్గరౌతాయని విన్నాడోసారి.

ఎదురుసీట్లో కాళ్ళాడిస్తూ కూచున్న వయాని దొండవండు పెదాలకు చేతి గుడ్డ అడ్డంపెట్టి కిసుక్కుమంది. రోజూ ఆఫీసుకు రాగానే మలయమారుతంలా పలుకరించే దేవయా, నా! అలా నవ్విం మిటి?

ఈ ఆడపిల్లలిం . సందు దొరికి చాలు - గారడివాడు పాముల నాడించినట్టు మగాళ్ళను ఆట పట్టిస్తారు. అసలూ.... మొగాడంటే బుట్ట కింద కమ్మిన కోడిపుంజో లేక ఊరేసిన షూగాయో అనుకుంటారేమో, నంజుకు తిందామన్నట్టు చూస్తారొక్కసారి.

తొలకరి జల్లు చల్లబడిన వాతావరణంలా లే ఆఫీసర్ కుమారి కృష్ణవేణి జాయినై న షణ్మాన్నుంచి. దేవయాని ఘోరిపోయింది. పూర్తిగా ఘోరిపోయింది.

“ఆఫీసు కెప్పుడొచ్చారు?” ఆఫీసర్ చెవుల రింగులు చెట్టుమీది పువ్వుల్లా కదిలాయి.

కనీసం కూచొమ్మని గూడా అసడలేదు. ఎంత టెక్కో! గుండెలమీద గుదిబండ మోస్తున్నట్టుందతనికి.

“ఇప్పు నం !” కూచోబోయి నిల్చున్నాడు.

“అంటే....? కాటుక కళ్ళు బండిచ కాల్తె నాయి. చేతిలోని కలం నున్నటి చెంప నానుకుంది. అదొక అపూర్వ దృశ్యం. ఆ దృశ్యాన్ని తనివిదీరా చూస్తే ఉద్యోగానికి ఉద్వాసన రావచ్చు. ఐనా, ఆడవాళ్ళతో వ్యవహారం గదా!

“సారీ.... సి- బస్.... ఆలస్యమైంది.”

“కూచుని మాట్లాడొచ్చుగా!” కుర్చీ వెనక్కు చేరగిలబడింది. చెక్కిళ్ళు పాలరాయిలా మెరుస్తున్నాయి. ఉబికివచ్చిన వయసు పొంగులు ఎంతటివాణైనా కవ్వించేలాగున్నాయి.

“అదికాదం !.... మీరు....”

“కూచొమ్మ, దాకా కూచోరన్నమాట?”

తన కూచున్నాడు. పేము కుర్చీ ముళ్ళపాన్నైంది.

“మన బడ్జెట్ ఎస్టిమేట్ స్టేట్మెంట్స్ త్వరగా పంపాలిగదా?” ముందుకి వంగి మొహంలోకి చూస్తోంది.

స్టేట్మెంట్స్ ఫైలు సంతకం కోసం ఆవిడ టేబుల్ మీ మురుస్తోంది, నన్ను చూడమంటూ.

చెవిటివాడిముందు శంఖమూది ఆ బొక్క నాకెందుకు చూపిస్తా నన్నట్టు ఎకౌంటెన్సీ గురించి ఈమెకేం దెల్సా? ఫైలు ముందున్నా గుర్తించడం లేదు.

“మీ ముందున్న పైలు ఆ నం !” అభిమానం పొడుచుకొచ్చింది.

అప్పుడే నవ్వడం ర్చిన రామచిలుకలా కిసుక్కుమంది. పైల్లోంచి కాయితం “సి అతని ముందుకు తోసి “మీరు కామర్స్ గాడ్యుయేట్ గదా?” అంటూ కనురెప్పలెగరేసింది.

“ఔనండి! బికామ్ ఫస్ట్ క్లాస్. ఐదేళ్ళ సర్వీసులో ఆకౌంటన్సీ అవ లగా పాసయినానం !”

“వెరీగుడ్!”

భేష్! చిమ్మ కట్టో చిరుదివ్వె వెలిగింది.

“థాంక్స్ !” మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు.

“కానీ, మన బడ్జెట్ ఫిగర్స్ లక్షల్లో ఉండాలి గదా?” కాయితం చూడమని కళ్ళతో చెప్పింది.

ఈ కాయితమిందులో కెలా వచ్చిందీ? మొహమీ ద ముచ్చెమట పొటమరిస్తూంది. చేతుల్లో సన్నని వణుకు. ఫిగర్స్ వందల్లో, పదులో ఉన్నాయి.

“ఇవీ....ఇవి స్టేట్ మెంట్ ఫిగర్స్ కావం ! ఇంటి ఖర్చుల అంచనాలు. పొరపాటున....” నాలుక తడారిపోతూంది. ఆ కాయితాన్ని సమలకుండా మింగెయ్యాలనిపించింది.

“మీకెందరు పిల్లలూ?”

“పి....పిల్లలూ? నాకింకా పెళ్ళే కాలేదం !”

“ఐతే....” కృష్ణ ణి ముఖారవిందము పున్నమి చందమామైంది.

“పేమ పంజరంలో చిక్కుకున్నారా?”

నేనెక్కడ ఇరుక్కుంటే ఈమెకెందుకో! మా....ప్రేమందే... అబ్బో....ఒళ్ళంతా చెమటపట్టేస్తుంది.

“నువ్వు మొగాడివేనా?” మొహం చిట్టించి పారిపోయింది. మళ్ళీ అతని జోలికి రాలేదు.

పైనలియర్లో మరో అనుభవం.

కాలేజీ కెళ్ళప్పుడు ఎదురింటి విజయ దోరమాగిన మామిడి పండును దోచుకుతిందామనుకున్న తుంటరిలా చూపులో తి. సేది. రోజూ గడపలో నిలుచుండేది. వోణీ అంచులు ముడేస్తూ చూపుల జాణాలు సూటిగా విసిరేది. పెదాలు వణి వి. సమ్మోహనాస్త్రానికి బందీయై అతడే పలుకరిస్తాడనుకుంది. ఆశ అడుగంటగానే తా పలుకరించింది. తున్నుచున్న దీపావళి పటాకైందా ప్రయత్నం. మర్నాడు దైర్యంగా ఎదు రొచ్చి నిలుచుంది.

“కాలేజీ కెళ్తున్నారా?” గాలికి కదులున్న గలా నడుము ఒయ్యారంగా మెలికలు తిరిగింది. తనను కాదన్నట్టు తప్పుకున్నాడు. కాళ్ళ నేల కేసి కొట్టి-

“ఛీ....పప్పుముద్ద!” అనేసింది.

అంతటితో ఊరుకోలేదావిడ. పేరును సార్థకం చేసుకోవాలని, పరీక్షాఫలితాలొచ్చిన రోజు అతని గదిలో ప్రత్యక్షమైంది.

కం గాట్స్ చెప్పి, బలవంతంగా చెయ్యి కలిపింది. అతని మెదడు మొద్దుబారింది. కాసేపు వెన్నుపూసలో వానపాము పాకింది.

“ఫస్ట్ క్లాస్ లో పాసయారుగా, పార్టీ ఏదీ?” సోయగాన్నంతా సొంతం చేసుకుని నిగనిగలాడున్న బుగ్గలు ఎర గులా లైనాయి. కళ్ళల్లో కమ్మని మెరుపు. రెస్పాన్స్ లేకపోతే మళ్ళీ పప్పుముద్దంటుండేమో! ఏదో ఒకటి మాట్లాడాలి.

‘కష్టపడి చదివి క్లాసులో పాసయాను. మీరే నాకు-పార్టీ ఇవ్వాలి.’

“అలాగా, ఘ్యార్!” రెండు తుల్రో చెంపలు పట్టుకుని ముద్దులు వడ్డించింది. “ఐ లవ్ యు ప్రశాంత్!” అంటూ చెట్టునుంచి రాలిన పూవులా చాతి మీద ఒరిగిపోయింది. అంతరంగం నుండి ఉబికిచ్చిన శక్తి కదలసియలేదు.

కిటి లోంచి కనబడిందమ్మకు.

“ఎవర్రా అమ్మాయి?” అంటూ పరుగెత్తుకొచ్చింది. వెంట బామ గూడా వుంది. విజయ తుర్రుమంది. నాన్న విషయం తెలుసుగా, అగ్గి మీద గుగ్గిలమైపోయాడు. చీవాట్లతో తల వాచిపోయింది. రాతికి భోంబెయ్యాలస్పించలేదు. బామ వచ్చి బుజ్జగించింది.

“గడుగ్గాయి పిల్ల సిగ్గు విడిచి అంతమాటంటే, నీ నోట్లో నాలు మైందిరా? ముంతకింది పప్పువై పోయావెందుకురా?”

“ఏం చెయ్యాలో తోచలే బామా!” ఏడుపొచ్చినంత పనైంది. నెత్తిమీద మొట్టికాయ వడ్డించి భోజనానికి సికెళ్ళింది.

ఉద్యోగంపో జాయినవగానే పెళ్ళిచూపుల కాహ్వనాలు రాసాగాయి.

పెళ్ళిచూపులా....? పెళ్ళిచూపులంటే, ముక్కుమొహం తెలిసి ఆడదాన్ని ఇంటర్వ్యూ చెయ్యాలి. సిగ్గు విడిచి పళ్ళలడగాలి, అడిగించు తోవాలి. అమ్మాయి సచ్చలేదంటే అమ్మాయికి, ఆమె తల్లిదండ్రులకూ బాధ. సచ్చిందంటే అమ్మ నాన్నకూ కట్నం సచ్చాలి. వ్చ.... ఇదంతా సవ్యంగా జరిగి చివరకు మిగిలేది మెడతో గుదిబండ.

“పెళ్ళిచూపులంటే నాకు గిట్టవు!” కుండ బద్దలైపోయింది. ఎన్ని సార్లు కదిపినా ఆ సమాధానం.

అస ప్రేమించేవాళ్ళలా పేమిస్తారో?.... పెళ్ళిదాకా ఎలా వస్తారో?.... ఈమధ్యే పశాంత్ కుమార్ బుర్రను తొలిచేస్తుందా అనుమానం. లంచవర్గో ఐలయ్య ముందుంచాడా అనుమానం.

“అ....దాం ముంది సార్!” వంద పేమ సినిమాల్లో నటించిన బాక్సాఫీసు హీరో ఐపోయాడు ఐలయ్య. “తెగువతో మగువను పలుకరించాలి. తియ్యని మాటల్తో చిత్తు చేసి, కళ్ళల్లో కళ్ళు కలపాలి. మెల్లిగా దార్లొకి రాగానే బుట్టలో సుకోవాలి. చూపుల్లో తినెయ్యాలసలు. అసలు రహస్యమేమంటే ముద్దులాశించే ముందు గుడ్డులు భరించేందుగ్గాడా రెగుండాలి.” పేమ పురాణం విప్పేశాడు.

ఇ. దో బాగా ఉన్నట్టుంది. కాని, ఎక్కడ ప్రారంభించాలో....

“అడది తోడులేని జీవితం అడవి గాచిన వెన్నెల సార్!” మూలమం తోప. శమైంది.

చిక్కు వీడని కురుల్లా ఊహ లేవో చుట్టుకుపోతున్నాయప్పడే.

“అంతేనంటావా ఐలయ్యా?”

“అదంతేగానీ....ఈమధ్య మీలో ఏదో మార్పు కనిపిస్తుంది సార్! దేవయాసమ మా, జయంతమ్మమా అదోలా చూస్తున్నారు. సంతా గమనిస్తున్నాను సార్!”

కాఫీ డబ్బులు వసూలు చేసుకున్నాడు.

సీటు వద్దకు రాగా, చాంబర్లోంచి పిలుపొచ్చింది.

“డి.ఎ. అరియర్స్ బిల్ ఇన్ టైంలో చేయించారు. వెరీగుడ్!”

అప్పుడే విచ్చుకున్న ముద్దమందారంలాగుంది కృష్ణవేణి మొహం. కాటుక కళ్ళు గండుతుమె దల్లా కదుల్తూంటే నుదుటి సింధూరం వాచిని కం టోల్ చేస్తుంది. జడలోని మల్లెదండ గుండెల మీదాడుకుంటుంది.

“నా సెక్షన్లో చేవయానీ, జయంతిగారలు సిన్సియర్ వర్క్-ర్సం !”  
మల్లెదండమీద వాలాయి చూపులు.

“ఔనూ.... ఇద్దరు యువతుల మధ్య పంజెయ్యడం మీకెలాగుంది?”  
సన్నటి పెదాలకు నున్నటికలం తాకింది.

పర్వాలేదు. ఈవిడ సరదా మనిషే. దైర్యం జబ్బు చరిచింది.

“హలో కృష్ణా!” హెచ్చరికలేని తుపాన్లా చొచ్చుకొచ్చాడో  
యువకుడు. వీడెవడో ఇప్పుడే రావాలా?

“హలో బావా!” కృష్ణవేణి - చి నిలబడింది. ఎదురెళ్ళి నూటు సం  
కుకుంది. వచ్చినాయన ఆవిడ మేనబావ సుభాషనీ, మిలటరీ ఆఫీసరనీ  
పరిచయంలో లింది.

“ఉత్తరమందిందా బావా?” మోచేతులు తేబుల్ మీ దానించి  
ముందుకు వంగింది.

“అందింది. ఈసారి పెళ్ళి చేసుకుని జంటగా వెల్దామనే వచ్చా!”  
సవ్యకున్నా రిద్దరూ.

పానకంలో పుడకలా తానెందుకూ? బయటికొస్తుంటే వయాని  
కొట్టింది. కొత్త పీజను శృతిచేసినట్టు సరాలు జివ్వమన్నాయి. పైలు  
పెండ్లకు హత్తుకుని చాంబర్లో కెళ్ళబోతుందావిడ.

“సన్నెందు కాపారు సార్?” కళ్ళతో పళ్ళించింది, చెంపలమీది  
ముంగురుల్ని సవరించుకోకుండా.

ఆ ముంగురుల్ని సవరించే సన్ను తాంగుడెవడో.... ఆ కనుగవ్వల  
చాంతిప్పంజాల నేరుకొ. అదృష్టవంతుడెవడో?!

“అలా.... కొత్తగా చూస్తున్నారేమిటి సార్?” పైట భుజాలు కప్పే  
సింది.



“లోపల ఆఫీసర్ గారి మేనబావున్నారు. వా. దో సరదాగా....”

“అంతేనా?” మాట విరిచేసి మూతిని మూడు వంకర్లు తిప్పేసింది. అదో బ్యూటీ స్వీ స్స్.

“అంటే....?”

“మీ మన్నా అక్షంతలు పడ్డాయనుకున్నాను.”

“అక్షంతలు వేసేందుకు తప్ప మరెందుకూ పిలిపించరా నన్ను కృష్ణవేణిగారు?” ఉ కోషం పొడుచుకొచ్చింది.

“ఆహా! ఐ , వేరే పనులగూడా పిలిపించుకుంటారుగదూ!” ఒత్తి పలికి చాంబర్లలోకి దూసుకుపోయింది.

మొదటి కాం టాక్టులో, మొత్తం నష్టపోయిన కాంట్రాక్టరులా గయిందతని వాలకం.

సీటువద్దకు రాగా. —

“మీరు ఏకంగా మనాఫీసరమ్మనే పేమించెయ్యండి సార్!” అని సలహా పారేసి మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు ఐలయ్య. పక్కనున్న జయంతి పక్కన నవ్వింది.

“యూ షట్ ఓ అండ్ గెటాట్ ఐలయ్యా!” కాంప్లెక్సు పొడుసు కొచ్చింది. జయంతి నవ్వు ఆర్పేసిన లైటులా ఆగిపోయింది.

○ ○ ○

“ఈ రోజు మీరు కృష్ణ జిగారింటికొస్తున్నారు” అందె - వయాని వశాంత్ కుమార్తో.

“ఎందుకూ?”

“ఆవిడ పెళ్ళి సెటిలై పోయింది. నాది గూడా సెటిలై పోయింది. ఈ రోజు సాయం తం వాళ్ళింట్లో రెండు పెళ్ళిళ్ళకి నిశ్చితార్థాలు. మీరు తప్పక రావాలి.”

“అరె .... అందరి పెళ్ళిశ్శెప్పో .... ఇహ మిగిలేదెవరూ?” పక్కనున్న జయంతివైపు మళ్ళాయతని చూపులు.

“వచ్చే సోమవారం నా పెళ్ళి. మీరు తప్పకుండా రావాలి సార్!” శుభలేఖ అందించింది జయంతి. జయంతి పక్కన కృష్ణవేణి నిలుచుంది.

“ఆ.... మీరా?” స్పింగ్ లా లేచాడు. కృష్ణ వేణి గలగలా నవ్వసింది. నవ్వుకాదది. మేలిమి ముత్యాలజల్లు. కాని, ఆఫీసరలా ఎందుకు నవ్వినట్టో....!

యవ్వనం తాలూకు మెరుపులన్నీ కృష్ణ వేణిలో ఉన్నాయి. ముద్దుగా, కుందనబొమ్మ లాగుంది.

“సాయంత్రం మా ఇంటికి తప్పక రావాలి!” అంటూ వయ్యారంగా వెనుదిరిగి రాజహంసలా అడుగు స్తుంది.

“ఐనా.... మీ పెళ్ళికి నిశ్చితార్థం ఆఫీసర్ గారింట్టోనా?” దేవయాని నడుగుదామనుకునే లోపలే వెళ్ళిపోయింది కృష్ణ వేణి వెంట.

o

o

o

కృష్ణవేణి ఇల్లు సందడిగా ఉంది. సుభాష్ ఎదురొచ్చి స్వాగతం పలికాడు పశాంత్ కుమార్ కు..

“కెట్ మ్యాచ్ లో నెంచరీ చేస్తానని పత్తిజ్జి నీ మొదటి బాల్ కే బాటైన మేటి బ్యాట్స్ మెన్ లాగుంది పశాంత్ కుమార్ పరిస్థితి.

“కల్ గాట్స్.... అదృష్టవంతులు” అనేశాడు సుభాష్ తో.

“ఛాంక్స్.... ఎక్స్ క్యూజ్ మీ....” మరోవైపు నడిచాడు సుభాష్ ఇంకెవరొచ్చి రిసీవ్ చేసుకునేందుకు.

సహారా ఎడారిలో మిట్ట మధ్యాహ్నం ఒంటరి పయాణంలాగే ఉంది తన పుతుకు.... వ్చి.... నిరాశ నిలదీసింది.

“స్వాగతం.... సుస్వాగతం సాల్!” అప్పరసలా కనబడింది దేవయాని. చిరునవ్వు పెదాలకతికించుకోక తప్పలేదు.

“మీక్కాబోయే భర్తను పరిచయం చెయ్యరా?”

“నాక్కాబోయే భర్త సుభాష్ గారం !”

“ఆయన కృష్ణవేణిగారి మేనబావగదా?!”

“నిజమే....” కృష్ణవేణితో తిరిగొచ్చిన సుభాష్ అందుకున్నాడు: “కృష్ణవేణి నేనూ వరుసకు బావా మరదళ్ళమే కాని వ్యవహారానికి మా తం అన్నా చెల్లెళ్ళం. దేవయానీ నూ ఒకే కాలేజీలో చదువు కున్నాం. అప్పుడే మా ప్రేమ మొగ్గదొడిగింది.”

“ఇప్పుడు వికసించింది.” కృష్ణవేణి పెదాల మీద దరహాస చంద్రికలు పశాంతకుమార్ నల్లరి పెట్టున్నాయి. కాని.... ఇదో మాయా లోకం. ఇక్కడంతా అయోమయం.

“మరి కృష్ణవేణి గారిక్కాబోయే....”

“అది మీ బామ్మగారి నడగండి!” చిన్నపిల్లలా కిసుక్కుమంది కృష్ణవేణి.

అరె.... బామ్మా.... ఎప్పుడొచ్చిందీ? ఎందుకొచ్చిందీ?!

“నువ్వెందుకొచ్చావే బామా ?”

“ఇదేం చోద్యంరా! నా మనవని నిశ్చితార్థానికి ను రావద్దా?” బుగ్గలు నొక్కుకుంది బామ్మ.

బాక్సాఫీసు బద్దలు కొట్టాలనే దురాశతో కథనంతా గందరగోళం చేసుకున్న సినీ నిరా తయాడు.

“ఈవిడ మా బామ సీతమ్మ!” మరో ముసలమ ను పరిచయం సింది కృష్ణవేణి.

“అబ్బాయి చాకులాగున్నా !” సీతమ పశంస.

“ఇదంతా ఏమిదే బామా !” జుట్టు పీక్కువాలనిపించింది పశాంత్ కుమార్కు.

“సీతమ్మా, నూ రోజూ గుడిలో కలుసుకుంటున్నారా! నీ భయం గురిం , కృష్ణ జీ దైర్యం గురిం , మాట్లాడుకున్నాం. ముం నీకు తెలిస్తే ముందట్లాగా కొంప ముంచేస్తావని మేమంతా కూడబలు క్కుని కృష్ణవేణి , సీకూ పెళ్ళి నిర్ణయించారా! ఈరోజు నిశ్చితార్థం. వారం రోజుల్లో సన్నాయిరాగాలు....సంవత్సరం తిరిగేలోగా నాకో ముని యనవడు....” బామ మాటలు బంగారు మూటల్లాగున్నాయి.

“అయి....అమా , నాన్నలు కూడా వచ్చారే!” గుఱ్ఱప్పందాల్లో జాక్ పాట్ కొట్టేసి నట్టనిపిస్తోంది. కృష్ణ జీ బుగ్గలమీద సిగ్గుల సింగారం.

(మయూరి ప్రి, 25 ఆగస్టు, 5)

# అరచేతిలో వైకుంఠం

“సత్తక్కా.....ఓ సత్తక్కా!”

గుడిసెముందు నిండుగా పవహిస్తున్న కాలువను ఒకే అంగలో గెంతి బాణంలా దూసుకొచ్చాడు రాజారాం. ఇద్దరు కూతుళ్ళ పెళ్ళి ఒకే ముహూర్తానికి చెయ్యబోతున్న తండ్రిలా హడావుడి పడుతున్నాడు.

“సత్తక్కా! ఇయ్యాల మా పార్టీసభ జేతున్నరే. నువ్వు, రంగడు తప్పక రావాలె. మరువొద్దూ....ఆ!” ఆదరాజాదరాగా చెప్పి వెళ్ళబోతున్న రాజారాంకు అనుమానం సోకింది.

“మాట్లాడ- మే! వస్తావా, రావా?” అడిగాడు వెనుదిరిగి.

పేరున్న పైరవీకారుగా ఆ బస్తీలో రాజారాం అందరి తెలుసు. వయస్సు ముప్పయైదు. ఎప్పుడు ఎన్నికలొచ్చినా మొగ్గమ్మీద ఆసువోసే కండెలా అటూ ఇటూ తిరుగుతుంటాడు. ఏదో ఒక పార్టీ కార్యకర్తగా వెలిగిపోతుంటాడు. అక్షరంముక్క లంటక పోయినా ఆపారమైన తెలివి తేటలున్నాయనుకుంటాడు తనకుతాను.

“ఏమైం సత్తక్కా?...రంగ ?”

నిట్టూర్చింది సత్తక్క అనబడే సత్యలక్ష్మి . ఆవిడ చూపులు శూన్యంలోకి చొచ్చుకుపోతున్నై.

నాగరికతకు నిలయమైన మహానగరంలో అభివృద్ధి చెందుతున్న ఒకానొక మురికివాడ అది. ఆ మురికివాడలో మెయిన్ రోడ్డు. దాని పక్కన నాగరికుల కంపును జాగ్రత్తగా మోసుకొస్తున్న పెద్ద కార్లు- కాకతీయ కార్లు కంటే ఏ మాత్రం సిపొనంటుంది. నగరంలోని మురికి నీరంతా

అక్క సంగమించి కాళ్ళకు గజ్జెలు కట్టుకుని పరుగులు దీస్తుంది. ఎన్నో పిల్ల కాల్వలకు తల్లి కాల్వ - ఆ పెద్ద కాల్వ. కాల్వల పక్కన గుడిసెలు. గుడిసెల మధ్యన రేకు డబ్బాల ఇండ్లు. ఏరిపా నీనట్టు అక్కడొకటి ఇక్కడొకటి పెంకుటిండ్లు గూడాను. సత్యలక్ష్మి గుడిసెకు రెండు పక్కలా కాల్వలున్నై. అవి జీవనదుల్లా పవహిస్తుంటై. నడి ఎండా కాలంలో మిట్ట మధ్యాహ్నం సూర్యప్రతాపం తగ్గి తగ్గవచ్చు కానీ, ఆ కాల్వల్లో నీటి మట్టం మా తం తగ్గదు. మూడుపూవు లారుకాయలుగా కాపురాలు చేసుకుంటున్న దోమలు దివారా తాలు రాగాలు వినిపిస్తుంటై. వీరవిహారం చేస్తుంటై. ఇళ్ళలోకి నిరాటంకంగా ప శించి మనుషుల రక్తం పీలుస్తూ దాగుడు మూతలాడుకుంటుంటై. దోమలకూ వాటి మి త పజ్జలై న పందులకూ నిత్యకళ్యాణం పచ్చతోరణమక్కడ.

పిల్ల కాల్వల్లో జలకాలాడి ఒడ్డుమీద తీవిగా నడుస్తున్న పందులు మనిషి కంటబడగా అసహ్యించుకుంటాయి. నిరసనగా భరత నాట్య భంగిమలు చూపిస్తై. అందుకే తెల్లగుడ్డల శాత్రేవీ సంచరించవక్కడ.

ఏది ఏమైనా ఎన్నిల పుణ్యమాని సంచలనం కనబడుతుంది. బస్తీ లోని ప్రైరవీ రాయళ్ళూ, సన్నకారు నాయకులూ విసుగూ విరామం లేకుండా మొగ్గ లేస్తుంటారు. పెద్ద నాయకు డొచ్చేముందు - వీధుల్ని శుభంగా ఊడ్చించి, కాల్వల్లో ఫినాయిల్ డబ్బాలు కుమ రించి, ఒడ్డున రకరకాల పౌడర్లు చల్లిస్తారు మున్సిపాల్ పెద్దలు. ఎంత నీనా పెద్ద నాయకుని చేతిగుడ్డ ముక్కుముందే ఉండి తీరుతుంది.

"ఊ....ఆ.... అబ్బా.... అమా ...." గుడిసె మూలనుండి మూల్లులు. సత్యలక్ష్మి చూపులటువైపు తిరిగిస్తై.

"అద్దిగో .... రంగడక్కడ పడున్న"డని కళ్ళతో చూపించింది

“వాని మైందక్కా?” రాజారాం గొంతు నార్మలైంది.

“పదిరోజుంచీ జొరం. అప్పుడే చలొస్తుంది ఎంటనే గడం రొట్టె పెంకోలై పోతడు....పెయ్యి మీద చెయ్యేస్తే సుర్రుమంటది.... తెల్లందాకా నిద్రలేదు....ఒక్కటే మూల్గుడు....శానా పరేశానై పోతుంది..” నిద్రెండకాలం మున్సిపల్ కుళాయిలోంచి రాల్తున్న నీటిబొట్టలా సత్యలక్ష్మి గొంతులోంచి మాటలు ఆగిఆగి వస్తున్నై. రెండుకళ్ళూ వానాకాలం చెరువులై పోయినై.

“ఒక్క ఇంట్ల- గింత సేపుంటె ఎట్లా?” రాజారాం అంతరంగం అల్లరి పెట్టింది. ఎందుకైనా మంచిదని—

“అయ్యో పాపం! దావకాన్త జూపియ్య లేదా?” సానుభూతి జాలువారింది.

“మొన్న తోల్కపోయిన సర్కారు దావకాన్తకు. నాల్గుగంటలు లైన్ల నిల్చుండవెట్టి రెండు గో లిచ్చి పొమ న్నరు. ఆ గోలు ఏ మూలకు వోయినయో....జొరం ఎక్కువనే అయింది....”

“గట్టనా....?” ఒంటికాలు మీదున్నడు రాజారాం.

“ఔను....మా అయ్యా, మీ బావా గిసొంటి జొరాలతో సచ్చి పోయిం డు గదా!....” సత్యలక్ష్మి కళ్ళు శ్రావణ మేమాలైనై. కను కొలుకుల్లోంచి రాలిన నీటిబొట్టుల మీద రాలి ఇంకిపోతున్నై.

“వాళ్ళేకా ....ఇంక శానామంది గిసొంటి జొరాల్తోని పరేశానై తున్నరు. ఆ దేవుని ల....ఏం ద్దామక్కా?” చేతులు పిసుక్కున్నడు.

రెండు నిమిషాలు....ఏం మాట్లాడాలో ఎవరికి తోచలేదు.

“రంగడి ం గాదు గానీ, సభకు మీ యవ్వను గూడా దోల్కరా! మీ ఇంట్ల మూడు ఓట్లున్నై గదా!” అంటూ వెళ్ళబోతున్న రాజారాం భుజమీద చెయ్యే నీ ఆపింది..

“మన గల్లను జాగ తమని ఓట్టు వచ్చినప్పుడల్లా జెప్తున్నారు గదా! ఇక్కడొక దవాఖానా గూడా పెట్టిస్తామని గదా!....” సత్యలక్ష్మి మాటల్ని మధ్యలో తుంచేసి—

“ఓహో.... మురికివాడల అభివృద్ధి గదా!.... అన్నారు. నిజమే....” అని లోవలి కోపాన్ని బయటికి రానీయకుండా జాగత పడున్నాడు.

“ఓను.... పోయిన యాడాది బర్దియా ఓట్టప్పుడూ, రెండేండ్ల కిందోసారి, మూండ్ల కిందోసారి ఓట్టడిగినప్పుడు నువ్వు గూడా జెప్తివి గదా రాజారాం” ఏవేవో గుర్తుకొస్తున్నాయావిడకు.

“మరి....మా పెద్ద డరు జెప్పుమంటే న్ జెప్పిన.” కోపతాపం హద్దులు దాటుతుంది.... “మన్నా నా కొరకు ఓట్టడిగిన్నా? మీరేమన్నా పుజ్యానికేసిందా?... మన మురికివాడల్ని అభివృద్ధి స్తమని ఇప్పుడు కూడా అంటున్నాం గదా!” భుజమీది చెయ్యి లాగెయ్యబోయాడు. పయత్నం విఫలమైంది.

“న గానీ.... ఇక్కడ పది రూపాయలూ....” పురో చెయ్యి ముందుకు చాచింది.

“మీరు మాత్రం సభకు రావాలె.... రంగడి కింత జావదాగిచ్చి తోల్కరా.... నీ చువ్వ....” విదిలించుకుని వెళ్ళిపోయాడు.... కాదు.... పారిపోయాడు.

o

o

o

సముదములో అల్పపీడన సమయంలో - కోస్తా పాంశాల్లో వర్షంలా - మైకుల హోరు, కానెట్ల జోరుతో ఎన్నికల ప్రచారం ఊపందుకుంది. మురికివాడల్లో గూడా కానెట్ల రిజాలు గొంతులు చించుకుంటున్నాయి.



పార్టీ నాయకుల ఉపన్యాసాలూ, సినిమా డైలాగులతో బస్తీ జనాల చెవులకు తూట్లు పొడుస్తున్నై.

సాయంత్రమైంది. అంటరి ఇళ్ళల్లోకి వినబడేలా సభాస్థలి మైకు మొత్తుకుంటుంది.

“మహా పజలారా! మురికివాడలల్ల మురికి జీవితం గడుపుతున్న మీకు దండాలు. ఇలాంటి మురికివాడలు మన దేశంలో బొచ్చెడున్నై కాబట్టే మనది ద దేశమంటుండు అని మనవి తున్నా. ఐతే.... ఈ మురికివాడల్ని అభివృద్ధి చెయ్యాలనే మా పార్టీ కంకణం కట్టుకుందని మరోసారి మనవి తున్నా....” నాయకుని ఉపన్యాసం సాగిపోతుంది.

ఒక కుర్రకుంక చెడ్డ సర్దుకుంటూ లేచాడు.

“ఇప్పుడున్న మురికివాడలు చాలవా?” గట్టిగా అరిచాడు.

నాయకమణి గొంతులో పచ్చి వెలక్కాయ పడింది. గొంతు నవరించుకోక తప్పలేదు.

“....మహాజనులారా! మా పార్టీ ఉద్దేశ్యం - మురికివాడల మురికి నంతా సాఫ్ సి స్టన్ గా ఉంచాలని సవినయంగా మనవి తున్నా.” గొంతు స్థాయి మరింత పెరిగింది. “ఈ గుడిసెలన్నీ పీకేయితాం....”

“గుడిసెల్ని పీకెయ్యటంలో మీకు మీరే సాటిగదా!” సభలోంచి వినబడింది.

“అది కాదని మనవి తున్నా.... ఐ.... మహాషయులారా....”

తన గుడిసెకు కొద్ది దూరంలో జరుగుతున్న సభను తిలకిస్తూ అంతా వింటుంది సత్యలక్ష్మి.

“అమా .... చలి.... అమ మోహ్న.... చ.... హయ్యో....” ఛోపల్చుండి రంగడి మూల్గులు వినబడినై.

“మల్లా వచ్చిందా మాయదారి చలిజొరం....” గొణుక్కుంటూ లోపలికి వెళ్లి గొంగడి, దుప్పటి కలిసి కప్పేసింది.... “ఏనుగోలున్నో విడి పీనుగోలై నవు కొడుకా, నేం చెయ్యాలా దేముడా! ఎటువోవాలా దేముడా! మా ముసల్ది గూడా లేకపోయే....”

మెలికలు తిరిగిపోతున్న రంగడి అవస్థ చూడలేక చేతులు పిసుక్కుంటుంది. కడపులోని పేగుల్ని కరకర కోసికట్టనిపించింది. పొంగు నోటికడ్డంబెట్టుకుని ఏడుస్తూ కూచుంది.

“....ఐ ....మహాజనులారా! ఈ మురికివాడల ఒక దవాఖాన పెట్టించాలని మా పార్టీ నిర్ణయించిందని సగర్వంగా విన్నవించు కుంటున్నా. గవర్నమెంటుతోని కొట్లాడేనా సరే....” ఉపన్యాసం గుడిసె లోకి చొచ్చుకొస్తుంది.

“అబ్బా .... నువ్వెక్కే. అమమ ఊరి నుంచి ఎప్పుడొత్తదే! అయ్యో....అయ్యో ....గో ....పెయ్యని పొయ్యల వెట్టినట్టుంది....కాళ్ళూ లేతులూ....చూతంబోస్తున్నై. తలకాయ పల్లిపోతుంది.” కప్పుకున్న వన్నీ తన్నిపా శాడు రంగడు. నరాల్లోని సత్తువంతా జ్వరానికాహారమైంది. మొహం నల్లబడింది.

“హమ్మా! నువ్వు నన్నుజూచి .... వరేశాన్ కావ్ద....” బోడ బావిలోంచి వచ్చినట్టున్నాయా మాటలు.

రంగడి శరీరమీద చెయ్యేసి వెంట వెనక్కు లాక్కుంది.

“ఈ జన్మీల దవాఖాన వెడ్డమని ఎన్నోసార్లన్నరు ముండాకొడు కులు....దవాఖాన లేమా, దివాన్ ఖాన లేదు....” గొణుక్కుంటూ తడిగుడ్డ చెచ్చి చుమజీమీద ఉంచింది.

సత్యలక్ష్మి కార్మికురాలు. రోజూ రెండు ల దీ అదాకా చెయ్యగలదు. రంగడు ఫ్యాక్టరీ కార్మికుడు. ఓ కార్మికుల కూలేట్టు పెంచాలని సమ ప్రారంభమై నెలరోజులైంది. పూట గడవడమే కష్టమై పోయింది.

○ ○ ○

“సత్తక్కా....ఓయ్ సత్తక్కా....!” కుల్లేని నైకిల్లా తోసుకొచ్చాడు. కార్మిక నాయకుడు నారాయణ.

“అగాగు.....కందిచేస్త మనోతు పడ్డట్టు ఎందుకంత జ్ఞ?” మొహం చిట్టించింది సత్యలక్ష్మి.

“అదిగాదక్కా....” రెండు చేతుల్తో దోమల్ని తోలాడు.

“ముందుగాల గిదిజెప్పరా....” నారాయణ నోటికి తాళం సింది. “మా లోల్ల హర్రాల్ ఎప్పుడు బందై తదీ? కూలి లేక నూ, జొర మొచ్చి రంగడూ గొడగొడ ఏడుస్తున్నాం. తిండికిలేక చస్తున్నావా! ఇప్పుడేం జెయ్యాలె నారాయణా?” భయం, ఆవేదనలు పరుగులుకీస్తున్నై గొంతులో.

ఇవేవీ పట్టించుకు స్థితిలోలేడు నారాయణ.

“అవన్నీ ఎలక్షన్లయిపోయినంక....ఇయ్యాల మా చెట్టుగుర్తు పార్టీ సభవెత్తున్నమప్పటికి. నువ్వు, రంగడూ, ముసల్ది .... అందరూ రాండి ఆ....మరి ఎల్లుండి చెట్టుగుర్తు ఓటు గుద్దాలె....ఏ.....ం బోతున్నా.” గుక్క తిప్పుకోకుండా చెప్పి పోబోయాడు. అతని భుజంపట్టి ఆపి—

“పోయినసారి నువ్వు గుట్ట గుర్తుమీద గుద్దమన్నవు గదరా!” నోరెల్లవెట్టింది.

“నీ యవ్వ....గదంతా రాజ యమే. నీకు సమజుగాదు. అవన్నీ నీకెందుకూ....నేం జెప్పిందానికి గుద్దెయ్....”

“రంగడికి శానా జొర మొచ్చిందిరా! కలువరిత్తున్నడు. కాళ్ళూ, చేతులు కొట్టుకుంటున్నడు. నా కాళ్ళు వొయ్యి కడుపుల జొచ్చినై. వాడు లేస్తే లేడురా. ఓ పది రూపాయలియ్యిరా, మా హర్తాలైపోంగనే ఇస్తా..” ఆశలన్నీ కళ్ళలో నింపుకుని చెయ్యి చాచింది.

“పైసలా?...మా డర్లింకా ఇయ్యలే . ఇయ్యంగ ఇస్తనక్కా! నీతోడు....ఆ....” బయటెవ్వరో పిలుస్తున్నట్టు పరుగెత్తాడు.

రా తి పది దాటింది. తెల్లవారి ఓటింగ్. రంగడికి స్పృహ రాలేదు. ఏదేదో పలవరిస్తున్నాడు.

“ఇంగో సత్తక్క....ముప్పై రూపాయలు. మీ ఇంట్లో మూడో ట్టున్నై గదా! ఆ మూడూ చెట్టు గుర్తుకే పడాలె....తెల్పిందా?....”

సుడిగాలిలా చూసుకొచ్చి మూడు పదిరూపాయల నోట్లు సత్య లక్ష్మి పుడి చేతులుంచి వెళ్ళిపోయాడు నారాయణ. గుండె అరల్లో పేరుకుపోతున్న భయాన్ని విధిలేక అణగదొక్కుకుని అతడు వెళ్ళినవై పే చూచింది.

“అమ్మా....హయ్యో....అ....మ్మా....” రంగడు.

సత్యలక్ష్మిలో ఆశ తళక్కుమంది. కొడుకు ఒళ్ళు తడిమింది. బయమేసింది. పొత్తికడుపుచొంచి లావాలంటి దో పొంగుకొస్తుంది.

“సత్తక్క....ఓయ్ సత్తక్క!” గుడిసె తలుపు తోసుకొచ్చాడు రాజారాం.

“సత్తక్కా! మీ ఇంట్ల మూడోట్లున్నై గదా! చెట్టు గురోడు ఓటుకు పదిచ్చిండు గదా! మేమిరవై ఇస్తున్నం. స్కో అరవై.... ఓట్లు మా తం గుట్ట గుర్తుకే గుద్దాలె-ఆ.... - ఇమాన్ నే పావం మీ ....” మూడు ఇరవై రూపాయల నోట్లు ఎడమ చేతులుంచి జవాబు కెదిరి చూడకుండా వెళ్ళిపోయాడు.

రెండు చేతుల్లోని నోట్లు కలిపి లెక్కసింది. తొంభై.

అహ! తొంబయినై. తెల్లారంగనే రంగణ్ని పెద్ద డాక్టరుకు జూపించాలె. బియ్యం వాలె. మూన్నాల్లు రోజులల్ల రంగడు లేస్తడు. కూలికి వోతడు. మా హర్తాల్ గూడా బండ్ గావొచ్చు.... కారు చీకట్లో మిణుగురు పురుగులా ఆశలు రెక్కలు విప్పకున్నై.

‘అ.... బో....! అ.... మో ! హ.... మ్మా!’ రంగడి నోరు తెరుచుకుంది.

“రంగా....!” నోట్లను చూపిస్తూ “తెల్లారంగ పెద్ద డాక్టరుకు జూపిస్తా. బియ్యం గూడా దెస్తా. ఇగోరా పైసలూ.... ఇగో.... మన రాజారామూ, నారాయణ ఇద్దరిచ్చిండు. అయ్.... రేపు దవాఖాన నుంచి రాంగా నువ్వు గూడా వోటెయ్యాలె....”

రంగడి నోరు మూసుకోలేదు. ఒళ్ళు తడిమింది గాబరాగా. మంచు ముద్దలాగుంది. గుండెల్లో గుండుసూదులు గుచ్చుకున్నై. నోట్లు పక్కన బడేసి “రంగా.... రంగా....” అని చెవిలో అరిచింది.

జవాబు లేదు. కదలిక అసలే లేదు. గుండె గంగా కౌట్టు కుంటుంది.

మరోసారి పిలిచింది. లాభంలేదు. మారని మురికిలోకం పోతడ కాశ్చర్యపోతున్నట్టు తెరుచుకున్న రంగని కళ్ళూ, నోరూ అలాగే ఉండి పోయినై.

“రంగా.... రంగా.... కొడుకా....!”

సత్యలక్ష్మి లో గర్భకోశం చించుకుని వెలువడిందాపిలుపు. రంగని శవమీద వాలి గుండెలు బాదుకుంటుంది. పెడబొబ్బలు పెడుతుంది. ముక్కులు చీచుకుంటూ బస్తీ జనాలోక్కరొక్కరే వస్తున్నారు.

చుట్టూ చేరిన ఆడవాళ్ళు రాగాలు దీస్తున్నారు. మగవాళ్ళు మాకిది అలవాడైనన్నట్టు ముడుచుకూచున్నారు.

రాజారాం పరుగెత్తుకొచ్చాడు.

ఆరె. ....వీడు సావ సచ్చిందా! మరి....వీళ్ళంతా పీనుగు దగ్గరుంటే తెల్లరంగ- ఓల్లెవలెయ్యాలె?...గుండె లబలబలాడింది.

“హావం....సత్రెక్క ఒక్క ఉంది. మనమంతా మనిషో చెయ్యేసి తెల్లారకముం పీన్లును లావద్దాం!” అన్నాడు జాలిగా అందరివైపు చూస్తూ.

“వెను....హావం! గట్టనే దాగుంటది. రంగడు మంచోడుండె. మనిషో చెయ్యేస్తాం.....పుణ్యమే....” నారాయణ ముందుకొచ్చాడు. “ఒడిసె ముందు స్థిరనివాస మేర్పరుచుకున్న పండులు ని దాభంగమైసందుకు ఎక్కె....గుర్తెర్రమంటూ తోకలు చూడిస్తున్నై.

(ఆదివారం, ఆంధ్రపత్రిక 9-95)

## కొడుకు రాకపాద్యే

అసలైన ధర్మప్రచారంలో ఎదురులేని ఆదిశంకరాచార్యలా -  
నిర లాకాశంలో చంద్రుడు పయనిస్తున్నాడు. పిండారబోసినట్టున్న  
వెన్నెలలో చిన్నపిల్లలు రాజు రాజు గుమ డి పండాట ఆడుకుంటున్నారు.  
అరుగుల మీద ఆడవాళ్ళ ముచ్చట్లు యథావిధిగా కొనసాగుతున్నాయి.

తన ఇంటి అరుగుమీదో పక్కన కాళ్ళకు చేతులు చుట్టి, గవద  
మోకాళ్ళకానించి గం రమూర్తిలా కూర్చున్నాడు ముత్యాలు. దృష్టి  
కుమ్మరి సారె మీదుంది. దివ్యదృష్టి మరెక్కడో ఉంది. ఆడవాళ్ళ  
ముచ్చట్లు అతన్ని చేరడం లేదు.

“పొద్దుట్నుంచి కుండల్లేసి అలసిపోయినట్టున్నాడు ముత్యాలన్న”  
అన్నది చిల్లరకొట్టు సీతమ్మ - ముత్యాలువైపు చూపులు మరలించి.

ప్రజాకోర్టులో భూస్వామి పాపరావు హత్య, మాజీ గామాధికారి  
ఎడమకాలు, కుడిచెయ్యి గొడ్డళ్ళ దాడికి గురికావడం గుసగుసలుగా  
ప్రారంభమైనాయి. ఆడవాళ్ళ చర్చనీయాంశం మారిందనడానికి నిద  
ర్శనం సీతమ్మ మాటలే.

“బాను వదినా! పొద్దు పొడవకముం మన్నదెచ్చి నాన్నకుంటాడు.  
పొద్దుగూ దాకా కుండల్లేస్తాడు. కాయకష్టం స్కూ మా మొగోళ్ళకు  
గిప్పుడే జెరంత పుర్సతు దొరుకుద్ది” అంది ముత్యాలు భార్య రాజవ్వ.  
ఆమె గొంతులో మందటి ఉత్సాహం లేదు. మాటల్లోని చలా తనం  
మాయమైంది.

“మీ మొగోళ్ళకేం మహారాజులు; కూచున్నచోట సంపాదించు కుంటరు” అనలేక ప్రమాటలన్నది.

“కష్టం జెయ్యందీ కడుపులకు రాదు రాజవ్వాదినా! నా మొగుడు కష్టపడి పట్నంనుంచి సామాన్లు దేకపో దుకానం నడువది గదా!” సీతమ్మ గొంతు స్థాయి పెరిగింది.

“ఎంతైనా కష్టంల కష్టం రుంటది. దుకాండ్ల సామాన్లము చూ, రెక్కలు ఇరిగేటట్టు కాయకష్టం జేసుడూ ఒకటే ఐతదా?” కమ్మరి జలరాం భార్య లచ్చమ్మ రాజవ్వు పార్టీలో చేరిపోయింది, ముంగురులు సవరించుకుంటూ.

“ప్రెసలు పెట్టుపడి పెట్టి భయపడుకుంట పంజెయ్యాలె. అందులో రాజమొస్తుందో కష్టమొస్తుందో తెల్వదాయె. నష్టమొస్తే దొంతిల నుండి అడగకుండా తప్పజీసినట్టెపాయె. చిప్ప చేతికొస్తుంది - తెల్సా?” టీచర్ భార్య విశాలాక్షి సమర్థించింది సీతమ్మను. వెన్నెల వెలుగు అనిడ రవ్వల ముక్కుపైదకను తగుక్కుమస్పించి, సుదుటి బొట్టులో చెమక్కు కలిపింది.

“అందరికంటే సర్కార్ నొకరోళ్ళ నయం. ఏ కష్టం లేకున్నా నెలనెలా చూపాయలు లెక్కపెట్టుకోవచ్చు.” వ్యవసాయ కూలి దుర్గమ్మ నెట్టూర్చింది.

విశాలాక్షి మూల మూడువంకర్లు తిరిగింది.

“సర్కార్ నొకరేం దాగుండదు. రోజంతా పంజెయ్యాలె. ఏదన్నా అర్జంటో పడుంటే నెంపు పెట్టాలె. నెలపు దొరికితే సరేసరి, లేకపోతే సచ్చిగట్టు త్యాగజెయ్యాలె. దానిన ఎటుకు గదూ! కాయకష్టం స్కూని ఎతికిందే నయం.” తన వాదన సరైనదే నన్నది-అవిడ ఆరాటం.



“ఏదోలే భగవంతుడు పాణుల నెట్ల బతికియ్యాలెనో గట్టే బతికి సడు” అంటూ దుర్గమ లేచింది - ఈరోజు కిక చాలిద్దామన్నట్టు. ముచ్చట్ల వర్వంలో గంట గడిచిందప్పటికే.

“మన సీతారాముల వల్లెనే కాదు, దునియా అంతా గం .” సీతమ గూడా లేచింది.

ముత్యాలు చూపులు సారె మీద ఉన్నాయి.

మట్టిని నమ్మిన తనకు ఈ సారె, చ కమే అన్నం బెడుతున్నాయి. పొడి మట్టిలో నీళ్ళు గలిపి పినకాలి, తొక్కాలి, గిలిగింతలు పెట్టాలి. తన చెమట బిందువులు రుచి చూడగా పులకించిన మట్టి ముద్దలను సారె కెక్కించాలి. ఎలా మలినే అలా ఆకారాలు రూపొందుతాయి. తన తండ్రి, తాతలు నమ్ముకున్నది గూడా దీని.

మట్టిని నమి న మనిషి ధనవంతుడు కాకపోవచ్చు కాని దరి దు డెన్నడూ కాదు.

మరి తన కష్టాల్లో పాలుపంచుకు వాడెవ్వడు? ఇంకెవడూ? తన కొడుకే.

ముత్యాలు కసలు పిల్లలే పుట్టరన్నారు. రాజవ్వ మొక్కని వత లేదు, చేయని వతం లేదు. ఆశలన్నీ చల్లారాక ఓ రోజు కొమురెల్లి మల్లన్న గుట్ట కెళ్ళొచ్చారు. పది నెలల్లో పండంటి కొడుకు పుట్టాడు. అంతరంగం సంతోష సముద్రమైంది. ముత్యాలు, రాజవ్వ మురిపాల కంతులేదు. ఆ వుని పేరే పెట్టారు కొమురయ్య అని. సారె మీది చ కంలా కాలం గి రున తిరిగింది.

“పట్నంబొయ్యి కాలే ల చదువుకుంట నాయినా!” పదో తరగతి పాసయాక పట్టుబట్టాడు కొమురయ్య.

రాక్షస సంహారార్థం బాలరాముణ్ణి తన వెంట పంపమన్న విశ్వా మిత్రుని మాటలు విన్న దశరథుడై పోయాడు ముత్యాలు.

“అబ్బో....నిన్ను జూడకుం మా పాణాలుంటాయా?.....” అందామనుకుని మింగేశాడు.

“ఇంగ సదువు చాలు. కుండలైయ్య , రుచికో. సదివినోళ్ళకు సర్కారు నాకర్లే దొరుకుతలేవుగదా!”

కొమురయ్య మొహం కొర్రాయలాగైంది.

“ఊహా! ం జదువుత. బాగా చదువుకుంట. చదివించకుంటే చచ్చిపోతా!” మంకు పట్టుపట్టాడు.

“ఉన్నాక్క పోరడు సదూకుంటనంటే వద్దంటవెందుకయ్యా?” రాజవ్య సపోర్టు చేసింది-విధిలేక.

“చదూకున్న తెలివి వేరే ఉంటుంది ముత్యాలూ!” టీచర్ నారా యణ సముదాయించాడు.

“కొమురయ్య చాలా చురుకైనవాడు. వదో తరగతిల ఫస్ట్ క్లాసుల పాసాయె. ఇంకో రెండేండ్లు గట్టే పానై డాక్టరు కోర్సుల సీటు దొరు కుద్ది.”

సీతారాముని పల్లెలో వైద్యుడనేవాడు లేడు. ఏ రోగమొచ్చినా పట్నం పరుగెత్తాలి, లేదా ప్రాణాలు వదలాలి.

నల్లని మేఘం మధ్య లెల్లని మెరుపులా - వెంట సదరు ముత్యాలు బుర్రలో ఆశాకిరణం మెరిసింది.

రెక్కలు ముక్కలైనా సరే....అప్పులు చేసినా సరే....కొముర య్యను చదివించాలె. నా లెక్క వాడు గూడా సగం బట్ట కట్టుకొని సర్వసోలె బతకొద్దు. వాదో మంచి వంజెయ్యాలె....నిర్ణయం అమలై

పోయింది. కొమురయ్య పట్నం వెళ్ళేప్పుడు కన్నకడుపుల్తో కడలి తరంగాలెగసి పడ్డాయి.

“ఏందయ్యా, ఇంకా గట్టే చూస్తున్నావా?” ముత్యాలు ముందుకొచ్చి నిలుచింది రాజవ్వ.

నెత్తికి రుమాలు, మోకాళ్ళవరకు దోతి, ముడతలు పడబోతున్న శరీరం, లోతుకుపోయిన కళ్ళు, చిరిగిన బనీనులోంచి తొంగి చూస్తున్న చాతీ - భర్త అవతారం కొత్తగా కనబడింది.

“ఓ...! మన కొమురయ్య ఎక్కడున్నాడో.... ఏం సున్నాడో?” గొణిగాడు ముత్యాలు.

రాజవ్వ ముఖం మసిబారిన కుండలాగైంది. విషాదరేఖలు దోబోచులాడాయా ముఖమీ ద.

“మన కొమురయ్య గదూ? పట్నం బొయ్యి రెం ండ్లు దాటి పాయె!” అంది ఆకాశం వైపు చూస్తూ.

చందమామను మబ్బు కమ్మేస్తుంది - లంచగొండి నాయకుణ్ణి ధనదాహం కమ్మే నినట్టు. వెన్నెల బూడిదరంగు పూసుకుంటుంది.

“అంతకుముందు ఎండకాలంల గిట్టొచ్చి గట్టవొయ్యిండు. సదూకు, పిల్లలు ఎండకాలంల రెండునెలలు ఇంటిదగ్గరుంటే మనోడు రెండురోజులు గూడ లేకపాయె!” ఇంట్లోకెళ్తున్న ముత్యాలు గుండె గుబగుబలాడింది.

నిజమే....ఏమైందో?!

“సదూకు, టోళ్ళకు ఎండకాలమంతా తా (నెలవులే) గదరా? గిప్పుడే ఎందుకు వోతున్నావ్?” అడిగింది రాజవ్వ - కొమురయ్య తిరిగి పట్నం వెళ్ళేందుకు తయారౌతుంటే.

“ఎండకాలం నెలవులల్ల బాగా సదూకోవాల్సే! గల్లెతె, డాక్టర్ కోర్సుల సీటు దొరుకుద్ది.” కొమురయ్య సమాధానం కొండంత తృప్తి నిచ్చిందప్పుడు.

ఇప్పుడదే తల్లిహృదయం గిలగిల్లాడిపోతుంది. చెదరిన గుండెల్ని చేతబట్టుకుని కొడుకుకోసం కళ్ళల్లో వత్తులేసుకుని ఎదిరి చూస్తున్నారు. రోజూ కొడుకు గురించే ముచ్చటించుకుంటారు. ఒకరి కంటినీరు ఒకరు తుడుచుకుంటూ ఓదార్చుకుంటారు. కొమురయ్య గురించి ఎవ్వరినడిగినా తెలదంటున్నారు.

....మల్లా ఎండకాలమొచ్చె. పట్నంల సదూకు పిల్లలొచ్చిరి, శానా రోజులుండిరి. వానకాలం రాంగ. పోయిరి. కొమురయ్య రాకనేపాయె.... మెతుకు నోట్లో కెళ్ళలేదు ముత్యాలుకు. అన్నం పళ్ళెం పక్కకు జరిపి పక్కకు పడుకున్నాడు.

....తెల్లవారితే రా ల పున్నమి. పోయిన రా ల పున్నమికి గూడా రా-దు కొమురయ్య. ఇప్పుడెక్కడున్నడో? మా ఇంటాయనకేమో పట్నం సంగతులేమీ తెల్యాయె. ఏం జెయ్యాలె దేముడా! నువ్వే దిక్కు.... రాజవ్వ గూడా వెళ్ళి పడుకుంది - గిన్నెలు సర్దేసి. కడుపులో పేగులు కలకలమన్నాయి.

ఎంత వయత్నించినా నిద్రలేదు. మనసంతా కొడుకు మీదనే. తెల్లవా ముందు కలత నిద్ర. కలతనిద్రలో వెలవెలబోతున్న కొమురయ్య రూపం కనిపించింది.

“మూ రండ్ల నుండి కాలం గాకపాయె. బాయిల్లల నీళ్ళెండుక పాయె. నీళ్ళెక్కడుంచి దెస్తున్నావ్ ముత్యాలూ?”

మట్టి తడుపుతున్న ముత్యాలు నడిగాడు ఇంటిముందున్న కమరి బ్లరరాం. గానుగలో మొద్దులా నోట్లో పపుల్లాడుతుంది.

“రావయ్యా పంతులూ, రా! కూకో. ఇయ్యాల బడిలేదుగదా, కూకో!” ముత్యాలు పురమాయించాడు. అతని కాళ్ళ కదలిక భరతనాట్యంలా కన్పించింది నారాయణకు.

తూర్పు తలుపులు తెరుచుకుని నింగి వాకిట్లో అడుగిడిన బాల బాస్కెట్ను లేత కిరణాలు ముత్యాలు ఒంటిమీది చెమటబిందువుల్ని ముత్యాలుగా మార్చేస్తున్నాయి.

ఊళ్ళల్లో మీటింగులు పెట్టవద్ద పో. నుల చాటింపు బుర్రల్లో మెదిలింది. ముఖాలు ముడుచుకుపోతున్నాయి.

ఊరంతా భయం గుప్పిట్లో ఉందప్పటి .

“గీ పేపర్ జూడుం డి” అంటూ డి గీ విద్యార్థి నాగేందర్ - కుబుసం విడిచిన పాములా పరుగెత్తుకొచ్చాడు. వార్తాపతిక విప్పి చూపించాడు నారాయణకు.

“అరె.... గీ పోటోనా!?...” నారాయణ ముఖం పంచరంగుల బొమ్మైంది. అతనిలో అశ్చర్యం, ఆందోళన. పత్రికను కళ్ళతో చదివి మడిచి బలరాం చేతికిచ్చాడు. అర్జెంటు వాదో గుర్తుకొచ్చినట్లు గబగబా వెళ్ళిపోయాడు.

బలరాం కంటబడింది పోటో.

“అరె.... ఈ పోటోనా?!.... గిది.... మరి తుల గదేందీ?... పోటవ పేవర్లెందుకొచ్చింది?” ఆనందాశ్చర్యాలతో అతని మొహం వెలిగి పోయింది. మాటలు మాత్రం తడబడుతున్నాయి.

వెంకటేశం చేతిలో కొచ్చింది పత్రిక. తనలో తాను చదువుకుని, “అబ్బో.... ఈ పోటో.... ఓహో.... వారెవ్వా!” వెంకటేశం కనుబొమలు ఎగిరివడినై.

“నువ్వు కూడా చూడు ముత్యాలు!” అన్నాడు కళ్ళు పైకెత్తి.

కాళ్ళూ తులూ కడుక్కొచ్చి పత్రికనందుకున్నాడు ముత్యాలు.

“అరె.... గీ పోటువ మా కొమురయ్యదే!” అరిచాడు. అతని ముఖం అధికార పార్టీ అధ్యక్షునిలా వెలిగిందో క్షణం. “కానీ.... కాని చేతుల గదెందుకుంది? దీంట్లో ఏం రాశిండు నాగేంద్రూ?”

అరుపు విని రాజవ్వ ఇంట్లోంచి బయటికొచ్చింది - చేతులు కొంగుకు తుడుకుంటూ.

“చూడే....మన కొమరయ్య పోటువ పేపర్లోచ్చింది!” చూపించాడు.

రాజవ్వ కళ్ళు మెరిసాయి. మొహమ్మీద పదహారు రంగులు పరుగులు శాయి. “దీంట్ల ఏం రాసుంది నాగేంద్రూ?” కళ్ళు ప్రశ్నార్థకాలై నాయి.

నాగేందర్ తు రుమన్నాడు.

“అరె గట్ల ఉరుకుడెందుకూ? నువ్వన్నా జెప్పు ఎంకచేశమన్నా!”

“అబ్బో.... గా సంగతి నాకెందుకూ?” చెంబు అందుకుని ఎవరో తరిమినట్టు - వెళ్ళిపోయాడు వెంకటేశు.

“నీ కేమన్నా దెల్పా బలరాం?” అడిగాడు ముత్యాలు - పత్రికను మరోసారి చూస్తూ.

“జోగీ జోగీ రాసుకుంటే బూడిద రాలినట్టు నీ వోలె ను కూడా ఏలి ముద్రగాణ్ణెత్తి.” నోరెల్లబెట్టాడు బలరాం. అతని మెదడులో నాలు వణికిపోతున్నాయెందుకో. నాలుక తడారిపోతోంది.

“పోవాలె. ఇవ్వాల పండుగ గదా?... జంజె మేసుకోవాలె-పోతా.” తప్పుకున్నాడు.

ఎన్నికల్లో తప్పుకుండా గెలుస్తాననుకున్న ఆభ్యర్థి చిత్తుగా ఓడిపోయి నట్లు బలరాం ముఖం వివర్ణమైంది.

చెట్ల కొమ్మల సందుల్లోంచి దూసుకొచ్చిన సూర్యకిరణాలు ముత్యాలు - రాజవల్లల మీద తచ్చాడుతున్నాయి, కళ్ళముందు చుగక తెరలు దిగుతున్నాయి. గుండెల్లో బండలు బద్దలైపోతున్నాయి.

ఒకరికొకరు ఆసరాగా ఇంట్లోకి నడిచారు.

“మనోడు ఎక్కడున్నడో గదా! వాని గతి ఎంత కున్నదో ఏమో! మనమేమో, పల్లెకొంపలపుట్టి పల్లెకొంపలల్లనే పెరిగి, సదువంటే భయపడ్తామి. ఏం చేస్తామయ్యా పుడా!” రాజవ్వనాభినుండి బయలు రిన ఆవేదన మూలు రూపంలో బయటపడుతుంది. గోడకు చేతులానించి మెల్లగా కూచుంది నేలమీద.

“ఉన్నొక్క మెతుకు గంజిలవోయినట్టు పుట్టక పుట్టక పుట్టిన కొడుకు మనకు కాకుండాపోయిం మో! ఇంగ మనకు దక్కడేమో!” అనాలనుకున్నాడు ముత్యాలు. కాని, భార్య గుండె ముక్కలై పోతుందనే భయం - ఉప్పెనలా పొంగుకొచ్చే దుఃఖానికి అడ్డుకట్ట వేసింది. అలా అనసీయలేదు.

కాని, ఆమెకు దైర్ఘ్యం చెప్పాల్సిన బాధ్యత తనకుంది. తాను నోరు తెరిస్తే ఆమె కేక పెడుతుంది.

“ఏమైతదీ? ఏంగాదు. ఇయ్యాలగాకపో రేపు వా వస్తాడు!” మానవాంతమైన శక్తి ఏదో గొంతు నులుముతూంటే ముత్యాలు నాలుక తడబడింది. నెత్తికి చేతులు బెట్టుక్కుచున్నాడు గోడకొరిగి.

“ఇం మొస్తడయ్యా? జెష్టక్క వాని నెత్తిమీది కొచ్చిం మో! తప్పుతోవల నడిపించిందేమో! మనోడు ఇంగ మనదగ్గరికి రాడు. కుక్క చావు చస్తడయ్యా!” అనాలనిపించింది రాజవ్వకు, బోరున ఏడ్వాలనిపించింది. కాని, ముత్యయ్య శారైపోతాడు. తట్టుకోలేడు. కొమురయ్య చచ్చిపోతే తన బర్త బతకడం కల్ల. గుండె ఘోషను కడుపులో అదిమి పెట్టింది.

“మరి మనోని జాడ ఎట్ట దెల్పాలె? కాని, వాడెక్కుడున్నా మనింటికే వస్తడు. నా తం డి నా కోసం తప్పక వస్తడు.” ఏదో ఆదేశం పలికించింది.

“ఇంకేమొస్తడు....రాడు....వాడు రాడు!” గావుకేక చెయ్యాలనిపించిందనికె.

జీవన సర్వస్వమైన కొడుకు....అల్లారుముద్దుగా పెంచినకొడుకు.... రెక్కలుముక్కలు సుకుని చదివించిన కొడుకు రాబందుల చేతుల్లో చిక్కినాడేమో!.... అస లోకంలో ఉన్నాడో లేడో....

తల్లిమనసు తపించిపోతుంది

తండ్రి నరాలు తల్లడిల్లిపోతున్నాయి. హద్దుగడుస్తూ గుంచి.

పేగులు పిండిన కన్నీరు ఒకరిదొకరికి కనబడకుండా భూమాతకు నుదురు లానించి - దాచుకుంటున్నారు. వెక్కివెక్కి ఏడుస్తున్నారు.

గంటనేపు గడిచిందలాగే.

సము దపు నీరు తనలోకిరాగా తట్టుకోలేక కట్టలు తెంచుకున్న నదిలా - మాతృహృదయ కవాటాలు ఫటేల్మన్నాయి.

“కొడుకా....కొమురయ్యా!” పొత్తి కడుపులోంచి దూసుకొచ్చిన పిలుపు దిక్కుల నవరించింది. ఊరంతా మార్మోగింది. రాజవ్వ భూమ్మిది కొరిగిపోయింది.

గాలి స్తంభించి పోయింది. ఇరుగు పొరుగు ఆదరవాదరాగా పరు గెత్తుకొస్తున్నారటవైపు.

“ముత్యాలూ! రాజవ్వా!!” మంటల్లో చిక్కుకున్న మనిషిలా పరు గెత్తుకొచ్చాడు వెంకటేశం.

ముత్యాలు కళ్ళు దీనంగా చూచాయి.

“మీ కొడుకు....కొమురయ్యా....” దమ్ము చీస్తున్నాడు వెంకటేశం.



గజుక్కున లేచికూచుంది రాజవ్వ.

"ఏమైంది....వా కొడుక్కేమైంది?" అడగాలనుకున్న ముత్యాలు పోరు తెరుచుకోకముందే—

"వస్తున్నాడు....జన్ముదిగి వస్తున్నాడు!" చెప్పేశాడు వెంకటేశం-  
కొప్పుతూ.

"అమా ....నాయనా....!" వచ్చేశాడు కొమురయ్య. అతని ముఖం నిండా చిరునవ్వు పులుముకుంది. పెదాలమీది నవ్వు ముత్యాల జల్లులా గడ్డించింది తల్లిదండ్రులకు.

శివుని జటాజూటంలోంచి వెలువడిన గంగా ప్రవాహంలా వారిలో జీవశక్తి పరుగులు సింది.

పెరగా, బొద్దుగా.... నూనూగు మీసాలు.... నును రిన కండ-  
రాలు .... చంద్రకాంత మణుల్లా మెరిసే కళ్ళు .... తెల్లని డెస్సులో  
కొమురయ్య.

"కొమురా! వచ్చినావా?" దిగ్గున లేచి గుండెలకు హత్తుకుంది  
రాజవ్వ. చర్మకాలం, ఆకుల కొనలనుండి రాలిపడుతున్న జలకణాల్లా  
ఆమె కళ్ళనుండి నీటి బిందువులు బొటబొటా రాలిపడ్డాయి.

తండ్రి పాదాలకు నమస్కరించాడు కొమురయ్య. కొడుకును  
వాత్సల్యం కొగిరిలో బంధించింది పితృహృదయం.

"బాగున్నావా కొడుకా?".... ఇంకేం మాట్లాడాలో అర్థం కాలేదు  
నీ తొవ్వదొక్కిండు? ఏమైపోతాడు? ఏం జేస్తున్నాడు? ఎందు  
కొచ్చిందో....ఎంత నేపుంటావో....వ తిక పోటో కలవర పెట్టింది.

గూట్లోంచి పత్రిక నీ కొమురయ్యకు చూపించి—

"నీంట్లు నీ పోటుక ఎందుకొచ్చిందిరా?" అపుకోలేక అడిగేశాడు.  
కొమురయ్య ఏం చెబుతాడోనని రాజవ్వ ఊపిరి బిగపట్టింది.

“నేను విమాన నైనిక దశంల చేరిపోయిన నాయనా!” నవ్వు ముఖంతో హుషారుగా చెబుతున్నాడు కొమరయ్య “హై దాబాదు దిండి గల్లులనే త్రైనింగైంది. ను అందులో ఫస్టుగపానైన. అందుకే నా ఫోటో ప తికల వచ్చింది.”

మురిసిపోతున్న కొమరయ్య మాటలు తల్లిదండ్రుల్లో ముసిరిన అనుమానాలను పారదోలలేదు. సందిగ్ధంగా వెంకటేశం వైపు చూచారు.

“కొమరయ్యకు గాలిమోటర్ల మ్మిల నౌకరి దొరికింది. తుపాకి పట్టుకుని త్రైనింగ్ నెటప్పటి ఫోటో, పేపరుకిచ్చిండంట.” వివరించాడు వెంకటేశం.

“మీ కొడుకదృష్టవంతుడు పెద్దయ్యా!” నా.ందర్ అమితోత్సాహంతో కొమరయ్య భుజమ్మీద చెయ్యేశాడు. “నేను గూడా మీ కొమరయ్యతోని ఇంటర్వ్యూకు పోయిన. కాని, నెలెక్టు కాలేదు.”

“మరి గా సంగతి మాకెందుకు జెప్పలేదు బిడ్డా?” అడిగింది రాజవ్వ.

“మీరు పరేశానై తరని కొమరయ్యనే చెప్పవద్దన్నాడు. ఈ సంగతి మీకు చెప్పొద్దని వెంకటేశమన్నకు నేనే చెప్పిన.”

“నాగ్గూడా వాడే చెప్పిండు.” నారాయణ.

“ఎందుకట్లా?” ముత్యాలుకా- శమొచ్చింది.

“ఎట్లాండే.... గ ....మీకు చెపై మీ కొడు మైపోతడోనని గుండె పగిలి చస్తరని చెప్పలేదు.” అసలు సంగతి కొమరయ్య చెప్పేశాడు.

‘దానికి నన్ను క్షమించరూ!’ అన్నట్టు వుందతనివాలకం.

రాజవ్వ, ముత్యాలు ముఖాలు మతాబాల్లా వెలిగాయి. హిందూ సా మాజ్య పట్టాభిషిక్తుడౌతున్న వీరశివాజీని చూస్తున్న జిజియామాతైంది రాజవ్వ.

(జాగృతి 27-6-94 & 0-7-94).

# యమతీర్పు

ఆరోగ్యశాఖామంత్రి అన్నారావుకు ఆక్సిడెంటైంది.

పట్టవగలు నట్టనడిరోడ్డుమీద ఘోర పమాదమైంది. వెంటనే పమాద స్థలం పోలీరమ్మ జాతరలాగైంది.

“రోడ్డు పమాదాలు - నివారణోయాలు” అంశంపై జా.య. స్థాయిలో జరుగుతున్న సవస్సును పారంభించి, పదానోపన్యాసాన్ని గూడా పెడచెవిసబెట్టి మంత్రివర్గ సమావేశానికి వరుగులు దీస్తున్న మంత్రి మారుతీకాచుక్కులు - మానవ శిరచ్ఛేదాన్ని ప్రత్యక్షంగా చూచిన మనిషి మెదడు సరాల్లా ఫెయిలైపోయినై.

దిజీ చాకస్తాలో రెడ్ సిగ్నల్ను గౌరవించి నుంచున్న మిలిటరీ జీపును మంత్రి కారు గుద్దేసింది. అందాల కారు అర నిమిషంలో ఆరు చెక్కలైంది. ద్రైవరు కాలు ముక్కలైంది. మంత్రి గుండెకు బలమైన దెబ్బతగిలింది. అక్కడికక్క స్పృహ కోల్పోయాడు. అఘమేఘాలమీద అంబులెన్స్ వచ్చేసి హాస్పిటల్కు మోసుకెళ్ళింది.

దావాసంలా వ్యాపించిన వార్త సీటీని కుదిపేసింది. మంత్రులు, అధిమానులు, ఉద్యోగులతో ఆస్పత్రి అంగడి బజారైంది. అదనపు సెక్యూరిటీ బలాలు రంగంలోకి దిగాయి. పెద్ద పెద్ద డాక్టర్లు మంత్రి చుట్టూ కుక్కపిల్లల్లా మూగారు.

అరగింపు గడిచింది. మంత్రి కొద్దిగా కదిలాడు. డాక్టర్ల కళ్ళు జీరోమ్మన్నై.

మెల్లగా కళ్ళు విప్పిన అన్నారావు దృష్టి కిటి లు దాటి గేటువైపు మళ్ళింది.

ఇద్దరు జమాజెట్టిలు....తుమ మొద్దులకు నల్లని ఆయిల్ పెయింట్ వేసినట్టున్న దృఢకాయలు కనిపించారు. అన్నారావులో చైతన్యం చెంగ లించింది. లేచి కూచున్నాడు.

పగలు కన్పిస్తే రా తి కలలో కొచ్చేట్టున్నారీ రా తడవలు. వీళ్ళు నా గాంగు వాళ్ళలా లేరే....ఈ అవతారాలను నెప్పడూ చూల్లేదే.... ఎవరి తాలూకో .... అనుకునేలోగా వాళ్ళిద్దరూ వచ్చేసి అతని ముందే నుంచున్నారు.

“ఎటొచ్చారోయ్?....” అడిగాడు హుషారుగా.

“ఇటే....” పిడికెడు మీసాలను చిటికెన వేలుతో సవరించుకున్నా వా కడు.

“ఎవరి కొరకు?”

“నీ కొరకే....” మరొకని మీసాలు విచ్చుకున్నాయి.

ఏదో పైరవి కొచ్చుంటారు వెధవలు. ఎంత రా చైతేమాత్రం సమయ సందర్భాలుండొద్దా....లోకజ్ఞానం పూజ్యమే పహిల్వాన్తకు.

“ఏం కావాలోయ్?”

“నువ్వే కావాలోయ్!” కోరస్.

హమ్మ నాకొడకల్లారా! నెవర్నో తెలుసుకు మాట్లాడున్నారా? ఇంత గట్టి నెక్యూరిటీని చేదించుకుని ఎలా రాగలిగారో....అన్నారావులో అసహనం కోడెనాగులా పడగవప్పి-కుంటిగుజ్జల నిలబడిపోయింది.

“నాతో మీకేం పనిరా?”

“నీతో పనిరా!”

అయ్యో .... నా పరువు పాతాళ గంగ పాలైపోతుంది. లేచి నుంచున్నాడు.

“అచ్చం యమదూతల్లాగున్నారు, ఎవ రా మీరు?”

“యమదూతల్లా కాదు, యమదూతలమేరా!”

“నీ లోకంలో నూకలు చెల్లిపోయినై నీ పాణాలు సుకెళ్ళేందు కొచ్చారా!”

సత్యసాయిబాబాలా గాల్లో చేతులూపొరిద్దరూ. పొడగాటి రంపాలు... తళతళలా రంపాలొచ్చినై ఇద్దరి చేతుల్లోకి.

అతి గంగా పరుగెత్తుతున్న ఎలక్ట్రిక్ బ్రెయిన్ కు సడెన్ బేకులు పడ్డట్టు - అన్నారావు గుండె తపీన ఆగిపోయింది.

‘ఐ .... నేను చచ్చిపోయానా?’

“ఔను.”

“అయ్యయ్యో.... నా భార్య.... నా పిల్లలూ.... బాంక్ ఖాతాలు.... బంగళాలు.... బినామీ ఆస్తులూ.... నా మం తివదవీ.... కార్టూ.... సెక్యూరిటీ....”

“అవేవీ వెంటరావుగని పద.” గుడ్లరిమాడొకడు- రంపాన్ని గాల్లో తిప్పుతూ.

“నేనాను.... రానంటే రాను.... రానుగాక రాను.” పీకకోసిన మేకలా అరుపులు. పి ంచాడు.

“నువ్వెంత అరిచి గీపెట్టినా అరణ్య రోదనమే. నడువోయ్ కుయ్యో....” మెడల మీద చెయ్యేసి ముందుకు తోసాడింకొకడు. బొక్క బొర్లా పడ్డాడు.

ఆమ్మో.... పిళ్ళకు మా పోలీసులే టేనింగిచ్చుంటారు. లేచి మోచేతులు మోకాళ్ళు తడుముకుంటూ ముందుకు నడవక తప్పలేదు.

ఒక యమదూత అన్నారావు చెయ్యిబట్టుకుని లాక్కెత్తున్నాడు. మరో యమదూత అక్కడే ఉండిపోయాడు.

ఐతా చంద్రయ్య

“మరి.... ఆతడు రాడా?” ఆగబోయాడు అన్నారావు. కాని, ఆగ లేదు.

“నీ పార్థివ శరీరం కాలి బూడిదైపోయేదాకా ఆతడిక్కడ ఉంటాడు.”

“అట్లెందుకూ?”

“ఎందుకంటే....” ఏదో గుర్తుకొచ్చి నాలిక్కచుకున్నాడు యమదూత. “అదంతా నీకెందుకూ.... నడువ్.” రంపం పైకి లేచింది.

యమదూత సివంగి చూపులకు అన్నారావు ఆదిరిపోయాడు. ఎన్నో చీత్కారాలను అవ లగా భరించిన అన్నారావు ఆ చూపులకు తట్టుకోలేక మొహం - శ్వాడేశాడు.

○

○

○

“అన్నవరం పుణ్యక్షేత్రములో అడుక్కుతినే గుడ్డోడి డబ్బాలో పైస వేసి పావలా సుకున్నాడం. ఈ అన్నారావు....” చిట్టా తెరిచి చదివాడు చిత్రగుప్తుడు. యమధర్మరాజు తలూపాడు. వెడల్పాండి చెవుల రింగులు గమ్మత్తుగా ఊగాయి.

న్యాయశాస్త్ర పరీక్షను ఇన్స్టాల్ మెంటు పద్ధతిలో పానై ఆడ్మినిస్ట్రేషన్ అనిపించుకున్న అన్నారావు రాజ య జీవితం అన్నవరంతోనే ప్రారంభమైంది.

మొదటి పయోగం ముష్టోడి డబ్బా మీద. .... గ్రాండ్ సక్సెస్. బోలెడంత ఆత్మ విశ్వాసంతో గుండెకాయ బండరాయైంది.

అన్నారావులోని ఆడ్మిన్ బ్ మేల్కొన్నాడు.

“యువరానర్!” ఇంకేదో అనబోయాడు.

“నోరు య్ నరాధమా!” గదమాయించాడు యమధర్మరాజు.

కిరీటం ధగద్దగలు గదమీద చెమక్కుమన్నాయి.

లాభం? ఆ కొబ్బరి ముక్కలోంచి చిన్నముక్క గూడా పసాదంగా స్వీకరించలేదు. ఆ పాపానికది చెల్లు...."

అది నవ్వో కవ్వోపో అర్థం కాలేదు.

"గ్గ నుండి ఢిల్లీదాకా, మామూలు వార్డు మెంబరునుండి మం తి పదవిదాకా ఎగబాకాను. కాని, ఏం లాభం? చచ్చారుకున్నాను. ఇక్కడ పైరవీ లేవీ నడిచేట్టులేవు' అన్నారావు అల్లాడిపోతున్నాడు.

"ఈ అన్నారావు ఆరోగ్యశాఖా మంత్రి. ఆంధ్రదేశంలోని ఆస్ప తులన్నిటి సరఫరా చేసేందుకు వి శాల నుండి అత్యాధునిక రోగనిర్ధారక కంప్యూటర్లు కొనుగోలు చేశాడు. ఆ కొనుగోలులో ఐదు వందల కోట్ల రూపాయలు స్వాహా చేశాడండీ!...." మరో పద్దు చదివాడు చిత్ర గుప్తుడు.

"హయ్యారే...అంత పెద్దమొత్తాన్ని ఎలా జీర్ణించుకోగలిగాడో!?" ముక్కుమీద వేలేసుకున్నాడు యమధర రాజు.

"ఆ డబ్బంతా స్విస్ బాంకులో దాచుకున్నాడండీ! ఆ రహస్యాన్ని బయటపెట్టిన నిజాయి పరులైన అధికారుల్ని మువ్వతిప్పలు బెట్టి ముప్పై చెరువుల నీళ్ళు దాగించి శంకరగిరిమాన్యాలు తట్టించాడం !"

"అది కూడా రాసుందా?!" నోరెళ్ళబెట్టాడు అన్నారావు. ఆ తరువాత సర్దుకుని, "మా దేశంలో వేల కోట్ల రూపాయలు గుటకాయ స్వాహా చేసిన మహానుభావులున్నారండీ! ఆ మహాసీయులు మార్గమే నా కాదర్శం. వాళ్ళముందు , నెంతం చిత్రగుప్తులవారూ? ఐనా.... ప్రజా ధనాన్ని ఉడతాభక్తిగా భోంచెయ్యనివాడు ప్రజానాయకు డెట్లాతాడండీ?" దబాయించబోయాడు.

"తప్పు తప్పు..... ప్రజానాయకుడంటే ప్రజా సేవకుడు. సేవ అంటే భోంచెయ్యడంకాదు. ఐనా, ఎవడి పాపం వాడనుభవించక తప్పుడు సరుడా! ఎవరి శిక్ష విధించాలో మాకు బాగా తెలుసు. ముందు సీసంగతి చూస్కో...." చెప్పేశాడు యమధర్మరాజు.

‘ఈయన ముందటి జన లో మా సు పీంకోర్టు పధాన న్యాయ మూర్తయుంటాడు....’ అన్నారావు అంతరంగం అల్లకల్లోలమైంది.

ఐనా....సమాధానమివ్వాలి. లేకపో ఎగ్స్‌పార్టీ డెసిషన్‌లై పోతుంది.

“మానసీయ యమధర రాజా! పతి ఎన్నికల ముందు ఎందరో నిరుపేదలకు డబ్బు సహాయం చేశాను. ఇలా.... పతి ఎన్నికలకో కోటి రూపాయలన్నా దానం చేసుంటాను.... దానికిది చెల్లవేయవచ్చుగదా?”

“దానం కాదది. దగా. డబ్బు పంచడం కాదది....ఓట్లు కొనుక్కో వడం. పజల్ని ప్రలోభపెట్టి వదలికి ఎన్నిక కావడం మహాపాపం. అదిగూడా ఈ చిట్టాలో పాపాల జాబితాలోకి ఎక్కింది నాయనా!”

‘రాజభరణాల రద్దు సులా నా కేసీలా తిరగబడిం మిటీ?....’ నిష్పలమీద నడిచి నట్టనిపిస్తుంది అన్నారావుకు.

“ఇదన్యాయం. ఒకదానికి చెప్పిన సమాధానాన్ని మరోపాపంగా చిత్రించడం అన్యాయం, అక్రమం. హే యమలోకప ! మహిషవాహనా! ధర్మరక్షకా! ఇది మీ - అనగా మన ధర సూత్రాల విరుద్ధం తం డీ!”

“ధర్మ సూ తాలకు విరుద్ధమా....?” యమధర రాజు డైలమాలో పడిపోయాడు. విచారణకై క్యూలో నిల్చున్న పాణులూ, పాణుల్ని లాక్కొచ్చిన యమభటులూ, సభాసదులూ అసెంబ్లీ గ్యాలరీ పేక్షకుల్లా ఆసక్తిగా చూస్తున్నారు.

బాక్సాఫీసు బద్దలు కొడదామని సినిమారంగంలో దిగి మొదటి బొమ్మకే దిమ్మెక్కి దివాలా నీస నిర్మాతలాగై పోయాడు చి తగుప్తుడు.

నీటిలో ఉంచిన స్పృంజి కాస్సేవట్లోనే బరువెక్కినట్టు నిమిషాల్లో బలం వుంజుకుని “అయ్యా! ఈ నరుడు నరకాసురుణ్ణి మించిపోతున్నాడం ! మాటలతో మభ్యపెట్టి మిమ్మల్ని పట్టి కొట్టించాలనుకున్నాడు.” హెచ్చరించాడు.



ఉలిక్కిపడ్డాడు యమధర్మరాజు.

ఔనొను.... సరావతారమెత్తి వచ్చిన ప్రాణులతో జాగ్రత్తగుండాలి. అలనాటి సతీ సావిత్రి, సచి తుడు, మార్కం యుతు గుర్తుకొచ్చారు.

“ఓయీ అన్నారావు! మా చిత్రగుప్తుని చిట్టా అంశాలకు సమాధానం చెప్పి రాల్సిందే!” చెప్పేసి సర్దుక్కుచున్నాడు.

“నో.... ఈ రూలింగ్ తో నే భవించను. తక్షణమే సభనుండి వాకౌట్ చేస్తా.” మొత్తుకున్నాడు అన్నారావు, కాని, అది అనెంట్ కాదని గుర్తుకొచ్చి హతాశుడయ్యాడు.

“నీ ఏ భావంతో మాకెలాంటి సంబంధం లేదు.” మరో రూలింగ్.

“భారత శంనుండి వచ్చే మానవుల్ని విచారించడం కష్టమైపోయింది ప్రభూ! మాటిమాటికి ఆంగ్ల పదాలుపయోగిస్తారు. ఆ ఇంగ్లండ్ నుండో మరో శంనుండో వచ్చినవారై ఎంచక్కా వాళ్ళ మాతృభాషలోనే సంభాషిస్తారు, ఇతర భాషా పదాలు వాడరు.”

“ఏం చేద్దాం చి తగుప్తా! పిల్ల పోయినా పురిటికంపు పోనట్టు - భారత శంనుండి ఆంగ్లేయులు వెళ్ళిపోయినా ఆ భాషా, సంస్కృతులు మాత్రం పోనంటున్నై. చదువుకున్న నరులంతా అలా మాట్లాడతారు, మనమే సర్దుకుపోవాలి.”

యమధర్మ రాజు మాటలకు అన్నారావు పొంగిపోయాడు.

చిత్రగుప్తుని చిట్టా పేజీ తిరిగింది.

“ఈ అన్నారావు షేర్ల వ్యాపారం కుంభకోణంలో కోట్ల రూపాయలు గోల్ మాల్ చేశాడు. ఆ కుంభకోణం గురించి విచారించిన పశుత్వ కమిటీ గూడా ఇతన్ని తప్పుపట్టింది. కాని, ఆ కమిటీ పోర్టును మసి బూసి మారేడుకాయ ని పజలకు శతగోపం పెట్టాడు మహా పభూ!”

ఒర్నాయనో....అక్కడ తప్పుకున్నా. ఇక్కడ తప్పుకు ట్టులేదే!  
ఈ చిత్రగుప్తుణ్ణి వాని చిట్టానూ మా రాయలసీమ హాండ్ బాంబ్ తో  
లేపేస్తే బాగుండును....అన్నారావు వళ్ళు పటపటలాడినై. కాని ఏంలాభం?  
బు రలో ఓ మెరుపు....

“ఆ పాప పరిహారార్థం నా కొడుక్కి ఓ నిరుపేద పిల్లతో పెళ్ళి  
చేసానం ! నయమైన కట్నంగూడా అడగలేదు.”

“ఆ అమ్మాయిని మీ వాడు బలాత్కారంచేస్తూ పట్టుబడ్డాడు.  
కాబట్టి తప్పలేదు. దాంతో పాపపరిహారం కాదు. కట్నం సుకోవడం  
మహాపాపం. నువ్వా పాపం చెయ్యలేదంటే ఆ పెళ్ళియ్యాక నీ కొడుకునో  
ఆదర్శ యువనాయకుడిలా నుంచో బెట్టి ఎమ్మెల్యేగా గెల్పించుకున్నావు  
గదా! నీ మం తి వదలిని వాడు చేపట్టటోతున్నా డిప్పుడు.”

పాతాళంలోకి కూరుకుపోతున్నట్టనిపించింది అన్నారావుకు.  
కోపంతోపాటు ఏడుపుగూడా ముంచుకొస్తుంది.

“ఈ చి తగువులవారి చిట్టా కెమరులేదా మహా పభూ?”

సూర్యకిరణాలు సోకిన చిరువద లలా విచ్చుకున్నాయి యమధర  
రాజు పెదాలు.

“నరుడా! భూలోకంలో కంఘాటర్లు ఇప్పుడిప్పు వస్తున్నై. కాని,  
వాటి గురించి వేదాల్లో చెప్పబడిన సంగతి ఎంతమందికి తెలుసు?  
మా చి తగువుని చిట్టాను మించిన కంఘాటర్ న భూతో న భవిష్యతి.  
ఈ కంఘాటర్ ఎప్పుడూ చెడిపోదు. మరమ తులుండవు. జీవుడు చేసిన  
పాపపుణ్యాల్నీ ఎప్పటికప్పుడు ఇందులో కెక్కిపోతాయి. దానికి తిరుగు  
లేదు....”

“మీ నిర్ణయానికి అపీలు లేనట్టే....”

“ఓను....అం .”

ఆశిత పక్షపాతం, రాజ య ప్రత్యర్థుల దారుణ హత్యలు, స్థానిక దేవాలయాలకు విరాళాలు.... అన్నారావు పాపపుణ్యాల గురించి చాలాసేపు నివారణ కొనసాగింది.

“ఈ సరాధముడిని ఘోర నరకంలో పడవేయడం తప్ప ఇంకే ముంది చిత్రగుప్తా?” సమాలోచనగా చిత్రగుప్తుడివైపు చూచాడు యమ ధర్మరాజు.

“చిత్రం అంతేకదా?”

“వా! మహానుభావా!! యమధర్మరాజా!” అన్నారావు ఆత్మ నిప్పులదొక్కిన కొండముచ్చైంది. “ధర్మప్రభువులు! మీరే ఇట్లంటే నాగతేంకావాలి? కనీసం మామూలు నరకానికన్నా పంపించండి ప్రభూ!” కాళ్ళమీద పడాలని ముందుకురికాడు.

దిగ్గున లేచాడు యమధర్మరాజు.... “వీడు నా కిరీటం లాక్కొని ఈ పీఠమెక్కాలని ఉరికొస్తున్నాడు. ఆపండి. వాణ్ణిక్కచే ఆపండి.” గట్టిగా చెప్పాడు. యమలోకం దద్దరిల్లింది.

నలుగురు యమదూతలు అన్నారావు రెక్కలు పట్టి వెనక్కు నెట్టివేశారు. నిలదొక్కుకోబోయి వెల్లకిలా పడిపోయాడు.

ఓర్పి....అనెంట్ల మార్షల్స్లా చేతులమీద ఎత్తుకెళ్తారనుకుంటే ఇలా పడేస్తారా?

“ఓరేయ్! మీరు భూలోకంలో ఎనుబోతులై పుడతారా....” ఉ కోషం పొడుచుకొచ్చింది కాని, ఏం లాభం?

మెల్లగా లేచాడు.

పాతబడిలో చేరిన కొత్త శిశుతరగతి విద్యార్థిలా చేతులు కట్టు! నుంచున్నాడు.

“ఓయీ అన్నారావు!” గుండెల నిండా గాలి పీల్చుకుని కూచున్నాడు యమధర రాజు. “జన లలో సర్వోత్కృష్టమైనది మానవజన్మ. కన్న భూమిని, ఆదరించిన సమాజాన్ని నేవించి, ఆ పుణ్యంతో మోక్షాన్ని పొం.ందుకు మానవజన్మ మే చివరి అవకాశం. ఆ సంగతి మరచిన మానవుడు తుచ్ఛమైన సంపదలు మూటగట్టుకుంటూ, వూర్వజన ల పాప భారాన్ని మరింత పెంచేసుకుంటుంటే ఘోరనరకం తప్ప ఇంం లభిస్తుంది?....”

అన్నారావుతో పాటు మిగతా పాణులు గూడా శ్రద్ధగా వింటున్నారు.

“రాజా.... యమధర రాజా!” దూరంనుండి క.

అన్నారావు పాణాల కోసం వచ్చి ఆస్పతిలో, ఉండిపోయిన యమదూత పరుగెత్తుకొస్తున్నాడు.

“ఏమి- .... ఎందుకా పరుగులు?” చి తగుప్తుడు అయోమయంలో పడిపోయాడు.

ఆయాసంతో దొప్పతున్న యమదూతకు నోటిమాట రాలేదు.

ఒ పార్టీలో కలిసి ఏం సి రే పార్టీలో చేరిన ఆప్తమి తుడు అమెరికాలో కన్పించినట్టనిపించింది అన్నారావుకు.

“నమస్తే మిత్రమా!” ఉల్లాసంగా అతని దగ్గరికెళ్ళాడు. కాస్సేపు వీపు నిమిరాడు.

“బటుడా! ఏమైందీ?” గం రంగా అడిగాడు యమధర రాజు.

“అయ్యా!.... “కాస్త నెమ దించింది యమదూతకు.” ఈ అన్నారావు చనిపోగా, అతని కళ్ళను సి ఓ గుడ్డోడి కమర్చారయ్యా! ఆ గుడ్డోడికి చూపొచ్చిందయ్యా!”

“ఐను.... ను బతికుండగా, నా కళ్ళను ఐ బాంక్ కు రాసి చ్చాను పభూ!” గుడ్డోడికి చూపొచ్చినంత సంతోషమైంది అన్నారావుకు.

“ఐ.... అది , తదానమన్నమాట!....” చిత్రగుప్తుడు గబ గబా చిట్టాలోకి చూచాడు. “ఔను.... అదిప్పు షన చిట్టాలో కెక్కింది ప్రభూ!”

యమధర్మరాజు మొహం ఫోన్ బల్బులా వెలిగింది. “సర్వేం ది యాణాం నయనం పథానం. , తదానంతో పాపాలన్నీ హరించుకు పోయినై. ఈ అన్నారావును స్వర్గానికి పంపిస్తున్నాం.”

యమ ర్పు వెలువడింది.

(అన్వేషణ వారపత్రిక 7 మే 995)

## ఇద్దరూ భర్తలే

పరిమళ చురుకైన చూపులు శూన్యంలోకి చొచ్చుకుపోతున్నాయి. పచ్చి పాలలో సాయపసుపు రంగరించిన మేనిచాయతో మిసమిస లాడుతున్న పరిమళ కేమీ తోచడం లేదు. సముద్ర తీరాన కాలివేళ్ళకతుక్కున్న ఇసుక రేణువులు తమంత తాముగా రాలిపోతున్నట్లు ఒకరోజు వెనక మరోరోజు నడిచిపోతున్న పథ్యంలో....

“మనను విడదీసే శక్తి ఈ భూప్రపంచంలో ఏదీలేదు పరిమళా!” అంటూ ఎడలోతుల్ని చుంబించాడు రమేష్. “నా పపంచంలో నువ్వు తప్ప మరెవ్వరూలేదు రమేష్!” అంది తను. తల్లినీ, తండ్రినీ పోగొట్టుకుని మేనమామ ఇంట్లో పెరిగిన తన ఎడారి బ్రతుకులో గంగాఝరిలా పవేశించాడు రమేష్. అనురాగమనే అందలమెక్కించి మూడుముళ్ళ బంధం వేశాడు. దాంపత్యజీవన మాధుర్యాలను దోసిళ్ళతో తాగించిన రమేష్ ఏమయ్యాడు?

నిండు చూలాలైన తనను దుప్పటి ముసుగులోంచి విడిపోనివ్వకుండా “ఈ రోజు వైకుంఠ ఏకాదశి. రాజమండ్రి వెళ్ళి గోదావరిలో కాస్తేపు ఆడుకుని వద్దామా?” అంటూ చెక్కిళ్ళను తడిపేశాడు రమేష్.

“ఆ తల్లి ఒడిలో ఆడుకోవాలని నాకూ ఉందం ! కాని....ఈ అవతారం....అబ్బే....మీరెళ్ళిరండి!” ఇష్టం లేకున్నా బాహుబంధం నుంచి విడిపించుకుంది పరిమళ.

ఈ చిలక కోసమే తల్లి తండ్రు, కోట్ల ఆస్తినీ కొనగోటితో సమానంగా వదిలేసి, - రే కాపురం పెట్టిన ఆ గోరువంక సాయం తానికి గూడు చేరలేదు. రాజమండ్రి వదిలిపోమీటర్లే .... గాబరా .... గందర

గోళం. ఎవరితో చెప్పుకోవాలి? పెద్దల మాట వినలేదని వేధిస్తున్న ఈ మానవ పుగాల కెలా చెప్పాలి? ఊహా! చెప్పాలి. రాత్రినంతా బందరాయిలా మోసింది. సున్నాగు పక్కింటి మాస్టారికి చెప్పింది - పొంగుకొస్తున్న బాధను గొంతులో అదిమిపెట్టి.

“వసాడులే! రాకేం స్తాతమ్మా?” అని ఊరుకున్నాడాయన- ఇం మన్నా మాట్లాడితే ఇహలోక పాపాలన్నీ తననే చుట్టేస్తాయన్నట్టు బెదిరిపోతూ.

మూడో రోజు కూడా గడిచిపోయింది. ఇక ఆగలేని పరిమళ సింహం గుహలో కెళ్తున్న చిట్టిమేకలా రమేష్ మూడంతస్తుల రాజ భవనంతో పవేళించింది.

“అత్తయ్యా! మూ డోజులక్రితం రాజమండ్రి వెళ్ళిన మీ అబ్బాయి ఇంకా రాలేదు....దయచేసి....”

“అయ్యో....మూ డోజులైందా?”

“నా కొడుకెప్పుడో చచ్చిపోయినాడు!” మామగారి కంచుకంతం “మా మాటవినకుండా నీవెంట పడ్డప్పుడే వాడు మాకు లేకుండాపోయాడు. చాల్లే! వెళ్ళు! పో....!”

నాల్గో రోజు ప్రాణాలరచేతిలో కొచ్చాయి. కాళ్ళు మేనమామ ఇంటికి లాక్కెళ్ళాయి.

“ప్రేమా, దోమా అని ఆ దిక్కుమాలిన వెధవతో లేచిపోయావు. మా తలలు నరికి పారేశావు గదే పాపిష్టిదానా! నా మాట నువ్వు వినలేదు. నీ మాట మేమెందుకు వినాలి?” పెంచిన ప్రేమ వేడిపెనమీ దికి విసిరేసింది పరిమళని.

○

○

○

వారం రోజులు ఎలా గడిచాయో .... ఇద్దరు పో నులు ఇంట్లో కొచ్చారు. “ఈ డ్రెస్సు నీ భర్త నా?” అని ఆరా తీశారు.

“నాకు. అది రమేష్ ద్రవస్సే. గోదావరి స్నానాని కెళ్ళేప్పుడు వేసుకుంటే....నాకు వారేలే?...” గుండె గుబ గుబ పరిమళకి!

“ఈ గుబ్బలున్న శవం కాకినాడ పో సులకు దొరికి మా పోలీసుల కప్పగించారు. మురిగిన శవాన్ని పంచనామా చేసి కాలేళ్ళారు. ద్రెస్సు మీది టైలర్ రేబుల్ ద్వారా ఈ ఊరు మనిషని తేలింది. ఆ టైలర్ నివాసం మీ రమేష్ దన్నాడు.”

“అయ్యో....నా రమేష్! బగవాన్....” పిడుగుల వర్షం కురిసింది! భూమ్మీడి విష ప్రాణులన్నీ పట్టుబట్టి ఒకేసారి కాటేశాయి! నాలుగు దిక్కులు ఒక్కటై వెక్కిరిస్తూంటే నవ్వుమందిరం ఫెళ ఫెళారాటాలతో లకూలింది! నరాల్లో ముక్కు పవహిస్తున్నాయి!

ఏం చెయ్యాలి? ఎవరి నాశ్రయించాలి? దిక్కెవ్వరూ? అష్ట దరి దంఠో ఆడపిల్ల పెళ్ళి కెదిగినట్టు నొప్పలొచ్చాయప్పు . చిమ్మచీకటి చిట్టదవిలో వెలుతురు పూవులా అప్పు వచ్చాడు మేనబావ సుగుణాకర్.

“ఏంతవనైంది పరిమళా! మా అమ్మానాన్నల అమానుషం నిన్ను దిక్కులేనిదానిగా మార్చేసింది కదూ? నేనొచ్చాను. నున్నాను పరిమళా!” స్నేహస్నిగ్ధ కంఠస్వరం!

తండ్రిలేని తనయుడు భూమ్మీద కేర్ మన్నాడు.

“అనంత ప్రాజెక్టోటిని అలరించే స్వామీ! నా లోకం వద్దు. ఇహ నేనిక్కడుండలేను. రమేష్ లేని లోకం నాకో చీకటి కొటారం. కానీ మీరు—ప్రేగు చించుకొచ్చిన పసివాడో .... తండ్రిలేని నిర్భాగ్యుడు తల్లి లేనివారైపోతా?”

ఏమీలేని తనకు అన్నీ సమకూర్చాడు సుగుణాకర్. కొండంత అండగా నిలిచాడు. ఇలా ఇంకెన్ని రోజులాదుకుంటాడు?

“ఏందుకు బావా ఇదంతా? ఈ దొర్భాగ్యురాలిమీద జాలి చూపిస్తున్నావు, ఈ బుబ మెట్లా రేపిడి?”

“ఇది జాలి కాదు పరిమళా! నా బాధ్యత. చిన్నప్పట్నుంచి కలిసి తిరిగాం. పెరిగాం, నన్నర్థం చేసుకున్నదిం నా? నీ కేమీకానా?”



“అది కాదు బావా! నువ్వీ, శంలో లేనప్పుడు నా సుఖం . ను చూసుకున్నాను. నేను పుట్టగా, మీ, మా అమా నాన్నలు నేను నీ పెళ్ళాన్నని మురిసిపోయారుట. అమృత హృదయుడైన రమేష్ అభయ హస్తం నన్నదంతా ఆలోచించనీయలేదు బావా!” గుండె పొంగి కళ్ళ ద్వారా పవహించింది.

“పచ్చి బాలెంతవు, ఆరోగ్యం కాపాడుకో. రమేష్ ప్రతిదూపాన్ని పెంచి పయోజకుడిగా చెయ్యడమే నీ జీవిత పరమావధిగా భావించు. జీవితం భగవంతుడిచ్చిన వరం! కష్ట సుఖాలను సమానంగా భరిస్తే భవిష్యత్తు దారినిస్తుంది.” బాధల మంచు బిందువుల్ని సాంత్యన వచనాల స్పాంజి లాగేసింది!

మనసు గాయాలకు కాలమే మలాము! మూడు నెలల్లో మామూలు మనిషైంది పరిమళ!

“సన్నా నా కొడుకునూ ఎన్నాళ్ళని సాకుతావు బావా? నాకో ఉదోగ్యం చూసిపెట్టు.”

“నా గుండె గుడిలో కొలువున్న . వతకు నిత్య నీరాజనా లందించడం నా విధి పరిమళ!”

“బావా....!”

“బాను పరిమళా! నిప్పటికీ నిన్ను మనసారా ప్రేమిస్తున్నాను. నా ప్రేమ దేవతకు సేవలందిస్తుంటే నాకెంతో తృప్తి.”

“మరైతే....” కనుబొమ్మలు పీట ముడేసుకున్నాయి.

“నువ్వు బాధపడితే చూడలేను సుమా!”

“....నేనిప్పుడు రమేష్ కొడుక్కు తల్లిన బావా!”

“నీ కొడుకును, నా కొడుగ్గా భావించే ఆత్మస్థైర్యం నాకుంది.”

మరో మూడు నెలలు కాలగర్భంలో కలిసిపోతూ సుగుణాకృత తండ్రిని వెంటలాక్కెళ్ళాయి. వన పోరాటంలో ప్రతి మనిషిలో ఆశల ఆరాటం.

“పసివాడితో జీవితంలో ఒంటరి పయాణం చేయగలనా? ఒంటరి యువతి కెదురయ్యే ఆకలి చూపుల నుండి ఎన్నాళ్ళు తప్పకోగలను? సుగుణాకర్ మంచితనాన్ని ఇంకెన్నాళ్ళు భరించాలి? వరాలిచ్చే వుడ్డి అడుక్కుంటూ పోవడమే ధర్మమా?....” పరిమళ అంతరంగంలో అంతు లేని సంఘర్షణ.

శిశిరంలో ఆశల ఆకులు రాల్చిన చెట్లు వసంతాగమనంతో మళ్ళి చిగురించాయి. పాల సముద్ర మధనం చివర అమృతంలా వెలువడిన పరిమళ నిర్ణయం ఆమెను తిరుపతి కొండమీద సుగుణాకర్ కు అర్ధాంగిగా మార్చేసింది. ఒడుదుడుకులు లేని ఆరునెలల సాంసారిక జీవితం మూడు నెలల గర్భవతిగా ఆ ర్వదించింది.

“ఈరోజు వైకుంఠ ఏకాదశి. రమేష్ కు పిండ పదానం చేయించాలి పరిమళా!”

‘ఔను తొలి యౌవన సుశ్లేతంలో ఊహల విత్తాలు చల్లి మధురానుభూతులనే ఎరువులు నీ అనుభవాల పంటలందించిన రమేష్ ఆత్మకు, పుణ్యలోకాలను పునీతం చేస్తున్న రమేష్ కు పిండ పదానం చెయ్యాలి కాని..... కాని..... చావ మనసు బహు గొప్పది.’

“ఎవరూ ఇంట్లో.....?” ఏకంగా లోపలికొచ్చిందో ఆకారం. లోతుకు పోయిన కళ్ళు, ముడుచుకుపోయిన దవడలు, పెరిగిన గడ్డం, మాసిన గుడ్డలు.... అగకుండా దేశమంతా పాదయాత్ర చేసొచ్చినవాడిలాగున్నాడు.

“పరిమళా!.... ను.... నేను పరిమళా!” తోతైన చేదబావిలోంచి వచ్చినట్లుందా ధ్వని.

పరిమళ కళ్ళల్లో ఆనందం. మొహమ్మీద ఆందోళన. కాళ్ళల్లో వణుకు. అరచేతుల్లో చెమట. గుండెల్లో సుడిగుండాల చెలగాటం.

“మీరు.... మీరు.... రమేష్!”

“ఔను రమేష్ ! వీరెవరూ?”

ఖిన్నురాలై గోడకొరిగి శిల్పంలాగై పోయింది. ఎన్నో అడుగుదా మనుకున్నా, ఏ ఒక్కమాటా గొంతు దాటడంలేదు.

“నెవరినో చెబుతాను కాని, ముందు మీరెలా బతికి బయట పడ్డారో చెప్పండి.” సుగుణాకర్ సోఫా చూపించాడు.

“వైకుంఠ ఏకాదశినాడు నేను రాజమండ్రి బస్సెక్కి బోతుంటే నా క్లాసుమేటు, ప్రియ స్నేహితుడు బస్టాండులో దిగాడు నా కోసం. అతన్ని కూడా సుకుని గోదావరి స్నానాని కెళ్ళాను. స్నానాలు ముగించాం. చదుకునేప్పటి అలవాటు పకారం ఒకరి డ్రెస్సు లొకరేసు కుని నాటుపడవలో షికారుకెళ్ళాం. కొంతదూరం వెళ్ళగానే అనుకోకుండా నదీ ప్రవాహ వేగం పెరిగింది. పడవ నడిపేవాడు కొత్తవాడట. పడవ తలక్రిందులైంది. అం గుర్తుంది. మెలకువ వచ్చేసరికి జాలరుల ఇంట్లో ఉన్నాను. కొట్టుకు పోతున్న నన్ను కాపాడారట. విపరీతమైన గాయాలతో స్పృహతప్పిన నాకు మండూ మామూ ఇచ్చి రెండు నెలల్లో బాగుచేశారు. ఆ ఊరునుండి ఈ ఊరికొచ్చి బస్ దిగగా, మా నాన్నగారి మనుషులు నన్ను పట్టుకెళ్ళారు. నన్నో గదిలో బంధించారు. పరిమళను మరిచిపోయి మరో పెళ్ళి కొప్పుకొమ్మన్నారు. నేనొప్పుకోలేదు. మాయో పాయంతో తప్పుకుని వచ్చానిప్పు .”

గుండెలనిండా ఊపిరిపీల్చుకుని జరిగిన సంగతులన్నీ వివరించాడు సుగుణాకర్. చివరికి “తెలియక జరిగిన తప్పిదాన్ని క్షమించండి. ఇక నేను తప్పుకుంటాను. పరిమళ మీదే!” అన్నాడు గుప్పెడు విషాన్ని గొంతులో దాచుకున్న పరిమళివుడిలా.

“కాదు.... నేను తప్పుకోవడమే ఛావ్యం. పరిమళ మీదే”

“కాదు. దయచేసి అలా అనకండి. ఎక్కడైనా సరే, పరిమళ సుఖంగా ఉంటే నాకదే పదివేలు.”

“ను కోరుకునేదీ అదే. నా హృదయవిపంచి పరిమళ సుఖమే నాక్కావాల్సింది. అది చాలు. నేనొస్తా.”

“నా.....న్నా.....!” బుడి బుడి నడకల బాబు సుగుణాకర్ కాళ్ళను చుట్టేశాడు ఎత్తుకొమ్మ ని.

“బాబూ!” రమేష్ కళ్ళల్లో రతనాల మెరుపు. గుండె పొంగింది. బాబు నెత్తుకోబోతుంటే తప్పుకున్నాడు భయంగా.

త్యాగమనే బరిలో ఇద్దరూ కుస్తీ పడుతున్నారు.

రెండు కళ్ళల్లో న్ని త్యాగం చెయ్యాలి? రెండు కాళ్ళల్లో దేన్ని కొట్టేసుకోవాలి? రెండు చేతుల్లో న్ని నరి సుకోవాలి?.... పరిమళ మెదడులో కత్తోల సముద్ర తరంగాలు....

బదు నిమిషాలు కాలం స్తంభించింది.

రమేష్, సుగుణాకర్ ఇద్దరూ లేచారు.

కొన్ని టన్నుల బరువెక్కిన గుండెలతో వెళ్ళిపోతున్నారు.

“ఆగం .... ప్లీజ్.... ఆగండి!” అనురాగపు ఆవేశం పరిమళ గొంతు దాటింది. మైనంలా కరిగిన ఆమె గుండెకాయను మొండి ధైర్యం అవహించి గుండ్రాయలా తయారుచేస్తుంది.

ఇద్దరూ వెనుదిరిగారు. పరిమళ పరాశక్తిగా, కారణజను రాలిగా కనబడింది. పిల్లల్ని మందలించే తల్లిలా నిల్చుంది.

“నా ఇద్దరూ కావాలి.... నేనిద్దరిదాన్ని.”

“అదెలా సాధ్యం?” కోరన్!

“సాధ్యమే! వీడు మన ముగ్గురి కొడుకు! మరో ఆరు నెలల్లో పుట్టబోయే ప్రాణి మన ముగ్గురిది. అప్పుడు మీ ఇద్దర్నీ కలిపి నాకు నలుగురు పిల్లలు. నలుగురూ నాకు నాలుగు పాణాలు! నా పేమ పరిమళాలను నలుగురికీ సమానంగా పంచగలను. ప్రేమాభిమానాలనూ సమానంగా స్వీకరించగలను....”

## అ తు కు ల బొం త

బుజారులో నడి జనాలను అ పనిగా చూస్తున్న అన్నపూర్ణమ అరుగుమీద కూచుం కాని, మనసంతా అల్లకల్లోల సము దం లాగుంది. నుదుటి గీతలు అనుభవం తాలూకు హద్దులుగా మిగిలాయి.

వితమంటే రంగుల అతుకుల బొంత అని అప్పుడనుకు అవ కాశం రా - దు.

ఆశల పల్లకిలో ఊరేగుతూ పదిహేను సంవత్సరాలు భర్త చల్లని నీడలో హృదయపుష్పం వేయి రేకులుగా విప్పుకుంది. అప్పుడు అదృష్ట జాతకమంటే తన అనుకుంది. ముద్దుగా ముగ్గురు పిల్లలకు తల్లెంతర్వాత తనను ఒంటరిదానిగా మిగిల్చి పరలోకయాత్రకెళ్ళిన భర్త జ్ఞాపకాలు గుండెల్ని పిండేస్తుంటే తనంతటి దురదృష్టజాతకులీ లోకంలో ఎవ్వరూ లేరనుకుంది. భూ నభోంతరాలు ఏకమై తనమీద పడినా గుండె రాయి చేసుకోగలిగింది.

ప్రయత్నానికి పట్టుదల జోడైంది. అష్టకష్టాలను ఆత్మస్థైర్యం ఎదురించింది. భర్త ఆశయాల కనుగుణంగా పిల్లల్ని ప్రయోజకులుగా చేయగలిగినందుకు అసలు సిసలైన అదృష్టం తనదే నన్పించింది.

పైవాడి లలకు పరాకాష్ట మానవ జీవన చదరంగమే. అలా అనుకునేందుకు బోలెడన్ని ఆధారాలున్నాయి. పెద్ద కొడుకు-అదే అన్న పూర్ణమ్మ కూచున్న అరుగు బావతు రామనాథం సంసారాన్ని ట్యాషన్ల బండిమీద చాకచక్యంగా నడిపించగల సర్కారు బడివంతులు. మాథ

మేటిక్నే అనే ఒండరాయిని బోధనాపటిమతో పిండిచేసి ఉదాహరణల, టిపి కలిపి విద్యార్థులకు తినిపిస్తాడు.

అణుకువ అంటే ఏమిటో పెద్దకోడలు రాజ్యలక్ష్మి ని చూచి నేర్చు కోవాల్సిందే. తాను అంటు తోముతానంటే—

“అత్తగారిచేత అంటు తోమించే దుర్మార్గం నాకంటగట్ట వద్ద తయ్యా!” అని వాచిస్తుంది.

వంటలో సాయం చేస్తానంటే—

“ఈ పనులకు నేనున్నానుగద తయ్యా! మీరలా కూచోండి!” అంటూ చేతులు జోడిస్తుంది.

క్లిష్ట చేదేందుకు జావి దగ్గరకెత్తే

“పెద్ద ప్రాణం, మీకేందుకు శ్రమ!” అంటూ బొక్కెన లాక్కుంటుంది.

“ఏ పని చెయ్యకుండా ఎలా ఉండగలనమ్మా?” అని విసుక్కుంటే—

“ఇన్నాళ్లు రెక్కలు ముక్కులు చేసుకుని కొడుకుల్ని చదివించారు. పెళ్ళిళ్ళు చేశారు. ఇక విశ్రాంతి తీసుకోండ తయ్యా!” అంటుంది.

“జరిచేనే రెక్కలూ, పారాయణంచేసే నోరూ ఊరుకోవురా రామ రాజం!” అంటోసారి కొడుకుతో.

“పనులు మాకప్పజెప్పి నువ్వు పారాయణం చేసుకోమ్మా! వూరికితూ, హరికథలకూ వెళ్ళు. మనుమలూ, మనమరాళ్ళతో ఆడుకోవే!” ఉచిత సలహా పారేశాడు.

అంటే.... రెక్కల్ని కట్టగట్టి అటకెక్కించాలన్నమాట. పని చూడేసిన యంత్రం తుప్పు బట్టినట్టు తన రెక్కలు నిర్విర్యమైపోతే రోగాలూ, రొచ్చలూ చుట్టుకోవా? పెద్దకొడుకూ, కోడలూ ఓ పథకం

“కారం తన ఆయుర్దాయాన్ని తగ్గించాలనుకుంటున్నారా? ఈ వయసులో ఏ పనీ చెయ్యకపో శరీరానికి వ్యాయామమెక్కడిదీ?

ఏమాటకామా బేచెప్పకోవాలి. రెండవవాడు నారాయణమూర్తింటో ఎంత ప్లస్సినా అడ్డుచెప్పేవారుండరు. వాడి భార్య నాగమణి నవ్వితే నవరత్నాలు రాల్తాయేమో నన్నిస్తుంది. సన్నని నడుము, సన్నజాజి ముక్కు, తళుక్కుమ ఒంటిరాయి ముక్కుపుడక.... ల మ్మ విలా ఉంటుంది.

“నేను స్నానానికెళ్తున్నాను. కాస్త పొయ్యిమీద బియ్యంపడెయ్యం డత్తయ్యా!” అనో—

“పిల్లల బడికి బైమైపోతుంది. వాళ్ళకు మీరు నీళ్ళు పోస్తేనే తృప్తి....” అంటూనో ఎన్నో పనులు పురమాయిసుంది, కడుపులో చొచ్చినట్టు.

నారాయణమూర్తి గూడా అం .

“బేరాలు చెయ్యడం మాకు చేతగాదు. కాస్త నువ్వే బజారుకెళ్ళి కూరగాయలు తేమ్మా!” అని సంచి చేతికందిస్తాడు.

“నీ కోడలి కసలు పైసలంటే ఫర్వాలేదు. నెలకెన్ని సరుకులు వాలో అసలే తెలీదు. ఆ సరుకులేవో నువ్వే కొనుక్కు రామ్మా!” అని అతడు బతిమాల్తుంటే తన అంతరంగం మబ్బుల ఆకాశాన్ని చూచిన మయూరంలా గంతులేస్తుంది.

“అమ్మా! నువ్వు నా ఇంట్లో ఉంటే నాకు కొండంత దైర్యమే. నువ్వెప్పటి ఇక్కడే ఉండిపో. తల్లి సేవ చేసుకునే భాగ్యం కలిగించమ్మా!” అంటూ బిస్కెట్ తింటున్న పిల్లాడిలా ఇదైపోతాడు.

‘నేనంటే వాడికెంత పేమనో’ అనుకుంది.

కాని....వాని వృత్తి, పవృత్తి అంతా వ్యాపారమే, తియ్యని మాటలతో ఎదుటివారిని అవలగా సీసాలోకి దించేస్తాడు. పతి చిన్న విషయాన్ని గూడా డబ్బుతో చూస్తాడన్న సంగతి ఆలస్యంగా అర్థం మైంది.

ఓ రోజు ... రిగ్గా కూర్చునుంది. ఆక్సిడెంటులో పోయిన భర్త అంగలార్పుల కళ్ళముందు మెదిలి గుండెల్ని మెలిపెడుతున్నాయి. చివరి శ్వాస వదిలే ముందు ఆదని పెదాలు చీల్చుకువచ్చిన మాటలు చెవుల్లో గింగురుమన్నాయి.

“వూర్ణా! మనకు ముగ్గురు కొడుకుల నిచ్చిన ఆ వుడు ఒక్క ఆడ నలుసునై నా పసాదించలేదని కుంగిపోయావు కదూ! మన కొడుకులకు పెళ్ళిళ్ళై కోడళ్ళొస్తారు. వాళ్ళే మన కూతుళ్ళనుకో.... నిన్నూ.... పిల్లల్ని అగాధంలో వదిలేసి వెళ్ళి....పో....తున్నా. నా కళ్ళతో పిల్లల్ని చూడు. స్త్రీపేమలో నా పేమకలిపి పయోజకుల్ని చేయి. మనకున్న ఈ.... ఇ....ల్లూ రెండేకరాల మాగాణీ అమై నాసరే బాగా చ....ది....విం....చు! నాకై ఇంకా బతకాలని ఉంది. కా....కాని....నా రెండు కాళ్ళూ విరిగినై. ఎడమ చెయ్యి ఎక్కడ వడిందో తె.... దు.... పిల్లలు .... నా.... పి....ల్ల....లు.”

అం -వంజరమనే శరీరంలోంచి వక్షి అ ప్రాణం ఎగిరిపోయింది.

ఆ రోజు భర్త సంవత్సరీకం. దినమంతా ఆ మహానుభావుని జ్ఞాపకాలే.

రా తి పది కావస్తుంది. తన పక్కనున్న పిల్లలు నిద్రలోకి జారుకుంటున్నారు. ఎంత పయత్నించినా నిద్రా వికరుణించలేదు. పక్క గదిలోంచి మాటలు వినిపిస్తున్నాయి.



“వై ధవ్యం ఎంత భయంకరమో.... ఈ రోజు అత్తయ్య కన్నీళ్ళు చెప్పాయం!” నాగమణి గొంతు.

“ఔను. నేను కూడా గమనించాను. అమ కు నాన్న గుర్తొచ్చుం టాడు” - నారాయణమూర్తి.

“అం కాదు. నాకో అనుమానం గూడా!”

“ఏమిటదీ?”

“అత్తయ్య వచ్చినప్పుడల్లా మీరు పనిమనిషిని మాన్పిస్తున్నారు. పెద్ద పాణంగదా పాపం! అన్ని పనులూ చెయ్యలేక అల్లాడిపోతుం మో నం !....”

“అలాగంటే ఎలా నాగూ! మా అమ్మ వచ్చినప్పుడల్లా మన ఇంటి ఖర్చు పెరుగుతుంది గదాని పనిమనిషికిచ్చే జీతం కలిసొస్తుందని మాన్పిస్తున్నా నం ! నీ కెందుకా బాదా?”

“అ...అదేం బాగా లేదండీ! రేపే పనిమనిషిని రమ్మంటాను.”

“నీ మొహం, నీ ం దెల్సు? పనిమనిషి పాచిపని, ఇంటిపనంపే చేస్తుందిగాని బట్టలుతకదు గదా? మా అమ్మైతే ఆ పని గూడా చేస్తుం దాయె! పనిమనిషుంటే అమ్మకు పని చెప్పాలంటే నీకు నోరురాదు. ఆ బట్టలుతికే పని నీ నెత్తిమీద పడుతుంది. ఐనా .... అమ్మకున్నంత విశ్వాసం ఆ పనిమనిషి కుంటుందా?”

“ఏమోనండి, నాకు మాత్రం....”

“పిచ్చి పిచ్చి ఆలోచనలు మాని పడుకో! నీ కసలు డబ్బు విలువ తెలిసి ఏడిస్తే గదా!”

నారాయణమూర్తి మాటలు ఈటెలై గుండెలకు సూటిగా గుచ్చు కున్నై. బాణం దెబ్బకు నేలకూలిన పావురంలా గిలగిలలాడిందిప్రాణం .

భగవాన్....! నా కొడుకింట్లో నేనో విశ్వాసంగల కుక్కనన్న మాట? తండ్రిలేని పిల్లల్ని గారాబంగా పెంచింది ఇందు నా? చదువుతో పాటు సంస్కారమబ్బుతుందనేది భ్రమేనా? కన్న కొడుకులో కత్త పేమ! గుండెలు మెలిపెట్టినట్టనిపించింది. నిజానికి ఎవరికి ఎవరి లోకంలో? తిరుపతి కొండెక్కుతూ కాలుజారి లోయలో పడిపోతున్నట్టనిపించింది.

తెల్లవారకముం తయారై ఈ ఊరొచ్చింది. అక్కడి సంగతు లేవీ పెద్దకొడుక్కు తెలీవింకా.

మరి....చిన్న కొడుకు వెంకటేశో?

వాడో పెద్ద ఇంజనీర్. పక్కా భవనాలను చక్కగా కట్టించగలడు కానీ, తన సంసారమ, భవనాన్ని పునాదులు లేకుండా కట్టెయ్యాలను కు, అమాయకుడు.

ఏరి కోరి చీఫింజనీర్ ముద్దులపట్టి మణిమాల మెడలో మూడు ముళ్ళేసి మల్లోకాలు జయించినట్టు మురిసిపోయాడు. పెళ్ళవగా, మెరిట్ లిస్ట్లో ప్రమోషన్ కొట్టేశాడు గూడా.

మణిమాల గారాబంగా పెరిగిందట. పాలలో ఎర కుంకుమ కలిపినట్టున్న నున్నటి దేహం. పున్నమి చందమామను వెక్కిరించగల ముఖారవిందము. చారె నీ కళ్ళూ, చెక్కిన ముక్కా....వయసుపొంగుల బుసబుసల్లో పెద్దింటి పిల్లననే అహంకారము కొట్టొచ్చినట్టు కనబడు తుంది. మొగుణ్ణి కొనకొంగుకు ము సుకుని నీనిమాలకూ, షికార్లకూ, పార్టీలకూ తిరుగుతూంటుంది. ఇష్టం లేకున్నా రత్నంలాంటి రత్నకు తల్లయింది.

“నువ్వు పుట్టి నా అందాన్నంతా కొల్లగొట్టావే ముదనష్టపు మొహమా!” అంటూ పసిదాన్ని ఎన్నోసార్లు చీదరించుకుంది. తల్లి పాలకు నోచుకోలేక రత్న తన పాలైంది. పాల డబ్బాలతో రెండు గడిచినై.

మణిమాల రత్నను చీదరించుకుంటూంటే తన కడుపులో పేగులు కల కలమనేవి. కోపం ముందుకొచ్చేది.

“అడదానికి మాతృత్వమో వరం తల్లి! కన్నపిల్లల్ని స్వయంగా లాలించి పోషించడమో తియ్యని అనుభూతమ్మా!” అందోసారి ఉండబట్టి లేక.

“అహో!” మణిమాల మూతి మూడువంకర్లు తిరిగింది. “మాతృత్వ మంటే అదేమన్నా అందాల పోటీల్లో గెలుచుకున్న అపురూపమైన బహుమతి? ఐనా.... ఆ బహుమతి నాగ్గూడా తగిలింది గదా? ఇహ పెంచడమంటారా?....ఇంత పెద్ద బంగళాలో, ఇంతమంది నౌకర్లుండగా, కావల్సినంత డబ్బుండగా, పెంపకానిం లోటు?” గుండెలలో పాటు ముక్కుపుటాలు లయబద్ధంగా ఎగిరిపడినై. తన మనసు డి మంగ లంలో పేలాల్లాగా వేగిపోయింది.

“కాని.... తల్లిపేమ సంగతేమిటమ్మా?”

“దానిమీద ప్రేమలేనిదే పదినెలలు కష్టపడి మోసి కన్నానా?” ముద్దమందారంలాంటి మొహం మంకెనవ్వువైంది:

“కనడం కాదమ్మా!.... పసిదాన్ని....”

తన మాటలు వినే ఓపికలేక హిండ్ జాగును వేళ్ళతో ఊపుతూ వెళ్ళిపోయింది.

వెళ్ళిపోతున్న తల్లినీ, తననూ మార్చి మార్చి చూచింది రత్న.

“నానమ్మా!” అంటూ తన ఒడిలో వాలింది.

వాసనలేని పూపులా మారిన వెంకటేశం సంసారం ఎట్లా గడై క్కుతుందోనని భయమేస్తుంది.

విషయమంతా వెంకటేశ్ చెవిలో వేసి “తల్లిదండ్రుల ప్రేమంటే లాలనా, పాలనా. అం కాని, బంగళాలు, నౌకర్లు కాదురా! నీ పని మీద నువ్వెక్కివు. పనిలేని పనిమీద కోడలు వెళ్తుంది. పసిదాన్ని పట్టించుకు. వాళ్లెవ లా?” నిలదీసింది.

“నీకు తెలం ముందమా?” ఆఫీసుకెళ్ళబోతున్న వెంకటేశ్ ఆగి, “మణిమాల కోడీశ్వరులింట్లో పుట్టి కాలికి మట్టి అంటకుండా పెరిగింది. జీవితమే నాణానికి రెండువైపులా సుఖమే బొమ్మ ఉంటుందన్న వాతావరణంలో చదివింది. కష్టమనే బొరుసు అవిడకు తెలుసు. ఏదో.... మనమే సర్దుకుపో సరి” అ. శాడు.

“మన సంగతి కాదురా, అభం-శుభం తెలుసు ఆ పసిదాని సంగతి! తల్లిదండ్రుల లాలనకు దూరమైన రత్నను చూస్తుంటే నా కడుపు తరుక్కుపోతుంది బాబూ!”

“నీకు కష్టమన్నిస్తే చెప్పమా, ఓ ఆయాను కుదుర్చుతాను....”

“ఆయాను తేగలవు కాని, అమ ప్రేమని....” తన మాట పూర్తిగా వినకుండా, వెళ్ళిపోయిన వెంకటేశ్ సాయం తం ఆయాతో తిరిగొచ్చాడు.

లాగి చెంపదెబ్బ కొట్టినట్టనిపించింది.

పనితనమే మమతల పొలానికి తల్లి ప్రేమ గంగాజలం లాంటిది. కృతిమమైన ఆయా ప్రేమ సముద్రజలమే కదా?.... కాని, తన అభిపాయమెవరిక్కావాలి?.... ఎవరికి ఎవరి లోకంలో? ఎవరి దారి వారిది.

ఇహ తన అవసరం కనిపించలేదక్కడ.

జరిగిన రోజులు మెదడు పొరల్లో దోబూచులాడుతూంటే

“ప్రాప్ట్!” క వినబడింది.

“అన్నపూర్ణమ ఎవరం ?”

“... బాబూ!”

ఉత్తరం అందుకుని లోపలికి నడిచింది భారంగా.

“అమ్మా!” నలభయ్యేళ్ళ రామనాథం నాలుగేళ్ళ పిల్లాడిలా పిలిచాడు. నిండు సవిలో పండువెన్నెల చల్లదనముందా పిలుపులో. అన్నపూర్ణమ్మ కనురెప్పలు పైకిలేచాయి, “ఏమి”టన్నట్టు.

“మూడోజులై ఉగాది పండగ....”

“ఔను....” ఇన్లాండ్ లెటర్ విప్పింది.

“ఈ పండక్కి నువ్విక్కడే ఉండాలమా !”

అలా ప్యకంగా అడగడంలో ఆంతర్య మేమిటో? నిజానికి తనక్కడుండాలా వచ్చింది గదా! ఆవిడ నాసలు ముడివడి కనుబొమలు పన్నార్థకాలైనై. ACC NO - 8576

“ఏం లేదమ్మా! .... నన్నూ, నీ కొడుక్కు పండక్కి రమ్మని మా మామగారు ఉత్తరం రాశారు. ఉగాదికి అత్తాచింటికి వెళ్ళక బద్దేక్షం దమ్మా!”

“శుభం, వెళ్ళిరండి.”

శ్రీమతి

CH A

“పండగ మర్నాడు మా అత్తామామలు కాశీయాత్రకెత్తున్నారట. మేము గూడా వాళ్ళతో అట్నుంచపే వెళ్ళి రావాలనుకుంటున్నామమ్మా! పిల్లల్లో నువ్విక్కడే ఉంటే....”

ACC NO

“ను గూడా కా యాత్ర కొస్తానా!” గుండెల్లోంచి ఉబికొచ్చిన మాటలు పెదాలు దాటలేదు.

“పిల్లల చదువులై, పెళ్ళిళ్లై స్థిరపడ్డాక మనం హాయిగా కా , రామేశ్వరం రథయా తల కెళ్ళొద్దాం పూర్ణా! “వెంకటేశ్ అక్షరాభ్యాసం

రోజున తన ననునయించిన భర్త ఏ లోకాన ఉన్నాడో? ఆనాటి స్వప్న మందిరం ఈ రోజు కూలిపోయింది. కడుపులో చల్లజేసినట్టవుతూంది.

“మీరు తిరిగొచ్చాక నేను వెళ్ళిపోవాలన్న మాట?” అంటూంటే కడుపులో దాగలేని ఎసరు కళ్ళకు పాకింది. కింది పెదవి మునివళ్ళమధ్య ఇరుక్కుపోయింది.

“అబ్బే .... మా ఉద్దేశ్యమది కాదత్తయ్యా!” రాజ్యలక్ష్మి అందు కుంది: “మీ రెప్పుడూ మా దగ్గరే ఉండాలి, మీ సేవ చేసే భాగ్యం మా సొంతం కావాలత్తయ్యా!”

కళ్ళను కమ్మిన సీటిపోరలు ఉత్తరాన్ని చదవనీయడం లేదు.

“నీ పెద్ద తమ్ముడు నారాయణమూర్తి నుండి ఉత్తరమొచ్చింది చదువు” - అందించింది కొడుక్కి.

“అమ్మ పాదపద్మములకు నమస్కరిస్తూ వాయునది -

అమా ! గతవారం రోజులుగా నేను ఒడ్డుకేసిన చేపపిల్లలా కొట్టు కుంటున్నాను. నా వ్యాపార భాగస్వాములు పథకం ప్రకారం నన్ను మోసం చేశారు. ఫలితంగా ముప్పై లక్షల రూపాయల నష్టం లింది నా వంతుకు. ఈ షాక్ కి తట్టుకోలేక నీ కోడలు మంచం పట్టింది. వారం రోజుల్లో ఇల్లు అమ్మేస్తాను. నువ్వు వెంట, రావాలి. నువ్వొస్తే నాకు కొండంత దైర్యమొస్తుందమ్మా!....”

ఉత్తరం చదివాడు రామనాథం.

అన్నపూర్ణమ్మ అంతరంగం కొంగలు దొక్కిన మడుగై పోయింది.

“పాపం, తమ్ముడు వ్యాపారమే సర్వస్వమనుకున్నాడు గదా!” రామనాథం మాటల్లో దాగున్నది సానుభూతం, వెక్కిరింపే అర్థంకాలేదు.

“టెలిగ్రాం.... అన్నపూర్ణమ్మ గారికి టెలి గాం....” టెలి గాఫ్ మెస్సెంజర్ నైకిల్ గంట గణగణా మోగింది.

“రత్న సీరియస్, డాక్టర్స్ అడ్వైజ్ యువర్ పెజెన్స్ కంపల్సరీ పర్హార్ రికవరీ, అదర్వైజ్ ంజర్ - వెంకటేశ్.”

రామనాథం చదివిన టెలి గాం పూర్తిగా అర్థంకాకపోయినా అందులో ఆపద సమాచారమేదో ఉందని తెలిసిపోయింది.

“అంటే ఏమి టా?” గుండె గుబుగుబ లాడింది.

“వెంకటేశ్ కూతురు రత్నకేదో జబ్బుముంచుకొచ్చిందట. అది కోలుకోవాలంటే నువ్వక్కడుండాలట. - కపో అపాయమన్నారట డాక్టర్లు.”

“అరే...దై వోపహతురాలు!....నామీద బెంగబెట్టుకుం మో....” అన్నపూర్ణమ్మ కళ్ళల్లో రత్నతళుక్కుమంది.

ఇప్పు ం చెయ్యాటి?

‘ముగ్గురు కొడుకుల పిల్లల్లో నా రక్తముంది. కాని....ఎవరి బాగోగులు వారే చూచుకుంటున్నారు గదా! ఎటూ వెళ్ళకుండా మెదలకుండా ఉంటే సరి! నేనూ కాశీయాత్ర కొస్తానని రామనాథంతో ఖచ్చితంగా చెప్పేస్తే అయేదేముంది? ఎవరికెంత చేసినా ఇంకా చేయించుకోవాలనునేవాళ్ళే. - ర్థయాత్రలకెళ్ళే అవకాశం నాకెక్కడుందీ? బాను... ఎవరి స్వార్థం వారిది. ఎవరి మోక్షమార్గం వాళ్ళు వెతుక్కోవాల్సిం. ....’

అన్నపూర్ణమ్మ ఆలోచనలను చీల్చుతూ ఆలిండియా రేడియో గీతా మకరందం ప్రసారం చేస్తుంది....

“తస్మాదసక్తస్సతతం కార్యం కర్మ సమాచర అసక్తోహ్యచరన్ కర పరమాప్నోతి పూరుషః....

# జానకమ్మ మొగుడు

“ఇంట్లో ఒక్క నీటిచుక్క లేదు. . ముందు పట్టుకుంటా.”  
దివి నుండి అప్పు భువికి దిగివచ్చిన గంధర్వ కలా హాయిలు  
ఒలకబోస్తూ బిందెను కుళాయి ముందుకు జరిపిందో జవరాలు.

“అదెలా? . ను ముందొచ్చాను, ముందు . . పట్టుకుంటా.” ఆవిడ  
బిందెను జబర్దస్తీగా వెనక్కు నెట్టిందో చిత్రాంగి-

“ను మడిగట్టుకొచ్చి గంటనేపైంది. శు లేక పూజ ఆగి  
పోయింది. ముందు నన్నో చెంబెడు నీళ్ళు పట్టుకోసీయండమా !”

రాని నవ్వు శాస్త్రిగారి పెదాలమీద బలవంతంగా గంతులేసింది.

“అంకుదర్దు. అందరికంటే వెనకొచ్చి ముందు పడతానంటే....  
ఇదేమన్నా సినిమా టిక్కెట్టా?” చిత్రాంగి ముక్కుపుటా లెగిరివడినై.

“అయ్యో, అయ్యో! పాపం, పుణ్యం ఏదీలేదా? పూజకు నీళ్ళు  
పట్టనివ్వకుంటే పురుగులుబడి చస్తారు. మళ్ళీ జన్మలో ఎనుబోలై పుడ  
తారు....” శాస్త్రిగారి అర్ధాంగి అన్నపూర్ణమ్మ దండకమందుకుంది.

“....ఏయ్, మాటలు కాస్త జాగ్రత్తగా రానీ!”

“చిన్నంతరం పెద్దంతరం లేకుండా మాట్లాడే చెవుల గూబలు  
పగుల్తాయ్...జాగ్రత్త!” బుగ్గనున్న తాంబూలంతాలూకు రసబిందువులు....  
మూడ్రోజులకోసారి ముచ్చటగా పలుకరించే మున్సిపల్ కుళాయి చుట్టూ  
పడిగాపులు గాస్తున్న మహిళల చీరెలమీద పడున్నై. రాబోవు తుఫాన్ని  
ముం పసిగట్టిన శాస్త్రజ్ఞుడిలా.... చల్లగా జారుకున్నారు శాస్త్రిగారు.



“అవ్వు! ఇదేమి? ఎంగి?” కోపంతో బిందె లేపిందొక దుద్రమ వి.

“జబమాని కొత్త గుడ్డలేసుకుని కుళాయి దగ్గరికొస్తే....వాటిమీద ఉమ్మేస్తావే పాపపుదానా?” పళ్ళు నూరిందో ఝాన్సీరాణి.

నలుగురూ నాలుగు రకాలుగా తిడుతూంటే అన్నపూర్ణమ్మ పరువు గోదావరిలో కొట్టుకుపోయింది.

బుర్రలో భూగోళం బద్దలైంది. తన వర్గానికి కనునైగజేసి -

“మీ పిండాకూడు!” ఇంకేదో అనబోయేలోగా చి తాంగి బిందె ఆవిడ పిపుమీద డామ్మంది. చిత్రాంగి సిగ అన్నపూర్ణమ్మ చేతికొచ్చింది.

అన్నపూర్ణమ్మ సిగ దుద్రమ చేతిలో.రు దమ్మసిగ బ దకాళిచేతుల్లో.... నీళ్ళూని కుళాయి ముందు మహిళలు రెండు పార్టీలుగా విడిపోయారు.

బిందెలే ఆయుధాలుగా.... జడలూ, సిగలూ టార్గెట్స్ గా పచ్చన్నయుద్ధం చెలరేగింది.

మతకల్లోలాలు రేపి మారుమూల నుండి తమాషా చూస్తూన్న నాయకుడిలా, కుళాయికి వంద గజాల దూరంలో నిల్చున్న అమ్మణ్ణి.

“అదిగో.... జానకమ్మ మొగుడు! అతణ్ణి పోలీసులు పట్టుకెళ్తున్నారు!” అరిచినంత వంజేసింది.

రెపరీ ఈల వేయగానే ఆగిపోయిన కుస్తీ పోటీలా సిగపట్ట ఫీట్లకు స్వస్తి పలికి అటువై పే చూస్తున్నారంతా.

బాను? చినిగిన గుడ్డలూ.... మాసిన గెడ్డం... బతుకు భారాన్ని చూడలేక లోతుకుపోయిన కళ్ళూ.... అతడు నరహరే.... జానకమ్మ మొగుడు! అత్రావించికి మొదటిసారి వెళ్తున్న కొత్తల్లుడిలా ఇద్దరు కానిస్టేబుల్స్ ముచ్చ దర్జాగా నడుస్తున్నాడు.

ఐతా చం దయ్య

“ఏ ఇల్లూ దొరకనట్టూ ఆ ఇంట్లో- ఎందుకు దొంగతనం చేశావురా హరీ?” కుడి కానిస్టేబుల్ చేతిక ‘’ గాల్లోకి లేచింది.

“ఏయ్ పో సన్నా! మాటలు కాస్త జాగ్రత్తగా రానీ! రా, గీ అంటే మర్యాదగుండదు.” వార్నింగిచ్చాడు నరహరి.

“హరీహరీ! . రస్టుడి గూడా మర్యాదనా?” ఎడమ కానిస్టేబుల్ లాతీ లేపబోయి విరమించుకుంది.

“అద్దరే.... అర్థబలం, అంగబలం అన్నీ ఉన్న వాళ్ళింట్లో- దొంగతనమెందుకు చేశారు నరహరిగారూ?” కవ్వించాలనుకున్నాడు కుడి కానిస్టేబుల్.

“నీరు పల్లమెరుగు, నిజము వుడెరుగునన్నట్టు ఉన్నోడింట్లోంచి రేనోడు పట్టుకొన్నాడు. ఇన్నాళ్ళ పోలీసు ఉద్యోగం ఈ మాత్రం నేర్చు రేదా?” కనుబొమలెగరేసి తీవిగా గెడ్డం పుణుక్కున్నాడు నరహరి.

తగలాల్సిన చోటే తగిలింది కానిస్టేబుళ్ళకు.

“జానకమ్మ మొగుడంటే ఏమో అనుకున్నా!” బుగ్గలు నొక్కు పంది అన్నపూర్ణమ్మ.

“గడుసుపిండమే....!” చిత్రాంగి నోరుదెరిచింది.

ఇంత జరుగుతున్నా.... దుఃఖంలేని కళ్ళలా మున్సిపల్ కుళాయి మిర్రి మిర్రిగా చూస్తూం కాని, చుక్కసిరు రాల్చడంలేదు.

○

○

○

నిండు కోర్టు.

“దొంగతనంచేశావా?” అడిగాడు జడ్జి నరహరిని.

నరహరి పచ్చిదొంగ అని గొంతు చించుకున్న పబ్లిక్ ప్రాసి క్యూటర్ అచూసమొచ్చి కూచున్నాడు.

జ వెనక పైభాగంలో బోసినవ్వు తొలకబోస్తున్న బాపూ  
మీదన్నాయి.... నరహరి చూపులు.

....నవ్వుతున్నావా మహాత్మా? రామరాజ్యం రావాలని కలలు  
గన్నావు గదా? నీ కలల రాజ్యంలో లకోట్ల రూపాయలు దిగమింగి  
పెద్ద పెద్ద ప్రాజెక్టులు వెలిశాయి.

ఓ పక్క అతివృష్టి, మరోప్రక్క అనావృష్టి. మాకేమో గొంతు  
తడుపుకునేందుకు మంచిసీరు కాదుగదా, ఉప్పునీరు గూడా గతిలేదు.  
రెక్కాడి గాని డొక్కాడని నాలాంటివాడింతకంటే ఇం జేస్తాడను  
కున్నావ్?

పక్షులు నీళ్ళులేక అల్లాడి పోతున్నై. పొలాలు నోరుదేరుచు  
క్రాచున్నై, పక్షులు వలసబోతున్నై. ఊరి బావుల్లోని నీటిని సూర్యుడు  
తాగేశాడు. ఎవరి పర్మిషన్తో సూర్యుడంత దైర్యం చేశాడు?

మున్సిపల్ నల్లా మూన్నాల్గురోజులకోసారి ముప్పై నిమిషాలు  
మూతులు దిప్పిపోతుంది. డబ్బున్న మారాజులు బోరింగులు వేయించు  
కున్నారు. మా ఇంటిపక్క దేవీలాల్ సేటు గూడా వేయించుకున్నాడు.  
నరహరి హృదయం హెచ్చిస్తోంది.

“చెప్పవేమయ్యా! దేవీలాల్ సేటింట్లో దొంగతనం చేశావా?”  
మృగ అడిగాడు జడ్జి.

“చేశానండి!”

“ఎందుకు చేశావ్?”

“మూత్రోజల కీతం కుళాయి దగ్గర నీటిబొట్టు దొరకలేదు.  
చెమటోడ్చి సంపాదించిన కూలీ డబ్బుల్లోంచి ఐదు రూపాయలు పెట్టి  
డిందెడు నీళ్ళు కొనుక్కున్నా. నిన్నరాత్రి మా కుర్రోడు.... వాడేనం....  
మూత్రోజల కుళాయిలో నీళ్ళు కావాలని మంకుపట్టు బట్టించు. ప్స.... నీళ్ళు

ఐతా చం దయ్య

దొరక- దు. వీపుమీద నాలుగంటించాను. కన్నీళ్ళు చప్పరించి చప్పున పడుకున్నాడు. ఇది ఎండాకాలం గదం !.... నాకూ నా ఇంటిదాని కూడా నాలికలు పిడచగట్టుకు పోయినై. నీళ్ళకోసం అల్లాడుతున్నాం. మేం ని దబోకముం మా బడుద్దాయి ని దలేచి ఏడుపు లంకించుకున్నా డండి! కన్నకడుపు మా చెడ్డదండి.... మా గుండెలు నీరైపోయినై. అప్పుడం .... దేవీలాల్ సేటుగారి పహరీగోడ దూకేశానండి! భారమంతా భగవంతుని మీద ప సి వాళ్ళ బోరింగుకు ఓ బిందెడు నీళ్ళు కొట్టుకుని గోడమించి మా ఇంటిదాని కందించానండి. అం .... నా కర్న కాలింది, పట్టుబడిపోయాను....”

“లాయర్లు పెట్టుకుంటావా?”

“దానికి డబ్బులు కావాలి గదం ? అ నా దగ్గరుంటే మరో బిందెడు నీళ్ళు కొనుక్కు- వాణ్ణి....”

“బెయిల్ దరఖాస్తు పెడతావా?”

“వద్దం ! బెయిలూ, గియిలూ నేనడగనండి! నాతోవాటు నా భార్యనూ, కొడుకునుగూడా జైలుకు పంపించండి సార్!.... మీకు పుణ్యముంటుంది సార్!.... అక్కడైతే నీళ్ళ వసతుంటుంది సార్!....” రెండు చేతులెత్తి నమస్కరించాడు.

(ఆమృత్ కిరణ్ 6. -1995)

రబ్బరు బొమ లాగుందప్పుడు. మరిప్పుడో?... అన్నీ తెలిసిన ఆడ తనంతో నిండుగా....

“నీతో మాట్లాడను పో పిల్లా!” తెచ్చిపెట్టుకున్న కోపంతో పవీళ్ పెదాలు బిగుసుకున్నాయి.

“ఏం బావా.... ఎందుకూ.... నామీద కోపమా?” రెండు తుల్రో బావ తలనందుకుని కళ్ళలో కళ్ళు కలిపింది. పెదాలు కమ గా కదిలాయి.

“మా ఊరికొచ్చి ఇరవై నాల్గు గంటలు దాటాకనా ను గుర్తొచ్చింది?” మూతి ము శాడు.

గోదావరి తరగలా న వ్వసింది. పవీళ్లో కవ్వంపు కదలిక.

“ఎంత కాబోయే పెళ్ళాన్నై మా తంమీ ఊరికి రాగా నీ ఒళ్ళో వాల్తాననుకున్నావా?” మూతి గమ త్తుగా తిరిగింది.

“వాల్తేమా తం నష్టమేముందీ?” చెయ్యందుకోబోయాడు. దిగ్గున లేచింది. చెయ్యి బదులు కొంగు పవీళ్ చేతికొచ్చింది. ఎత్తైన అందాలు అల్లరి పెడుతున్నాయి. లేవబోయాడు.

“ఆఁ ఆఁ.... అవన్నీ మూడు ముళ్ళు తర్వాతే దావా! నీ చదువు పూర్తి అయితే మన పెళ్ళైపోతుంది. అప్పుడు మనం చింకా గోరింకలమై పోతాం గదా?” రెండడుగులు వెనక్కు జరిగి పైట సర్దుకుంది.

ప్రవీళ్తో కొంటెతనం జీవం జోసుకుంటోంది. ఏదో కావా లంటోంది.

“మరప్పటిదాకా?...” దగ్గరకు లాక్కుని ముక్కుండుకున్నాడు.

“అప్పటిదాకా హద్దులు తప్పవు దావా!” పక్కకు తప్పుకుంది.

“మరై తే ఇప్పుడెందుకొచ్చావ్ నా గదిలో?”

“నీకిప్పుడు టిఫిన్ కావాలో, భోజనం కావాలో కనుక్కురమ్మంది అ త్తయ్య” అంది గోడమీది పటాన్ని చూస్తూ.

గోపికల మధ్య కృష్ణుడు. రాస ల దృశ్యం. తైలవర్ణ చి తం  
బుగ్గల్ని ఎరు పెక్కించింది.

“ప్రస్తుతం వేడి డి టిఫిన్ వడ్డించు.” భుజాలందుకున్నాడు.  
పెదాలందుకోబోయాడు.

“ఓ పాడు!” తుద్రుమంది.

వోరమాగిన మామిడిపండు దోసిట్టోంచి జారిపోయినట్టనిపించింది.  
మేడ మెట్టు దిగుతున్న పావని కాళ్ళగజ్జెలు ఘల్లుఘల్లు మంటుంటే  
ఒళ్ళు పట్టుడిప్పిపోతోంది.

వెంటనే పంటికిందికి రాని జాంపండు ఉట్టిమీదున్నా, చెట్టుమీదున్నా  
ఒకటే. పెదాలు చప్పరించాడు.

ఎమ్మెక్లాసులో ప్రొఫెసర్ గారి తెలుగు పసంగం గంగా పవా  
హంలా సాగుతోంది.

ప్రఫీట్ కాలుకేదో మెత్తగా తాకింది. పక్కనీటు రోహిణి కాలు.

గుండెల్లో ఢిల్లానా! ఏవో గిలిగింతలు.

“...చివరగా ఒక్క విషయం. ఈ మనుచరి త మన చరి త.  
స్వారోచిష మను సంభవ గాథ. దీన్నో శృంగార కావ్యంగా భావించి  
కొజ్జిపాఠెయ్యడానికి వీల్లేదు. ఒక ఆదర్శవంతుడైన గృహస్తు పవరుని  
రూపంలో కనిపిస్తాడు....”

ప్రొఫెసర్ ప్రసంగం పఫీట్ చెవులకెక్కడం లేదు. రోహిణి  
గుంత దగ్గరినుండి చూడ్డం ఆ ప్రథమం. కావాలని తన ఎడమకాలును  
ఆమె కుడికాలుకు తగిలించాడు. ఆవిడ కళ్ళు చక్రాలైనాయి. చూపులు  
కరికాయి.

నవనవలాడే హఠాయ. నిగనిగలా బుగ్గలు. సోయగాన్నంతా సొంతం చేసుకున్న కనురెప్పలు. ఎత్తైన కొండలమీద పాకుతున్న కొండ చిలువలా గుండెలమీద ఒంటిపేట గొలుసు. పెదాల మీది చిరునవ్వు బుగ్గలకు జారింది. పలువరస నక్షత్రమాలలా మెరిసింది.

పవీణ్ వెన్నెముకలో ఏదో పాకింది. ఒళ్ళు జిలజిలమంటోంది. క్లాస్ట్రోపోయింది, అందరితోపాటు రోహిణి బయటికొస్తుంది. ఆ నడక రాజహంసల్ని వెక్కిరిస్తోంది. పవీణ్ కాళ్ళు ఆమె వెంట కదిలాయి.

గ్రౌండులోకొచ్చి విడిపోతున్నారంతా.

“రోహిణిగారూ!”

పిలుపు విని ఆగిపోయింది. పైట సరిచేసుకుంటూ “ఏమిటి?” అంది కళ్ళతో.

“మీరోసారి మా ఇంటికి రాకూడదూ?”

“ఎందుకూ?”

“ఎందుకంటే.... ఎందుకంటే.... అలా అంటారేమిటి? మనం ఫస్టియర్ నుండి క్లాస్ మేట్సుం.”

“ఔను.... క్లాసులో రోజూ కనబడుతున్నాం.”

“చూశారా. ఇన్నాళ్ళనుండి ఒకే క్లాసులో ఉంటున్నా మీ ఇల్లు నాకు తెలియదు, మా ఇల్లు మీకు తెలియదు. ఇదేం స్నేహమండీ?”

అన్ని మాటలనగలిగినందుకు తన వీపుమీద తా చరుచుకోవా బనిపించింది.

రోహిణి మొహం ఎర్రగులాబిలా విచ్చుకుంది.

“ఐతే.... మీ ఇంటి కెళ్ళామంటారా?”

“ఔను....”

“సరే.... పదండి....”

పవీణ్ కోటీశ్వరుని కొడుకు.

కారెక్కారీద్దరూ. రామబాణంలా దూసుకెళ్ళిన కారు ద్రాక్షతోట లోని గెస్ట్ హౌస్ ముందాగింది.

తోటలో తిరిగారు కాసేపు. తిరిగేప్పుడు కావాలి. ఆవిడ భుజాల మీద చెయ్యేశాడు. రోహిణి నవ్వింది. ఆ నవ్వు కవ్వించింది. టిఫిన్, కాఫీ లొచ్చాయక్కడికే. ఇల్లంతా కలియజూచి -

“మీ గెస్ట్ హౌస్ చాలా బాగుందం !” అంది. రోహిణి చూపులు ఉలిపొరబట్టల్తో వర్షంలో తడిసిన యువ యువకుల కాలెండర్ మీదున్నై.

“బెడ్రూం ఇంకా బావుందం ! చూద్దాం రండి.”

రోహిణి వెనక నడుస్తోంది. తన వెనుదిరిగాడు పవీణ్. నిల దొక్కుకోలేకపోయింది. ఆమె వక్షస్థలం అతని చా ని మెత్తగా తాకింది. నవ్వుకున్నారు. నరాల్లో విద్యుత్తు ప్రవహించింది.

బెడ్రూం నిండా అజంతా శిల్పసుందరుల బొమ్మలు వివిధ భంగి మల్లో కనబడుతున్నాయి. రోహిణి కన్నార్పకుండా చూస్తోంది. సిగ్గుల భారంతో తలవంచుకుంది. దగ్గరకెళ్ళి కుడిచేత్తో ఆవిడ గవదను పైకె త్తాడు. రోహిణి ముఖం వెన్నెలలో విరిసిన పారిజాతమైంది. కన్నులు విప్పారి పలుకరిస్తున్నాయి. ఉచ్చాసనిశ్వాసాలు వేడిగా తగులుతున్నాయి. ప్రవీణ్ మనసులో చిలిపికోరికలు చిందులేస్తున్నాయి.

రోహిణి మంచమ్మీద కూచుంది. జారిన పైట సర్దుకోవాలనిపించ లేదు. తాపం పొంగిపోతోందతల్లో. అడుగుతో అడుగువేస్తూ మంచం మీదికి చేరాడు. వెన్నెలలు ప్రసరిస్తున్న రోహిణి కనురెప్పలు టపటప లాడినై. నుదుటి చిరుచెమట బిందురూపం దాల్చింది. నాలుగు బిందువు లొకచోట సంగమించి నుదుటి బొట్టును కపోలాలమీదికి జార్చాయి. భుజాల నా కమిస్తున్న పురుష హస్తాన్ని వారించలేదు. పెదాల నా క



మిస్తున్న పెదాలను దరించుకోలేదు. నడుము ఒడ్డాణంలా చుట్టేస్తున్న మరో హస్తాన్ని పోతప్పించింది.

భమర టక న్యాయం పవీణ్ వివేకాన్ని నరాల్లోకి లాక్కెళ్ళింది. వాలిన రోహిణి కనురెప్పలు ముద్దులతో నిండిపోతున్నాయి. మెత్తని పరుపుమీద పడిపోయారు. రోహిణితోని అసలు రోహిణి మేల్కొంది. అడ్డగించని అడతనాన్ని అవలగా జయించింది మగతనం.

“మిస్టర్ ప్రవీణ్!... మీ మీ అనుకోనంటే...”

“అబ్బా.... దూరం జరక్కు. సంగ మితో ఒక్క ముక్కలో చెప్పెయ్. స్టీజ్! ఆలస్యం అమృతం విషం గదా?” బలంగా హత్తుకున్నాడు.

“మరేం లేదు. అర్జంట్గా నాకో ఐదు వేల రూపాయలు కావాలి.. అత్యవసరం....!”

“ఓస్! అం కదా?.... ఓకే!”

ఎమ్మే పరీక్షలై పోయినై.

కొన్ని నెలలపాటు సరదాగా కంపెనీ ఇచ్చిన రోహిణి పరీక్షలెందుకు రాయలేదు? పరీక్షల ముందు నెలవుల్లో కూడా కన్పించింది. కొంపదీసి పెళ్ళిచేసుకుని వెళ్ళిపోలేదు కదా? చా! పెళ్ళయితే నాకు ఆహ్వానం రాదా! ఏమో..... ఇన్ని రోజులా మోహనాంగిని చూడకుండా ఎలా ఉండగలిగా నబ్బా?!.... పరీక్షల మాహాత్మ్యం.

“బావా.... బావా....!” ప్రవీణ్ ఆలోచనలకు బ్రేకు పడేసింది పావని.

“పెళ్ళికి ముహూర్తాలు పెట్టించారు బావా! వచ్చేనెల ఐదో తారీకే మన పెళ్ళట! అబ్బాయిగారి ముక్కుకు ముగుతాడు పడుతోంది సుమా!”

శరత్కాలపు సంపెంగ మొగలాంజి నాసికమీద నక్షత్రంలా మెరిసింది ముక్కుపుడక.

సరదా ఇంటికెళ్ళిపోయాడు పవీళ్. పావని ఆశ్చర్యపోయింది.

"ఏ!.... సరదా తె ని మనిషి. ఉండు, పెళ్ళికానీ, నీ భరతం వరతా!" గొణుక్కుంది.

వారం రోజుల నుండి పవీళ్కు ఒళ్ళంతా కత్తితో పొడిచినట్లుంది. పరేచనాలెక్కువవు తున్నాయ్. బలహీనత ఆవరిస్తోంది. మనిషి మాపమే మారిపోతోంది.

ఇది వరహ తాపమే, రోహిణి కౌగిట్లో వాలిపోతే అన్నీ సర్దుకుంటాయి అనుకుంటూ కారాపాడు.

రోహిణి ఇంటికెళ్ళడం ఇ మొదటిసారి. అ డసిచ్చింది కాని ఎప్పుడూ ఆహ్వానించలేదంటికి. ...

"రోహిణి గారున్నారం ?" వరండాలో నిల్చున్నావిడ నడిగాడు.

"అయ్యో.... మీరూ.... మీరు పవీళ్గారు కదా?! నన్ను గుర్తుపట్టలేదా?" గోకిం కంకం.

బ్యాటీపుల్.... ఈవిడ నెక్కడో చూచాను.

"నేనం .... రాధికను. బియస్సీలో మనం క్లాసుమేట్సుం."

ఏహ్.... బెను.... ఒళ్ళు చేసిం !

"మీరు దాగా మారిపోయారు సుమా! వెంటనే గుర్తుపట్టలేకపోయాడు. సాటి!...."

"పెళ్ళయిన ఆడదానికి శారీరక మార్పులు సహజమండీ. ఇది మా జీవితం. జైనావ్.... మీరు రోహిణికోసమొచ్చారా?"

"దానం . ఏమేలో నా క్లాసుమేటామె."

"లైట్లై, గర్లపెండు కూడానా?"

అచూపులే దిక్కుయినాయి పవీళ్కు.

“అవిడుందాం ?” అడిగాడు.

“మా ఇంట్లో, అద్దెకుం ది. ఇప్పుడు లేదు.”

“అంటే?....”

“అబ్బబ్బా.... రోహిణి కోసం రోజుకో బాయ్ ఫెండా?!” అంటూ లోపలనుండి వచ్చాడో యువకుడు.

“వీరు నా భర్త కృష్ణారావు గారు.” పరిచయం చేసి తమ వూర పరిచయాలు కూడా చెప్పింది రాధిక తన భర్తతో.

అంతా చూస్తున్న కృష్ణారావు తల్లి—

“ఆ ముదనష్టపుది నంగనాచిలా ఎన్ని రోజులో ఉందిక్కడ. మన కళ్ళలోనేకారం కొట్టింది కిలాడి ముండ....” మెటికలు విరిచింది.

“నువ్వుండమా !” కృష్ణారావు కల్పించుకున్నాడు. “మిస్టర్ పవీణ్! మీరుకూడా రోహిణి బుట్టలోపడ్డారా?”

ఏం చెప్పాలి? ఆసలింతకూ ఏమైందటా?....బుర్ర గోక్కున్నాడు. కళ్ళు తిరుగుతున్నట్లుంది.

“రోహిణికి తల్లిదండ్రులు లేరట.” కృష్ణారావు చెబుతున్నాడు. “ఆక్కా బావలే చదివించారట. అక్కాబావల కళ్ళు గప్పి తరచుగా బ్లూఫ్ లులు చూసేదట. ఇక్కడ మాత్రం రోజంతా ఎవరితో తిరిగేదో కాని, సాయంత్రం మాత్రం ఇల్లు చేరి బుద్ధిగా ఉం ది. కొద్ది రోజులు ఎడతెరిపిలేని విరోచనాలతో బాధపడింది. బాగా బలహీనమైంది. హైదరాబాదు హాస్పిటల్లో చేర్చాక ఆవిడకు ఎయిడ్స్ సోకిందని నిర్ధారించా రట. రోహిణి చనిపోయి పదిరోజులైందట, గది ఖా చేసేందుకొచ్చిన వాళ్ళ బావ చెప్పాడు. రోహిణిని హాస్పిటల్లో చేర్పించింది కూడా ఆయన.”

ప్రవీణ్ నె మీద పిడుగుల వర్షం కురుస్తోంది.

# అంతా మన మంచికే

“అమా యిగారి పుట్టినరోజు గదూ! హార్టీకం గాట్స్.”...

మహేష్ గ్రీటింగ్స్ ఓరకంటితో స్వీకరించింది మాలతి.

“అబ్బాయిగారు మెట్టినరోజుగదూ! శుభాభినందనలండోయ్!”  
చేటెడంత కళ్ళను చెవులదాకా తిప్పింది.

“అమా యి పుట్టిందీ, మెట్టినదీ, ఈ అర్చకుణ్ణి చేపట్టిందీ ఈరో  
కాబట్టి డబుల్....” మహేష్ మాట పూర్తికాకముం మాలతి అరచెయ్యి  
అడ్డుపడి నోటికి తాళం వేసింది.

“ను పుట్టిన రోజూ, మెట్టినరోజూ ఒకటే కావడం కాకతా యం.  
కాని, మీతో మూడు ముళ్ళు వేయించుకోవడంలో ఉంది విశేషమంతా”  
అంది శూన్యంలోకి చూస్తూ.

“నేన్నీమెడలో మూడు ముళ్ళేసిన తక్షణమే నువు నా ముక్కుకు  
ముగదా సావుగదా!” అంటూ మాలతిని తనవైపుకు తిప్పుకున్నాడు.

మాల మహేష్‌ల మొదటి పెళ్ళిరోజుది.

మాలతి డిగ్రీ పానైన తెలివిటలతో రెకమెంషన్ రెక్కలు  
నరికి ప్రైవేట్ కంపెనీలో పాపులర్ ఉద్యోగం సంపాదించింది. త  
అప్పటి “నాకు ఊరు దూరమౌతుంది, కాదు దగ్గరౌతుంది మాల!....”  
అంటూ ఎన్నో సార్లు హెచ్చరించింది. అందుక్కారణం ఊర అంటే,  
ఆర అనే ఆవిడ అనారోగ్యమే. ముగ్గురు పిల్లలకు జన్మనిచ్చి మాలతి  
తం డి అవతారం చాలించాడు. అప్పట్నుంచి రెక్కలు ముక్కలైనా  
లెబ్బ చేయకుండా కూతురు చదువు సజావుగా కొనసాగేలా జాగ్రత్త

వడింది. కూతురు ఉద్యోగంలో చేరగా, లక్షలాది చేతికొచ్చినట్టు సంబర వడిపోతూ -

“ఇహ నువ్వో ఇంటిదానివైతే చూడాలనుందే!” అనేసింది.

అబ్బా .... ఈ పెద్దవాళ్ళకి తొందర అనుకుని నవ్వుకుంది మాలతి.

చిటపట చినుకులు కుంభవృష్టిగా మారినట్టు పెళ్ళి ప్రస్తావన పోరుగా మారి చెవిలో ఇల్లు కట్టేసుకుంది.

“నేను పెళ్ళిచేసుకుని వెళ్ళిపోతే చెల్లె, తమ్ముడి గంకావా లమ్మా?” సీరియస్గా అడిగింది మాలతి.

అందుకా పెద్ద పాణం చిన్నగా నవ్వి -

“నిన్ను పెళ్ళి సుకొమ్మన్నానే గానీ, వెళ్ళి పొమ్మ నలేదు గదా!” అనింది. తల్లి అంతరార్థం అర్థమైపోయింది. అం.... “పెళ్ళి చేసుకుని ఇల్లు వదలకుండా చల్లగా కాలం గడపా”ల నిర్ణయం మాలతి బుగ్గలకు సిగ్గులు పూయించింది. వెంటనే పెళ్ళిళ్ళ పేరయ్య చిట్టాలో పేరు నమో దైంది.

మాలతి ఊర అంటే చాలు - పెళ్ళి చేసుకుని చేతిలో చెయ్యేసి చెట్ల నీడల్లో పరుగెత్తాలనుకున్న పెళ్ళికొడుకులు వరుసబట్టారు.

డబ్బూ, దస్కం దండిగా ఉన్న పెళ్ళికొడుకులు “అమ్మాయి నచ్చింది. వైసా కట్నం అక్కరలేదు. ముహూర్తాలు పెట్టించండి” అంటూ మెలికలు తిరిగారు.

కాని, అసలు సంగతి తెలియగానే -

“ఆడపిల్ల ఏనాటికైనా ఆడపిల్లే గదా? పెళ్ళైన. ఆడపడచు అత్తా రింటికి చేరడమే ఆచారం గదా? అత్తామామలకు సేవలందించడం పవి త కర్తవ్యం గదా?” అంటూ ముక్కులమీద శ్లేసుకోబోయారు.

ఇల్లరికానికి స. నన్న నిరుద్యోగులు చిరునవ్వులు ఒలకబోస్తూ -

“అవిడ జీతమూ, నా జీతమూ మా అమా నాన్నలకే చెందాలి సుమా!” అని, ముందే కుండ బద్దలుకొట్టేశారు.

అరవిరిసిన మల్లెపూవు అరకాలుకిందపడినట్టు - మాలతి మనసు చివుక్కుమంది.

ఇదెక్కడి విచిత్రమో! అ స్తమానం తమ పురుషాధిక్యతను చూపు తారే తప్ప ‘అయ్యో పాపం!’ అనరేమిటి? పరిస్థితి నర్థం చేసుకోరెందుకో.... వీళ్ళసలు మనుషులేనా?.... పెళ్ళికొడుకుల్ని ఉతికి ఆరెయ్యాలనిపించింది మాలతికి.

“మరి మా అమ్మా, తమ్ముడూ, చెల్లీ ఏట్లో దూకాలా?” నూటిగా పళ్ళించిందో పెళ్ళికొడుకును, ఎగదోసుకొస్తున్న రోషాన్నాపుకుని.

... “ఏమో, అదంతా నాకెందుకూ? త్యాగానికైవా. హద్దుంటుంది. కులం చెడినా సుఖం దక్కాలిగదా! కట్నం రాకుంటే మానె, నీ జీతమన్నా తికి రాకపో రెంటికి చెడిన రేవడినై పోనా?” పళ్ళకు పళ్ళే సమాధాన మైంది.

కట్నం, కట్నం, కట్నం.... అస. దురాచారాలకంటేలేదా? ఒక రూపంలో కాకపోతే మరో రూపంలోనా? సంసారమ, బండికి భార్యా బర్తలు రెండు చ కాలు గదా! ఐనప్పుడు భార్యే కట్నం తేవాలనడం అమానుషం.... మాలతి రోషం బ్రహ్మపు తానదిలా గంతులేసింది.

“జన్మనిచ్చిన తల్లి ఋణం చ్చుకోవద్దా?” పొంగుకొస్తున్న ఆవేశానికి సంయమనం ఆనకట్ట వేసింది.

“అది మగవాడి బాధ్యత.”

“సంతానమంటే మగవాడేనా?” ముక్కుపుటాలెగిసిపడ్డాయి. మూడు రాళ్ళ ముక్కుపుడక పూడు రంగుల్లో మెరిసింది..

“అమో !.... గాలికి పోయే కంపను కాలికి తగిలించుకున్నట్టు.... మాకెందుకూ?” చల్లగా జూచుకున్నాడు.

కన్నతల్లి కడుపు కడలి పరంతమైంది. మళ్ళి పెళ్ళి వసక్తి తెస్తే మాలతి అగ్నిపర్వతమైపోతుందేమోన- భయమేసింది.

ఇలా రెండు సంవత్సరాలు గడిచాయి.

ఆరోజు....అలసిపోయిన మాలతి ఆఫీసునుండి వస్తుంది. నడిరోడ్డు మీద దారిలో పడున్న యువకుడిని చూసింది. చూసిన గుడ్డయి, చెదరిన గడ్డం....లోతుకుపోయిన కళ్ళు సగం మూసున్నాయి. చుట్టూ కాకుల్లా చుట్టేశారు జనాలు.

“ఎవడో తప్పతాగినట్టుంది.”

“రోడ్డుమీద పడుకుంటానని ఏ వునికి మొక్కుకున్నాడో....”

“రోడ్డుమీద వడకసీను ప్యాషనైపోయింది.”

ఎవరిష్టమొచ్చినట్టు వాళ్ళు మాట్లాడ్తూ, తప్పుకుంటున్నారు.

మాలతి జాలిగుండె మైనంలా కరిగింది.

పోయే జనాల నాపి “సాటి మనిషిక్కాస్త సాయం చెయ్యండి — ప్లీజ్!” బతిమాలింది.

వింతగా చూశారంతా.

“ఆయన మీకేమవుతాడూ?” అడిగా దొకాయన.

“నా మీ కాడు, కాని....ఓ నిండు ప్రాణం....అలా....”

“పో....పోవమ్మా! తిని ఊరుకుండక....” మందలించి ముందుకు సాగాడు ఓ యువకుడు.

“అలాగంటే ఎలా .... ప్లీజ్, మీరన్నా!” మరో యువకుడి కళ్ళ లోకి చూచింది.

“ఆయన చచ్చారుకుంటే కోర్టుచుట్టూ మనం పదక్షణలు చెయ్యాలి. మన కెందు గొడవా?” ఓర చూపు విసిరాడు.

“పు మనం గూడా ఇలాగే పడిపో. మన గ. ఇం. కదా?” మాలతి మొహం ఎ రబారింది.

“మన విషయమా! రేపటిదాకా ఎందుకూ? ఇప్పు పార్కులో పడిపోదాం పదా!” భుజమీ ద చెయ్యేశాడు. శ్లా జెరులు పాకినట్టెంది మాలతికి.

“....!” చెంప చెళ్ళుమంది.

పక్కనున్న కిళ్ళ పాపులోంచి తా. సోడా కొట్టించుకొచ్చి పడున్న యువకుని మొహమ్మీద చల్లింది. మరో సోడా నోటికందించింది. గటగటా తాగేసి మెల్లిగ లేచి కూచున్నాడతడు.

“మీరెటు వెళ్ళాలండీ?” అడిగింది.

జవాబు రా దు.

“చెప్పం .... మీ ఇల్లెక్కడా?”

“....” మళ్ళీ జవాబు రాలేదు. చుట్టూ మూగిన జనాలు ఆసక్తిగా చూస్తున్నారు.

“అబ్బా.... చెప్పండి, మీ ఇల్లెక్కడా?” మాలతి గొంతులో ఆవేదన, ఆందోళన.

“మా ఇల్లా....!” మాట నూతిలోంచి వచ్చినట్టుంది.

“ఔను....”

బు ర గోక్కుంటూ తల పైకెత్తాడు. మాలతిసీ జనాలనూ వరుసగా చూస్తున్నాడు.

గాలికి చెల్లాచెదరైన ఎండుగడ్డిలా జట్టు. పారిపోయిన మొహం. “వ్వు....” పెదాలు చప్పరించి నేలమీది కొరిగాడు.



ఆటోరిజ్జాలో ఇంటికి తెచ్చింది. అన్నం ప్లేటు ముందుంచగా, అతని కళ్ళు కాంతి పుంజాలై నాయి. మాలతి గుండెల్లోంచి తోసుకొచ్చిన నిట్టూర్పు పెదాలమీద నవ్వుగా మెరిసింది.

మాలతిని చాటుకు సీకెళ్ళింది తల్లి.

“ఇదేం చోద్యమే మాలా?” బుగ్గలు నొక్కుకుంది.

“పాపం, రోడ్డుమీద పడుకున్నాడమా !”

“రోడ్డుమీద పడుకున్న వాళ్ళందర్నీ కొంపకు వాలా? వయసుతో ఉన్నదానివి. ముక్కా మొహం తె నివాజ్ఞింటికి తెస్తే లోకమేమనుకుంటుందో తెల్సా?”

మాలతి కిమ్మనలేదు.

కుదుటపడ్డాక చెప్పాడతడు:

“నాపేరు మ హేష్. చిన్నప్పుడే తల్లిదండ్రులు పోయారు. వల్లెటూర్లో బంధువులింట్లో పెరిగాను. వాళ్ళ ఆస్తి గొడవల్లో నన్ను బయటికి గెంటారు. పొట్ట చేతపట్టుకుని పట్నం చేరాను. అరికాళ్ళు అరిగేట్టు తిరిగినా ఉద్యోగం దొరకలేదు. మూడ్రోజులనుండి తిండిలేదు. వతలా మీరాదుకున్నారు.” చేతులు జోడించాడు.

ఏనాటి ఆనుబంధమో.... ఆత్మీయుడిలా కనిపించిన మ హేష్ కు తన పరిస్థితి అంతా చెప్పేసింది.

మాలతి కళ్ళకు తోడుగా మ హేష్ కళ్ళ గూడా చెక్కుగిల్లినై.

“మీరంగీకరిస్తే మీ జీవిత భాగస్వామి నొతాను. కట్నం అవసరం లేదు. మీవ్ద ఉంటాను. ఇది నా అదృష్టంగా భావిస్తాను” అన్నాడు.

వారం రోజుల్లో అతని కర్ణాంగై పోయింది. వెంటనే క్షేమకొట్టు పెట్టించింది.

“వీయ్ మాల !! మాల లతా!” మహేష్ పిలుపు మాలతి నీలోకంలోకి లేదు. ఇంకా శూన్యంలో చూస్తుంది.

“అలా చూసేబదులు కబుర్లేమన్నా చెప్పరాదా?” చెవిలో గట్టిగా అన్నాడు.

ఉలిక్కిపడింది. ఆ తర్వాత చిలిపిగా నవ్వింది.

“కబుర్ల ంగానీ....నాదో కోరికం !” బుంగమూతి పెట్టింది.

“విషయం ఏమిటంటా!”

“ఏమిటంటే ....ఏ....మి....టం....టే....” మనసులోవి మాట పెదాలదాకా వచ్చి ఆగిపోతుంది.

“అబ్బా....మళ్ళీ కొత్త పెళ్ళికూతురువై పోతున్నావా?” అన్నాడు మహేష్.

“మీ ముందు కలకాలం పెళ్ళికూతుర్నే” అందామనిపించింది. కాని కర్తవ్యం గుర్తుకొచ్చి లేచికూచుంది.

“మా చెల్లె తమ్ముళ్ళను చూస్తే మీ మనిపిస్తుందీ?”

మాలతి కొత్తగా మాట్లాడుతుంటే? వాళ్ళను నే. మన్నాననీ! నా మీద లేనిపోని కొండాలేమన్నా చెప్పారేమో! నిరలాకాశంలో నీలి మేఘంలా నిరుత్సాహం ఆవహించింది.

“చెప్పం .... స్టీజ్....” కళ్ళలోకి నూటిగా చూచింది.

“వాళ్ళను నా చెల్లె తమ్ముడుగా భావిస్తున్నాను మాల !” అంటూంటే అతని మొహం ఎండకు వాడిన ఆకులాగైంది. మాలతి మనసు నెతాగిన గండు తుమే దలాగైంది.

“నాకు మాత్రం వాళ్ళు మన పిల్లలేననిపిస్తుందండీ!” అతని గుండెల మీద ఒదిగిపోయింది.

“నిజమే మాల !! వాళ్ళను చదివించి పయోజకుల్ని చేసే బాధ్యత మన మీదుంది సుమా!” అన్నాడు మహేష్.

.. “కాని.... మనకూ పిల్లలు పుడి .... మనల్ని స్వార్థం పురుగులా తొలిచేస్తుంది. అప్పుడు వాళ్ళను పట్టించుకోకపోవచ్చు. తలుచుకుంటే నాకు భయమేస్తుందం !” గుండెమీద చెయ్యేసుకుంది.

“ఐతే.... మ.ం చేద్దామంటావు?”

“నేను ట్యూబెక్టుమీ ఆప షన్ చేయించుకుంటాను.... స్టీజ్!”

“అది అప్పటిమాట.” దిండుమీది కొరిగాడు.

మాలతిని అనుమానం విషవాయులా చుట్టేసింది.

“ఐతే మీ మాటలు ఆపదమొక్కులు, సంపద పుల్పలా?” అడిగింది. “మరిప్పు మంటున్నారు?” నిలదీసింది.

“నాకు నా అ. వాళ్లు నలుగురున్నారు మాల !!” అంటూ నవ్వు బోయాడు.

“ఛీ.... మీరు మొగుడిలా కాదు, మృగంలా కనబడుతున్నారు.” ధుమధుమలాడింది.

మగమహారాజుకు రోషం పొడుచుకొచ్చింది.

“ఏం.... ఎందుకూ?” దిగ్గున లేచి కూచున్నాడు.

“అప్పుడేమో ఎవరూ లేరన్నారు. ఇప్పుడేమో నలుగురున్నారంటున్నారు. రేపేమంటారో!” అసహనం కుతకుతలాడింది.

“ఔను. అప్పుడెవ్వరూ లేరు. ఇప్పుడు నా భార్య, ఆవిడతో మరో ముగ్గురున్నారంటున్నాను. ఆ నలుగురూ నావాళ్లు కాదా?” లేచి నిలబడ్డాడు.

వి భమంగా చూచిందతణ్ణి. కఠోర తపస్సు ఫలితంగా దేవత పత్యక్షమైనట్టనిపించింది. కోపం కొండెక్కి పోయింది.

“మీరెందుకు నా కోరిక చెల్లించరూ?” గారాబంగా అడిగింది.

“అసలు నీ కోరి మిటి? మీ చెల్లెలూ తము డూ మనకు దేవు డిచ్చిన పిల్లలు, మనకింకా పిల్లలెందుక, గా?”

“ఔనం . నెంట్ పర్సెంట్ అంతే.” కళ్ళు జిగేల్ మన్నె.

“ఐతే, నీ కోరిక . నెప్పుడో చెల్లించేశాను”

“అదెలా?” ఆసక్తిగా అడిగింది.

“పల్లెటూరు నుండి ఈ పట్నం రాగానే ఉద్యోగాల వేట పారం భించాను. ట ఆకలి మంటల్ని రేపింది. బులో చిల్లిగవ్వ లేదు. పశుత్వానుప తి ముందు కుటుంబ సంక్షేమ వారోత్సవాల బానర్ కన్పించింది. లోపలికెళ్ళాను. ఇద్దరు పిల్లలున్నారని అబద్ధం చెప్పి వేసక్తమీ ఆప షన్ చేయించుకున్నాను. వాళ్ళిచ్చిన పారితోషికం డబ్బుతో వారంరోజులు గడిపాను. తర్వాత కథ మ్మ మొదటికొచ్చింది. ఖూడా జాల ఉపవాస దీక్ష తర్వాత నడిరోడ్డుమీద నీ కంటపడ్డాను.”

మాలతి మొహం హారతికర్పూర దీపంలా వెలిగిపోయింది. కళ్ళు మిలమిలలాడాయి. మ హేష్ లో మాధవుడు కన్పించాడు.

“అంతా మనమంచికే జరిగిందం ! పాపిష్టిదాన్ని, మిమ్మ ల్ని అనుమానించాను.” లెంపలేసుకుంది. మ హేష్ అంతరంగం పున్న మినాటి సము దంలా పొంగింది.

(ఆకాశవాణి . హెదరాబాదు, 6- 2-9 )

# పట్నం కొకిల

మాధవరావు మా జరయాడు.

నిజమే. మామూలు గుమాస్తా మాధవరావు వైకుంఠపాళి నిచ్చెన ఎక్కేశాడు. అతనికంటే ఐదారుగురు సినియర్స్ ను ఆవలీలగా లంఘించి మెరిట్ పెట్టుబడితో పమోషన్ కొట్టేశాడు. మాధవరావుకు ఫైలాలజీలో బోలెడం పావీణ్యత ఉంది. మూ డోజుల పనిని మూడుగంటల్లో చేసి చూపించే సత్తా ఉంది. ఆఫీసులో తలెత్త ఎలాంటి సమస్యనైనా చిటికలో చ్చయడంలో అతనికత సాటి. ఆఫీసు పనుల్లో ఆల్ రౌండ్ రంటా రందరూ. ఆందు అతడంటే పైవారి నోట్లో పనసపండు.

అందరికంటే చాకచక్యంగా లారీ నడవగల డ్రైవర్ కు బస్సు నడవడమేమంత కష్టమైన పనికాదుగదా? అలాగే ఆపరేటివ్ పనుల్లో ఆం తేరి అకౌంటెన్సి పరీక్షలో ఫస్ట్ క్లాస్ మార్కులు సంపాదించిన డిస్ట్రిబ్యూటర్ అడ్మినిస్ట్రేషన్ పనుల్లో రాణించడం అతిసులభం గదా? అందుకే ప్రమో షన్ వరించింది. ఆ పమోషన్ లోని ఎమోషన్ హైద్రాబాదు దాకా లాక్కొచ్చి మానేజర్ సీట్లో కూచోబెట్టింది.

డ్యూటీలో జాయినైన రోజునుండే అద్దెల్లు కోసం అన్వేషణ పారంభమైంది. చేదోడు వాదోడుగా అటెండర్ గూడా ఉన్నాడు వెంట.

‘టులెట్’ బోర్డు తగిలించిన ఏ ఇంటికెళ్ళినా ‘ఫ్యామిలీకి మాత్రమే ఇవ్వబడును’ అనే స్లోగన్ గన్ షాట్లా వినిపిస్తుంది. మాధవరావుకు చిరా సెంది. కాని చిరాకు గొంతు నులిమి పారెయ్యాలన్న వచ్చింది. లేక పో కొత్త సమస్యలు తలెత్త అవకాశముంది.

“ముందు నేను దిగిపోతాను. రెండు మూడు నెలల్లో ఫ్యామిలీని తెచ్చుకుంటానం !” సవినయంగా విన్నవించుకున్నాడో ఇంటి ఇల్లాలితో- గడప బయట నిల్చుండి.

“ముందు ఫ్యామి తో దిగండి. ఆ తర్వాత సంగతి ఆలోచిద్దాం!” అంటూ దబీన తలుపులు మూసేసుకుందావిడ. వీపుమీద పిడిగుద్దులు పడినట్టనిపించింది.

ఓ ఫైన్ ఇవినింగ్, అన్వేషణ చివరలో అటెండర్ గుండెల్లో జాలి జాలువారిం. మో

“ముందు మీరు అమ్మగారితో దిగిపోండి సార్, ఆ తర్వాత వెంట. మళ్ళీ పంపిద్దరుగానీ!....” బహు ండమైన సలహా ఇచ్చిననుకుని భుజాలెగరేశాడు.

“నీ దిక్కుమాలిన సలహా నాకక్కరలేదు గానీ, నోరూ సుకోరా వెధవా!” అనాలనిపించింది కాని, గొంతు దాటిన ఆ మాటలకు పెదాలు దాటే ధైర్యం లేకపోయింది.

“విస్తర్లు ఎత్తమంటే జనాభా లెఖ్కులు వెయ్యడం మంచిదికాదు” అనేశాడు.

“అంటే ఏమిటి సార్?”

“అద్దిల్లు వెతుకుదామంటే అమ్మ సంగతి తెస్తావెందుకూ? అమ్మ గారి సంగతి ఇప్పుడు కుదరదు.” సాధ్యమైనంత నెమ్మదిగా వచ్చింది సమాధానం.

ఐ, అమ్మగారు కాన్పుకెళ్లుంటారు. నిండు చూలాలు కాబోలు.... ఎలా వస్తుందీ? అటెండర్ బు రలో మరో ఐడియా తళక్కుమంది.

“సార్! ప్రస్తుతానికి డ్రామా కంపెనీ అహా యితో దిగిపోండి. ఆ తర్వాత....”

ఐడియా పూర్తిగాక ముం “నోరు య్!” మన్నాడు. ఆమర్నాటి నుండి అటెండర్ సహాయ నిరాకరణోద్యమం పారంభించాడు.

తన ఆ-దన నంతా ఆఫీసు స్టాఫు ముందు క క్కాడు.

“ఎవరింటి దగ్గరనైనా ఓ సింగిల్ రూముంటే వెలికి పెట్టండి, ప్లీజ్!....” బతిమాలాడు, బంగారంలాంటి స్టాటస్ను పక్కకు నెట్టి.

అదేదో వినరాని మాట విన్నట్టు - ఎవ్వరూ నోరు తెరవలేదు. మాధవరావుకు మార్చరాబోయే సమయంలో హెడ్ క్లార్క్ నోరు విచ్చుకుంది.

“మీరొచ్చి ముచ్చటగా ముప్పై రోజులన్నా కాలేదు. అప్పుడే హైదరాబాదులో అద్దిల్లు.... అదీ సింగిల్ రూం కొరకకపోయిందే మాటలా సార్?!”

అందరి సమాధాన మదేసన్నట్టు తలలాగాయి. చూపులు నేల మీద వాలాయి.

ప్రమోషన్ సంతోషం చిటికెతో ఫారైంది. గోరుచుట్టుమీది రోకటి పోటులా ఈ రో వచ్చిందా ఉత్తరం. అది మామూలు ఉత్తరం కాదు. భాంబుకంటే ప్రమాదకరమైంది.

చిత్తగించిన ఉత్తరం ఫైళ్ళ జోలికి పోనివ్వడంలేదు. నూర్లో నూది మందులా ప్రవేశిస్తున్న నీరసం ఉత్తమ వర్కర్లు ఉత్తమ మనిషిలా మార్చేస్తుంది.

“కాఫీ సార్!” పొగలు కక్కుతున్న కాఫీ ఫక్కున నవ్వింది.

చ....కాఫీ కప్పు గూడా లోకువయానా?! వెధవది .... ఔను .... చెప్పేది విననివాడు చెడిపోతుంటే నవ్వకపోతే ఏం సైరు? కాని....కాని ....ప్యే....కసి....

ఒక్క గుక్కలో కాఫీ కప్పు ఖా అయిపోయింది.

నరాలు మృ నార్మల్ కొస్తున్నాయి. ఆ ఉత్తరం మృ మాధవ రావు చేతుల్లో విప్పకుంది.

“అల్లుడు మాధవరావుకు—

నీ నిరాదరణకు గురైన నా కూతురు లవంగిని ఊరివాళ్ళంతా ఆడిపోసుకుంటున్నారు. మీరు విడిగా ఉండి ఇప్పటికి నాలుగేళ్ళు దాటింది. మర్యాదగా వచ్చి లవంగిని సుకెళ్తావో లేక విడాకుల నోటీసు పంపించ మంటావో వెంట, జవాబు రాసి పడెయ్!”

పదుగురిలో అట్టహాసంగా తన కాళ్ళు కడిగి కన్యాదానం చేసిన మామగారి వార్నింగది!

లవంగి నా నిరాదరణకు గురైందా? నో-ఇదన్యాయం. అయ్యో భగవాన్!....నిజానికి నా నిరాదరణకు గురైంది మరదలు రాజి....అ రాజవ్వ. ఔను....రాజి ఇప్పుడెలాగుందో?....

ఆ రోజు....మేనమామకు అనారోగ్యం ముంచుకొచ్చిందనే కబు రొచ్చింది. అమ్మా, నాన్నల వెంట తానుగూడా వెళ్ళాడు- పల్లెటూరుకు.

మేనమామ మంచమీ ద మెలికలు తిరిగిపోతున్నాడు. నిప్పుల్లో పడిపోయినట్టు రొప్పుతున్నాడు. పాణాలు కళ్ళల్లో కొచ్చినట్టున్నాయి. తననూ, అమా , నాన్నలను దగ్గరకు రమ్మన్నాడు కళ్ళతో. అప్పు కాస్త నెమ దించినట్లుంది.



“మన నూధవుడికి లక్షల్లో కట్టు మొస్తుంది. దాంతో మనం సుఖంగా బతకొచ్చు.” అంతకు ముందోసారి నాన్న అమ్మతో వాదించిన విషయం గుర్తుకొచ్చింది.” జోగీ జోగీ రాసుకుంటే బూడిద రాలినట్టు మీ అన్నయ్య కూతురు రాజి మనింటి కోడలైతే పయోజనమేముందీ? వా మో వట్నుంలో నాగరిక ప్రపంచంలో తిరిగే వాడాయె. ఈ పల్లెటూరి పిల్ల వాడి మెడకో గుదిబందై కూచుంటుంది.”

“రాజి నాకొద్దు!” తన గొంతు చించుకు వచ్చిన అరుపుకు నాన్న మొహం విప్పిరింది. తనను కొరుక్కుతంటానన్నట్టు చూస్తూ అమ అక్కణ్ణుంచి వెళ్ళిపోయింది. అత్త లబోదిబోమంది. రాజి మొహం ఆ సిన మసిగుడ్డలాగైంది. ఆమె కళ్ళేవో చెప్పాలనుకుంటున్నాయి కాని పెదాలు విప్పకోవడంలేదు.

“రాజికి చదవడం, రాయడం వస్తుందన్నయ్యా! అది పరీక్ష లియ్యలేదుగానీ రామాయణం, భారతం బాగా చదువుతూంది. ఇంగ్లీషు ముక్కలు గూడా నేర్చుకుంది.” అత్త చివరి పయత్నం.

“చాలు చాల్లేవమ్మా! చేసుకునేది వాడు. వాడికిష్టం లేనిది . . . జెయ్యాలి?” నాన్న గూడా తప్పుకున్నాడు.

క్షమించరాని . . . రం చేసి గామ బహిష్కరణకు గురైన నేరస్తుల్లా తల్ల కూతుళ్ళు ఉన్న పశాన బయల్దేరి వెళ్ళిపోయారు.

ఆ తర్వాత రెం శ్శకు కోటిశ్వరుని కూతురు లవంగి లక్షన్నర కట్నుతో తన జీవితంలో పవేశించింది. పెద్దింట్లో పెరిగిందని లవంగికి అమ్మ అతి మర్యాదలు చేసింది.

వంటవనీ, ఇంటివనీ అన్నీ అమ్మ వంటే. లవంగి మో తొమ్మిదిన్నరగ్గాని తెల్లారదు. ఆప్పుడైనా గొంగ , చెప్పలూ రెండూ నావి

కావన్నట్టు - పనుల్లో జోక్యం చేసుకు ది కాదు. ఆవిడ దృష్టిలో అమ్మో సేవకురాలై పోయింది. ఆ పనులూ ఈ పనులూ పురమాయిస్తూ సేవలు చేయించుకోవడం లవంగి కలవాటైంది.

లవంగి రోజంతా నవలల్లో కుస్తీపడుతుండేది. సినిమాలకూ, షికార్లకూ టెఫ్ఫేలేదు.

“అమ కు పనుల్లో కాస్త సాయం చెయ్యి లవంగీ!” అన్నాడు తనోసారి.

అరచేతులంత కళ్ళను అటూ ఇటూ తిప్పేసి.... “ఇంటి పనులు స్వయంగా చేసుకోవడం మా ఇంటావంటా లేదు. ఇప్పుడు కొత్త అలవాటు రాదుగదా!” అనింది అందాలను అద్దంలో చూచుకుంటూ.

“....కాని, నువ్వుం ది ఈ ఇంట్లో. సహజీవనం సాగించేది నాతో. ఇంటిపనులే బరువై పో ఎలా?”

“ఆ పనులన్నీ మీకలవాటేగదా! అంతగా కావాలంటే ఓ నౌకర్ను పెట్టుకుందాం.” అందమైన భుజాలు అలవోకగా ఎగిసిపడ్డాయి.

మూడు నెలలు గడిచాయెలాగో. లవంగి తల్లి కాబోతుందన్న సంగతి తెలిసింది. కోట్ల రూపాయల అస్త్రీ దక్కబోతున్నంత సంబరపడి పోయారు అమ్మానాన్నలు. తియ్యని అనుభూతులు తనను ఊహలోకానికి లాక్కెళ్ళాయి. అప్పుడే లవంగి పుట్టింటికెళ్ళి వచ్చింది.

పుట్టింటినుండి వచ్చిన లవంగి ముద్దమందారం లాగుంది. ఎన్నడూ లేనంత సంబరపడిపోతుంది.

“నీ సంతోష సాగరంలో నన్నుగూడా తేలిపోనీ.... ఇంతకూ ఈ సంతోషానికి కారణం?” అడుగాడు తను.

“నేను ఎంచక్కా అబార్షన్ చేయించుకున్నా! చావుకబురు చాప కింది నీరులా వచ్చేసింది. విషయం తెలిసిన అమ్మ అగ్ని పర్వతాలు పత్యక్షంగా చూస్తున్నట్టు అవాక్కైపోయింది.

“అయ్యో....ఇ. మి అవచారం తక్కు?....” అమ్మ కళ్ళు తడయ్యాయి.

“మాతో ఒక్క మాటన్నా చెప్పకుండా ఇంత సాహసమా?” నాన్న పడక్కుర్చీలో కూలబడిపోయాడు.

తన గుండెల్లో సముద్రపు హోరు....తన ఆశాసౌధాల నెవరో నిర్దాక్షిణ్యంగా కూలగొడుతున్నట్టునిపించింది. లవంగి పీక నులిమెయ్యా లన్నంత ఆ-శం పొంగుకొచ్చింది.

“ఎందుకంత పాపానికొడిగట్టావ్? నువ్వింకా బాలాకుమారివను కుంటున్నావా? పాతికేళ్ళ వయసు రాగా సరా?” గద్దించాడు.

“నా కడుపు, నా ఇష్టం. పిల్లలు పుడితే నా అందమంతా గంగ పాలై పోతుంది-తెల్సా?....” చిరుబుర్రులాడింది.

పేలబోయే బాంబులాగైంది తన పరిస్థితి.

“అంటే....నువ్వసలు పిల్లల్నే కనవా?”

“ఏమో....ఆలోచిస్తా!”

“మాతృత్వం ఆడదానికో వరమమ్మా! మా వంశాన్నుద్ధరిస్తావను కున్నాం.” కుప్పకూలిన అమ్మ కళ్ళు శావణమేఘాలై నాయి.

“ఆ.... మాతృత్వమా, వంకాయనా? అందచందాల గురించి పాతచింతకాయ పచ్చడి ల దెల్సా?” ఒంటికాలుమీద లేచింది లవంగి.

“ఈ ఇంట్లో అందరూ సన్న, నంగనాచులే. ఒక్కరి నాగరికత తెలుసు. అంతా పదో శతాబ్దం మనుషులే. చీ....వెధవ కొంప!” లవంగి

మొహం రక్తవర్ణమైంది. వక్షస్తలం ఎగిసిపడుతూంటే గదిలో దూరమైపోయింది.

తన కోపం నశాశానికంటింది,

“నువ్వసలు మనిషివేనా?” అవంగి చెంప చెళ్లుమంది. తనను తాను నిగ్రహించుకోవడం అసాధ్యమైపోయింది.

అవంగి రోషం పదింతలైంది. అభిజాత్యం ఆగనంది.

“నన్ను కొడతావా రాస్కెల్?” పళ్ళు పటపట లాడినై. దెబ్బకు దెబ్బ సమాధానమైంది. అరగంటలో నూటుకేసు సర్దుకుని వెళ్ళిపోయింది, “సార్....సార్!”

నీరవని ధితో ఒంటరిగా సంచరిస్తున్న మనసు హెడ్ క్లార్క్ పిలుపుతో వర్తమానంలో కొచ్చింది.

“వీరు నిన్నటివరకు వుతో ఉన్న సైనోగ్రాఫర్ రాధగారండి!” వక్కనున్న యువతిని పరిచయంచేసి తప్పుకున్నాడు.

నిండుగా పండిన రేగుపండు హఠాచు. రేకులు విప్పిన వదన కమలము. సన్నని పొడగాటి ముక్కు, నల్లని కలువకళ్ళూ. చెక్కుటద్దాల్ని తలదన్న చెక్కిళ్ళూ, పొంగుకొచ్చిన వయసు ఆనవాళ్ళను బద్దంగా దాస్తున్న కొంగు....రాధంటే ఈవి నా!

“నమస్కారం సార్! వునుండి ఈరో వచ్చాను సార్?”

“నువ్వు....నువ్వు....” ఏదో అనాలనుకుంది. గుండె గుబులుబలాడింది.

“ఏమిటి సార్?”

మందారమకరందాలకెళ్ళిన తుమ్మెద అక్కడే మూర్చబోయిన మాధవరావు చూపులు రాధ నెక్కడెక్కడో తడుముతున్నాయి.

“సార్... సార్.....జాయినింగ్ రిపోర్ట్ సార్!”.

“వెరీగుడ్, వచ్చేశారు గదా!” సర్దుకోక తప్పలేదు. “నా పేరు మాధవరావు. కొత్తగా పమోషన్ మీదొచ్చాను.” కళ్ళలోని ఆశ్చర్యం పెదాలమీది నవ్వుగా అవతారం దాల్చింది.

“చాలా సంతోషం సార్!” శ్రుతి చేసిన వీణానాథం.

ఈమె నెక్కడై నా చూచానా?

లంచ్ తర్వాత....

మానస సరోవరంలో రాయంచలా అడుగులేస్తూ వచ్చింది రాధ చాంబర్లోకి.

“డ్విప్షనేమన్నా ఉందా సార్?” అరచేతులంత కళ్ళు అటూ ఇటూ తిరిగాయి.

.. “డ్విప్షనేమ్లేదు గానీ, మీ పేరూ....” అనుమానం వెనకాముందా డింది.

“సాయం తం మా ఇంటికి రండి సార్!” కాయితం ముక్క మీద చకచకా ఆ డస్సు రాసి టేబుల్ మీదుంచి వెళ్ళిపోయింది.

సాయం తం ఆరైంది. శ తు నైన్యం దురా కమణ చెయ్యక ముం రక్షణ దళాలు ఎదురు దాడికి తయారైనట్టు - కటి రగ్గు భూమాతను కప్పక ముందే వీధి దీపాలు మేమున్నామన్నాయి.

“ఎవరం మీరు?” లోపలి కెళ్ళబోతున్న మాధవరావు మీదికి పళ్ళాబాణం వదిలాడో యువకుడు. అతడు ఎత్తుగా, బలిష్ఠంగా, ఎ రగా ఉన్నాడు.

రాధ ఇచ్చిన అడ్రసు ఇల్లేకదా ఇది! కాయితంతో ఇంటి నెంబరు పోల్చి చూచుకున్నాడు ఇదే ఇల్లు....

వల్లెటూరు కాకి అనుకున్న రాజి పట్నం కోకిలై పోయిందన్న మాట!

“నువ్వు చాలా మారిపోయావు రా !”

“ఏమో బావా! మొన్న మీ ఊరు వెళ్ళాను. అత్రయ్య లవంగి గురిం , నీ గురించీ అంతా చెప్పింది. నాకెంతో బాధనిపిస్తుంది....”

రాధ సానుభూతి మాటలు సూదుల్లా గుచ్చుకుంటున్నాయి. పని మనిషి టీ అందిస్తుంది.

“కట్నాన్ని కము డుబో కష్టాలు కొనితెచ్చున్నట్టే గదా?” టీ సప్ చెస్తున్న చ ాధారి కనుబొమలు పైకి లేచాయి.

మాధవరావు బు ర భూగోళమైంది. గుండెకు ఏ మూలనో గాయమై అందులోంచి ఒక్కొక్క కన్నీటిచుక్క పసస్తున్నట్టని పించింది.

“చేసుకున్నో డికి చేసుకున్నంత!” మాధవరావు పెదాలు దాటిన మాట రాధ, చక్రధారులదాకా పాకలేదు.

“దూరపుకొండలు ఎప్పుడూ నునుపేనం. !”

ఈ మాటలు అందరి వినబడినై.

“నమచ్ కారమం !” చేతులు జోడించిందో చిన్నారి - ఎంతో ముద్దొస్తుంది.

“ఇది మా అమ్మాయి రత్న.” చ కధారి ఒళ్ళోకి లాక్కున్నాడా ఫావను.

(ఆకాశవాణి- హైదరాబాదు వాణిజ్య, 31-8-99)



“చిలకపచ్చ చీర” సృష్టికర్త ా ఐతా చం దయ్య గారి

ఆభినందనలు

మీ సేవయే - మా ఆనందము

సాయిసాథ్ చారిటబుల్ ట్రస్ట్

1 - - 58 భారత్ నగర్, సిద్ధిపేట-502 03

టె ఫోన్ : 24131

ట్రస్టీలు :

తోట లక్ష్మయ్య, నేతి లచ్చయ్య, దము సత్యనారాయణ  
మరియు బాలనర్సయ్య.

---

“చిలకపచ్చ చీర” కథా సంకలనము వెలువడుతున్న

శుభ సందర్భముగా మా శుభాభినందనలు

యువత సంక్షేమమే మా లక్ష్యం

కళ్యాణి చారిటబుల్ ట్రస్ట్

బాలాజి టా సు ఎదురుగా, సిద్ధిపేట-502 103

ఫోన్ : 23864

ధర్మకర్తలు :

గుండ్ల జనార్దన్, మంచికట్ల వెంకటేశం, గాలి రమేష్,

తిప్పరాజు గోపాల్.

కథా పియులకు కమ్మని కానుక “చిలకపచ్చ చీర”

వెలువడుతున్న సందర్భముగా

మా హృదయపూర్వకాభినందనలు.

వైశ్య యువత ఆనందమే మా ఆశయం

వాసవి చారిటబుల్ ట్రస్ట్

(రి. 3 /95) మేన్రోడ్, సిద్ధిపేట-502103

ఫోన్ : 2 7 5

ధర్మకర్తలు :

పోకల రా శం, అమరిశెట్టి బాలరాజు, బచ్చి రమేష్,

కొంఠూరి అంజయ్య, గండె కా నాథం,

కొంఠూరి లక్ష్మయ్య.

